

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE **Lutilla**

▶ **ÚZEMNÝ PLÁN OBCE LUTILA**

▶ **Obstarávateľ dokumentácie:**

Obec Lutila

▶ **Poverený obstarávaním dokumentácie:**

Ing. arch. Karol Ďurenec

odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPP a ÚPD

▶ **Spracovateľ ÚPD obce:**

ECOCITIES, s.r.o.

- * územné plánovanie, urbanistické štúdie
- * posudzovanie vplyvov na životné prostredie (EIA/SEA)
- * programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja
- * projekty zveľadenia a regenerácie sídiel

▶ **Riešiteľský kolektív, odborná spolupráca:**

Urbanizmus a celková koncepcia: doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD.

Demografia: doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD.

Technická infraštruktúra: Ing. Kristína Michnová (vodné hospodárstvo), Martin Brezovský (energetika, telekomunikácie)

Doprava: Ing. Pavol Klúčik

Environmentálne aspekty: Jaroslav Coplák, PhD., Ing. Marta Copláková

▶ **Dátum spracovania:**

► Obsah

A. Textová časť

1. Základné údaje	5
1.1 Hlavné ciele rozvoja územia a určenie problémov na riešenie	5
1.2 Zhodnotenie doterajšieho územného plánu	7
1.3 Údaje o súlade riešenia územia so zadaním	7
1.4 Zoznam východiskových podkladov	7
2. Riešenie územného plánu	9
2.1 Vymedzenie riešeného územia	9
2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu	15
2.3 Širšie vzťahy a riešenie záujmového územia obce	15
2.4 Základné demografické, sociálne a ekonomické predpoklady rozvoja obce	21
2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania	25
2.5.1 Koncepcia kompozičného formovania sídla	
2.5.2 Koncepcia kompozičného formovania krajinného prostredia	
2.5.3 Ochrana pamiatkového fondu	
2.5.4 Regulatívy priestorového usporiadania	
2.6 Návrh funkčného využitia územia	30
2.7 Podrobný opis návrhu funkčného využitia územia podľa funkčných subsystémov	43
2.7.1 Bývanie	
2.7.2 Občianske vybavenie a sociálna infraštruktúra	
2.7.3 Výroba a hospodárska základňa	
2.7.4 Rekreácia a cestovný ruch	
2.8 Vymedzenie zastavaného územia	47
2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území	49
2.10 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, civilnej ochrany obyvateľstva, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami	52
2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení	54
2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia	59
2.12.1 Doprava	

2.12.2 Vodné hospodárstvo	
2.12.3 Energetika	
2.12.4 Telekomunikačné a informačné siete	
2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie	73
2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov	76
2.15 Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu.	77
2.16 Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske účely	78
2.17 Hodnotenie navrhovaného riešenia z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov	82
3. Závazná časť riešenia	83
3.1 Zásady a regulatívy priestor. usporiadania a funkčného využitia územia	83
3.2 Zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia	97
3.3 Zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného dopravného vybavenia	97
3.4 Zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného technického vybavenia	97
3.5 Zásady a regulatívy pre zachovanie kultúrohistorických hodnôt	98
3.6 Zásady a regulatívy pre starostlivosť o životné prostredie, ochranu a využívanie prírodných zdrojov, ochranu a tvorbu krajiny, vytváranie a udržiavanie ekologickej stability	99
3.7 Vymedzenie zastavaného územia	102
3.8 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	102
3.9 Plochy na verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov a na asanáciu	105
3.10 Zoznam verejnoprospešných stavieb	106
3.11 Vymedzenie častí územia pre podrobnejšie riešenie na úrovni zóny	106
3.12 Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb	106

B. Grafická časť

- Výkres širších vzťahov – v mierke 1: 50000 (výkres č. 1)
- Komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, s vyznačením záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb – v mierkach 1: 2880 (výkres č. 2), 1: 10000 (výkres č. 3)
- Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia – v mierke 1: 2880 (výkres č. 4)
- Výkres riešenia verejného technického vybavenia – v mierke 1: 2880 (výkres č. 5)
- Výkres perspektívneho použitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske účely, v mierke 1: 10000 (výkres č. 6)
- Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane návrhu MÚSES – v mierke 1: 10000 (výkres č. 7)

► 1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1 Hlavné ciele rozvoja územia a určenie problémov na riešenie

Dôvody obstarania územného plánu

Dôvodom pre spracovanie územného plánu je potreba právne záväzného dokumentu s jednoznačne stanovenými regulatívmi pre stavebné aktivity a využívanie prírodných zdrojov. Tieto sú nevyhnutné pre harmonický rozvoj obce v súlade s princípmi udržateľného rozvoja a pre zachovanie identity obce. Je tiež nutné zosúladiť zámery obce a iných subjektov s požiadavkami rozvojových dokumentov na úrovni regiónu – s ÚPN VÚC Banskobystrického kraja, ako aj definovať územný priemet miestnej stratégie (PHSR) a projektu pozemkových úprav.

Obec Lutila má značný rozvojový potenciál. Má výhodnú polohu v najužšom suburbanizačnom pásme mesta Žiar nad Hronom a výhodu vyššej kvality životného prostredia v porovnaní s okresným mestom. V poslednom období sa stáva cieľovým miestom pre prisťahovanie obyvateľov, čo výrazne zvyšuje dopyt po bytoch a tým aj tlaky na novú výstavbu v obci.

Za danej situácie obec Lutila z vlastného podnetu iniciovala obstaranie územnoplánovacej dokumentácie. Na základe výsledkov verejného obstarávania služby vybrala spracovateľa územnoplánovacej dokumentácie (ECOCITIES, s.r.o.). Obstarávanie územnoplánovacej dokumentácie v zmysle § 2a stavebného zákona zabezpečuje prostredníctvom odborne spôsobilej osoby.

Hlavné ciele riešenia

Cieľom Územného plánu obce Lutila je v zmysle ustanovení § 1 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia v rozsahu katastrálneho územia obce, stanovenie zásad jeho organizácie a vecná a časová koordinácia činností v území do konca návrhového obdobia, ktoré bolo stanovené do roku 2030.

Hlavným cieľom rozvoja územia je reflektovať vysoký záujem o bývanie a stavebné pozemky v obci vymedzením nových plôch pre bytovú výstavbu. Pôjde však o komplexné riešenie rozvoja obce, ktoré sa bude zaoberať aj otázkami rozvoja ďalších urbanistických funkcií – rekreačnej, výrobnnej a dopravnej a ich vzájomným zosúladením, a ktoré bude súčasne zohľadňovať požiadavky ochrany životného prostredia, kultúrno-historických a prírodných hodnôt územia.

Ciele a priority rozvoja obce, vyjadrujúce jej komplexnú rozvojovú stratégiu, stanovil Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lutila (PHSR), vypracovaný v roku 2009. Dokument definuje strategický cieľ nasledovne:

„Obyvatelia obce Lutila očakávajú v horizonte 10 – 15 rokov, že budú žiť v peknom bezpečnom sídle v blízkosti okresného mesta, kde budú vytvorené optimálne podmienky

pre všestranne kvalitný život občanov, a to v oblasti technickej infraštruktúry, občianskej vybavenosti ako aj tvorby pracovných príležitostí, bývania, vzdelávania, rekreácie a trávenia voľného času tak, aby obec bola domovom a miestom pre plnohodnotný život všetkých jej obyvateľov a zároveň atraktívnym miestom pre jej návštevníkov“.

Strategický cieľ zahŕňa 2 špecifické ciele, ku ktorým sa viažu opatrenia / aktivity (uvádzané sú len tie, ktoré majú územný priemet):

- Špecifický cieľ 1 – Revitalizácia, modernizácia a doplnenie technickej infraštruktúry a občianskej vybavenosti
  - Rekonštrukcia a budovanie miestnych komunikácií
  - Revitalizácia centrálnej časti obce
  - Dobudovanie kanalizačnej siete
  - Modernizácia a rekonštrukcia kultúrneho domu
  - Modernizácia základnej školy s materskou školou
  - Vybudovanie detského ihriska
  - Rekonštrukcia obecného rozhlasu
  - Vybudovanie priemyselnej zóny pre malých a stredných podnikateľov
  - Rozšírenie zelených plôch v obci
  - Vybudovanie cyklotrasy, náučných chodníkov a oddychových zón popri Lutilskom potoku a popod lesopark – prepojenie obce a mesta Žiar nad Hronom
  - Sprevádzkovanie letiska pre športové lietanie
  - Rekonštrukcia cyklotrasy európskeho štandardu so značením z Kremnice do Žiaru nad Hronom
- Špecifický cieľ 2 - Zlepšenie kvality životnej úrovne občanov
  - Likvidácia čiernych skládok
  - Zabezpečiť separovanie odpadov a likvidáciu biologicky rozložiteľných odpadov
  - Zabezpečiť výsadbu zelene na verejných priestranstvách
  - Vybudovať oddychové zóny pri vodných plochách a vybudovať náučné chodníky
  - Využiť neobývané domy na vidiecku rekreáciu

1.2 Zhodnotenie doterajšieho územného plánu

Doterajší územný plán bol vypracovaný ako spoločný územný plán obcí mikroregiónu – Lutila, Lovčica-Trubín, Slaská, Kosorín, Janova Lehota. Územný plán bol schválený Uznesením obecného zastupiteľstva v Lutile č. 62/2007 zo dňa 25.10.2007, Uznesením Obecného zastupiteľstva v Slaskej č. 40/2007 zo dňa 29.10.2007, Uznesením Obecného

zastupiteľstva v Kosoríne č. 8/2007 zo dňa 25.10.2007, Uznesením Obecného zastupiteľstva v Janovej Lehote č. 11/2007 zo dňa 13.12.2007, Uznesením Obecného zastupiteľstva v Lovčici-Trubíne č. 109-10/2007 zo dňa 25.10.2007. Spracovateľom bola spoločnosť Urbania Banská Bystrica (Ing. arch. Kováčová). Po schválení nového územného plánu obce Lutila bude doterajší územný plán obcí mikroregiónu platiť pre zvyšné obce Mikroregiónu Žiarske podhorie.

V k.ú. Lutila územný plán obcí mikroregiónu vymedzil niekoľko rozvojových plôch pre rôzne etapy výstavby a pre rôzne funkčné využitie, najmä pre bývanie. Časť navrhovaných rozvojových plôch možno považovať za naďalej aktuálnu. Hlavným nedostatkom doterajšieho územného plánu obce je málo prepracovaná regulácia funkčného využitia pre nové rozvojové plochy a existujúcu zástavbu, čo sťažuje rozhodovanie stavebného úradu. Ďalej možno konštatovať nesúlad medzi jednotlivými výkresmi grafickej časti, ktoré sa týkajú navrhovaného rozšírenia zastavaného územia.

1.3 Údaje o súlade riešenia územia so zadaním

Navrhované riešenie je v súlade s cieľmi, deklarovanými v zadaní. Súčasne sleduje naplnenie požiadaviek na riešenie, uložených v zadaní. Zadanie k územnému plánu obce Lutila bolo prerokované v zmysle §20 ods. 2, 3 a 4 zákona č. 50/1976 Zb. (Stavebný zákon) v znení neskorších predpisov. Výsledok prerokovania bol zhrnutý v Správe o prerokovaní zadania územného plánu obce Lutila a vyhodnotení pripomienok. Zadanie bolo posúdené Okresným úradom v Banskej Bystrici a následne ho schválilo obecné zastupiteľstvo uznesením č. 217/2014 zo dňa 24. 2. 2014.

1.4 Zoznam východiskových podkladov

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, 2002
- Atlas SSR, Bratislava: SAV a SÚGK, 1980
- Krajinnoekologický plán obce Lutila, 2013
- Oficiálna stránka obce Lutila www.lutila.sk
- Program odpadového hospodárstva obce Lutila do roku 2005
- Program hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja 2007 – 2013
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lutila, 2009
- Projekt pozemkových úprav v katastrálnom území Lutila, Tekdan, 2013
- Správa o stave životného prostredia SR v roku 2010, MŽP SR a SAŽP, 2010

- Územný plán mesta Žiar nad Hronom, Urban Trade, 2009
- Územný plán obcí Mikroregiónu Žiarske podhorie, Urbania, 2007
- Územný plán VÚC Banskobystrického kraja v znení zmien a doplnkov, Urkea, 1998,
- Vyhodnotenie ankety pre čerpanie finančných prostriedkov z európskych fondov v novom programovacom období 2014 – 2020

► 2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

2.1 Vymedzenie riešeného územia

Geografický opis územia

Obec Lutila (okres Žiar nad Hronom, Banskobystrický kraj) leží 3 km severozápadne od okresného mesta, v rámci ťažiska osídlenia regionálneho významu s potenciálnymi až rozvinutými aglomeračnými väzbami.

Reliéf a geologické pomery

Podľa geomorfologického členenia Slovenska je riešené územie súčasťou sústavy Alpsko-himalájskej, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, oblasti Slovenské stredohorie a celkov Žiarska kotlina a Kremnické vrchy.

Obec Lutila leží v Žiarskej kotline, ktorá predstavuje tektonickú depresiu obkolesenú vulkanickými útvarmi výbežkov pohorí Vtáčnik (1 346 m n.m.), Kremnické vrchy (Suchá Hora 1 232 m n.m.) a Štiavnické vrchy (Sitno 1 010 m n.m.). Žiarska kotlina má rozlohu 109 km². Rieka Hron v nej vytvorila tri terasy: najvyššia je asi 50 – 60 m, stredná 20 – 25 m, spodná približne 5 – 10 m nad hladinou Hrona. Kotlina vznikla v neogéne a mocnosť sedimentárnej výplne v jej centrálnej časti výrazne prevyšuje 1 000 m. Má hladko modelovaný pahorkatinový reliéf. Oproti okrajovým pohoriam je ohraničená tektonicko-zlomovými líniami.

Samotné zastavané územie obce Lutila sa rozprestiera v kotline a na západnom úpätí Kremnických vrchov. Obec je rozložená okolo sútoku až štyroch potokov – Lehotského, Kosorínskeho, Slaského a potoka Kopernica zlievajúcich sa do Lutilského potoka. Najvyššími vrchmi v katastrálnom území sú Horná Klapa 687 m n.m. a Dolná Klapa 657 m n.m.

Centrálnu časť katastrálneho územia predstavuje prevažne mierny až stredný svah, ktorý v okolí vodných tokov prechádza do rovín. Výrazné až príkre svahy sa na poľnohospodárskom pôdnom fonde nachádzajú len ojedinele. Severovýchodná zalesnená časť územia má svahovitý terén, vyznačujúci sa hlavne strednými svahmi, ktoré cez výrazné až príkre svahy na niektorých miestach prechádzajú až do zrázu.

Z hľadiska geomorfológie sa v katastrálnom území vyskytuje vrchovinový reliéf, planačno-rázsochový reliéf a reliéf kotlinových pahorkatín s úvalinovými dolinami a úvalinami nížinných pahorkatín. Povrch územia vznikol rozčlenením príladovcových kužeľov a pre územie je typický výskyt úvalín a dolín striedajúcich sa s transportnými svahmi. Úvaliny majú rôzny charakter, a to od jednoduchých plytkých až po rozvetvené hlboké.

Horninové prostredie

Z hľadiska členenia geologických jednotiek (Vass a kol., 1986) sa riešené územie nachádza v pásme vnútrohorských paniev a kotlín, zóne vnútorných kotlín, v jednotke Žiarskej kotliny.

Riešené územie patrí k západokarpatskému vulkanickému oblúku. Žiarska kotlina leží v stredoslovenských neogénnych vulkanických útvaroch. Predstavuje tektonickú depresiu medzi okolitými pohoriami. Jej výplň tvoria mocné súvrstvia tufitov, ílovcov a zlepencov s tenkými vložkami uhlia. Na okraji kotliny, medzi Lutilou a Starou Kremničkou, sa vyskytujú limnokvarcity, ktoré vznikli vyžrážaním z hydrotermálnych prameňov pri dozrievaní ryolitovej fázy sopečnej činnosti. Okolité kopce a pohoria sú vybudované z ryolitov, andezitov a čadičov.

Na geologickej stavbe územia sa podieľajú horninové komplexy neogénu a kvartéru. Neogénne sedimenty Žiarskej kotliny predstavujú súvrstvie jazerného typu miocénpliocénneho veku. Ide o veľmi pestrý litologický komplex s nepravidelným striedaním vrstiev tufitov, siltovcov, ílov, ílovcov a slabo spevnených pieskovcov a ojedinele aj zlepencov. V íloch a ílovcoch sa lokálne nachádzajú tenké sloje lignitu a vrstvy uhoľných ílov.

Okraje kotliny sú tvorené tortonskými až sarmatskými andezitmi, na juhu vystupujú sarmatské ryolity. Po ukončení ryolitového vulkanizmu nastalo v kotline rýchle klesanie, počas ktorého sa usadilo súvrstvie ílov, tufitov, piesčitých tufitov, pieskov a zlepencov. V pliocéne pokračoval vulkanizmus výlevmi bazaltov a bazaltoidných andezitov. V období kvartéru sa uplatnila hlavne erozívno-sedimentačná činnosť vodných tokov, ktoré zanechali svoje sedimenty vo forme terasových stupňov a náplavových kužeľov. Na povrchu sú zastúpené hlinami a ílmi stredne až vysokoplastickými a v ich podloží štrkami s prímiesou jemnozrnej zeminy a hlinitými štrkami, ojedinele i piesčitými štrkami. Rozsiahle sú výskyty najmä hlinitých svahovín. V hornatých častiach je kvartér nepatrný (hlinito-kamenité sutiny, svahové hliny, hlinito - štrkové náplavy potokov).

Hydrologická charakteristika územia

Hydrologicky riešené územie patrí do povodia rieky Hron. Patrí k veľkým slovenským riekam – predstavuje tok II. rádu s celkovou dĺžkou 284 km a plochou povodia 5464,5 km². Pre Hron je charakteristický dažďovo-snehový typ režimu odtoku s vysokou vodnosťou vo februári až apríli a s minimálnymi vodnými stavmi v septembri. Výrazné podružné zvýšenie sa prejavuje koncom jesene a začiatkom zimy.

Katastrálnym územím obce Lutila pretekajú vodohospodársky významný vodný tok Lutilský potok, ako aj drobné vodné toky Kosorínsky potok, Slaský potok, Lehotský potok a potok Kopernica. Uvedené vodné toky sú v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. OZ Povodie Hrona. Okrem toho územím tečú viaceré občasné vodné toky viazané na hlboké výmole a úvaliny. Zastavaným územím obce pretekajú Lutilský potok a potok Kopernica.

Lutilský potok (dĺžka 19,8 km) pramení pod hlavným hrebeňom pohoria Vtáčnik na východnom úpätí vrchu Biely Kameň (1135 m n. m.) v nadmorskej výške 720 m n. m. V blízkosti osady Dérerov mlyn na rozhraní k.ú. Lovčica a k.ú. Janova Lehota vstupuje do Žiarskej kotliny, v ktorej priberá množstvo prítokov z Kremnických vrchov. Zo začiatku tečie juhovýchodným až východným smerom až do k.ú. Lutila k sútoku s ľavostranným Lehotským potokom (371 m n.m.). Vytvára niekoľko meandrov a zľava priberá Kosorínsky potok (293 m n.m.). Pokračuje okrajom zastavaného územia obce Lutila, kde priberá ľavostranný prítok potok Kopernica a následne preteká južnou časťou územia do susedného k.ú. Žiar nad Hronom. Preteká okrajom mesta Žiar nad Hronom a neďaleko obce Ladomerská Vieska ústi do Hrona.

Potok Kopernica (dĺžka 15,5 km) pramení v Kunešovskej hornatine pri obci Kunešov a do katastrálneho územia Lutila priteká v jeho severnej časti. Tečie cez lesný pôdny fond zo severu na juh a jeho tok v lese vytvára hlbokú dolinu prierezu „V“ bez nivy alebo len so slabo vyvinutou nivou. V centrálnej časti územia na okraji lesných komplexov priberá pravostranný prítok Slaský potok (340 m n.m.). Preteká zastavaným územím obce a v južnej časti obce sa z ľavej strany vlieva do Lutilského potoka.

Slaský potok (dĺžka 12,2 km) pramení v Kunešovskej hornatine medzi vrchmi Vysoká (935 m n.m.) a Guľatý vrch (911m n.m.), preteká obcou Slaská a do katastrálneho územia Lutila priteká zo severu. Pokračuje smerom na juh a jeho tok sa v severnej časti územia rozdeľuje. Západný tok tečie juhozápadným smerom cez poľnohospodársky využívané plochy a ústi do Kosorínskeho potoka ako jeho ľavostranný prítok. Východný tok tečie smerom na juh cez poľnohospodársku pôdu a na okraji lesa sa z pravej strany vlieva do potoka Kopernica.

Kosorínsky potok (dĺžka 11 km) tvoria viaceré pramene z Bielej a Čiernej doliny v k.ú. Kosorín. Do k.ú. Lutila priteká zo severozápadu a cez územie tečie zo severu na juh cez poľnohospodársky využívané plochy. V južnej časti územia ústi do Lutilského potoka ako jeho ľavostranný prítok.

Lehotský potok (dĺžka 13 km) pramení v severnej časti k.ú. Janova Lehota pod Trasľavým vrchom (798 m n.m.) a tečie zo severu na juh. Do katastrálneho územia Lutila priteká z jeho severozápadného okraja a preteká popri katastrálnej hranici so susedným k.ú. Lovčica. Do Lutilského potoka sa vlieva ako jeho ľavostranný prítok.

V katastrálnom území boli niektoré plochy meliorované, čím sa odvodnením približne 257 ha zabezpečila regulácia vodného režimu podmäčianých plôch. Melioračné kanály sú prevažne nefunkčné v dôsledku zanesenia sedimentmi a drenážne zariadenia sú funkčné len na 20%.

Hydrogeologické pomery

Podzemné vody sú vo východnej časti k.ú. Lutila dopĺňané zo zrážok v pohorí Kremnické vrchy a v západnej časti striedavo podzemnými vodami zo susedných pohorí, z vodných tokov v kotlinách a zo zrážok. Celé katastrálne územie patrí do povodia rieky Hron, pričom prevládajú procesy odnosu nad akumuláciou a dochádza k rýchlemu odtečeniu vody do nižších plôh.

Z hľadiska hydrogeografickej regionalizácie Slovenska sa v území vyskytujú dva regióny vyjadrujúce priestorové zákonitosti v zásobách podzemných vôd. Popri vodných tokoch je to región pórovitých vôd riečnych nív, nízkych riečnych terás a náplavových kužeľov so zásobou podzemných vôd 2,6 – 4 l/s. Ostatné územie sa vyznačuje vrstevnatými až vrstevnato–puklinovými vodami so zásobou cca 4 l/s.

Klimatické pomery

Teplota vzduchu je jedným z určujúcich činiteľov pre celkový ráz územia a je ovplyvňovaná zemepisnou šírkou, nadmorskou výškou a orografickými pomermi. Tieto parametre sú v riešenom území premenlivé, čo má za následok značné klimatické rozdiely medzi hornatou časťou a najnižšie položenými časťami územia. Región je klimaticko-geograficky na rozhraní kotlinovej a horskej klímy.

Žiarska kotlina, t.j. západná časť k.ú. Lutila, patrí do teplej klimatickej oblasti. Charakterizovaná je teplou kotlinovou klímou s pomerne dlhým a teplým letom a krátkou chladnou zimou. Ide o mierne vlhkú oblasť.

Mierne teplá klimatická oblasť zahŕňa východnú časť k.ú. Lutila, na úpätí Kremnických vrchov. Charakterizovaná je mierne teplou horskou klímou mierne vlhkou, vrchovinnou s chladnou zimou.

Priemerná ročná teplota kotliny sa pohybuje od 7,5 °C do 8,1 °C. Najchladnejší mesiac býva január, najteplejší je júl. Žiarska kotlina je teplejšia a suchšia ako priľahlé horské oblasti. Uzavretá Žiarska kotlina sa vyznačuje chladnejšou zimnou mikroklimou oproti vyššie položeným horským oblastiam, čo vytvára zimnú teplotnú inverziu. V priemere sa za rok v Žiarskej kotline vyskytuje 55 – 62 letných dní, kedy maximálna teplota vzduchu dosahuje 25°C a viac a 10 – 12 tropických dní, kedy teplota vzduchu dosahuje 30°C a viac. Priemerná ročná suma slnečného svitu dosahuje 1600 – 1700 hodín.

Žiarska kotlina má mierne vlhkú klímu. Najväčší úhrn zrážok je v období začiatku leta (jún). Najväčší počet zrážkových dní majú mesiace máj, jún, november a december. Prevládajúce množstvo zrážok spadne v teplom polroku.

Z hľadiska nadmorskej výšky (270 m n. m. – 687 m n. m.) sa v území dajú rozlíšiť tri klimatogeografické typy:

- kotlinová klíma mierne teplá s priemernými januárovými hodnotami –2,5 až –5°C, júlovými 17 až 18,5°C a s priemerným ročným úhrnom zrážok 600 až 800 mm
- kotlinová klíma teplá s priemernými januárovými hodnotami –2 až –4°C, júlovými 18,5 až 20°C a s priemerným ročným úhrnom zrážok 600 až 700 mm
- mierne teplá horská klíma s priemernými januárovými hodnotami –3,5 až –6°C, júlovými 17 až 17,5°C a s priemerným ročným úhrnom zrážok 650 až 850 mm

Veterné pomery sú ovplyvňované okolitými pohoriami. Prevládajúce vetry vanú z juhu a severozápadu. Priemerná ročná rýchlosť vetra na stanici Žiar nad Hronom za posledných desať rokov je 1,8 m/s. Na bezvetrie pripadá až tretina dní v roku. Kotlina sa vtedy zle

prevetráva. V Žiarskej kotline vznikajú inverzné situácie, ktoré vytvárajú predpoklady pre negatívne pôsobenie exhalátov.

Tab.: Priemerné mesačné teploty v °C – stanica Žiar nad Hronom

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
8,1	-3,0	-0,7	3,3	6,8	13,5	17,0	18,2	17,3	13,4	8,5	3,9	-0,7

Tab.: Priemerné mesačné úhrny zrážok v mm – stanica Žiar nad Hronom

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
650	44	38	38	47	65	77	63	71	56	42	55	54

Tab.: Častosť smerov vetra v % – stanica Žiar nad Hronom

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezv.
9,5	2,6	6,1	6,0	13,4	7,3	8,9	10,1	30,5

Zdroj: SHMÚ

Vegetácia

Podľa fyto geografického členenia patrí územie do oblasti západokarpatskej flóry, do obvodu predkarpatskej flóry, okresu Slovenské stredohorie a podokresu Vtáčnik.

Potenciálnou prirodzenou vegetáciou, ktorá by sa v území vyvinula bez antropogénneho vplyvu, sú viaceré základné jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie. V katastrálnom území Lutilla sú zastúpené nasledovné vegetačné jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie:

- jaseňovo-brestovo-dubové a jelšové lužné lesy – pozdĺž vodných tokov
- dubovo-hrabové lesy – v kotline
- nátržníkové dubové lesy – ostrovčekovitý výskyt v kotline
- kvetnaté bukové a jedľové lesy – v Kremnických vrchoch
- javorové horské lesy – ostrovčekovite v Kremnických vrchoch

Hlavne od juhozápadu sem prenikajú panónske, teplomilné suchomilné druhy a prelínajú sa s karpatskými druhmi. Vzhľadom na geologické zloženie sa vyskytuje viac kyslomilných druhov, vápnomilné sú zriedkavejšie.

Reálna vegetácia, nachádzajúca sa v danom území, sa od prirodzenej vegetácie odlišuje. V nižších polohách boli lesné plochy nahradené ornou pôdou. Lesné plochy ostali zachované v hornatej časti katastrálneho územia. Ide prevažne o bukové lesy, s prímiesou smreka a borovice. Hojný je aj dub zimný, smrekovec opadavý alebo javor. V kotline sa vyskytujú menšie remízky s porastmi v ktorých dominuje dub, hrab, miestami sa vyskytujú

aj brest a breza. Lesné plochy majú výmeru 1315,5 ha, t.j. 50,6 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Líniový sprievod vodných tokov dokumentujú typické dreviny ako sú jelše (*Alnus glutinosa* alebo *Alnus incana*), vŕby (rôzne druhy rodu *Salix*), topole (*Populus*), jasene (hlavne *Fraxinus excelsior*), javory (*Acer pseudoplatanus*, *Acer platanoides*). V rámci krovinnej etáže je častá ruža šípová, drieň obyčajný, baza čierna.

Spoločenstvá stepného typu sa v riešenom území vyskytujú v centrálnej a západnej časti katastrálneho územia na ploche 468,35 ha a predstavujú 18 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Orná pôda má významný podiel na výmere poľnohospodárskej pôdy, ako aj na celkovej výmere katastrálneho územia. Nachádza sa v západnej polovici riešeného územia. Orná pôda má výmeru 598,8 ha, t.j. 23 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Vegetácia v zastavanom území má kultúrny charakter. Značné plochy zaberá aj synantropná vegetácia. Tvorí ju predovšetkým vegetácia úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch. Záhrady majú celkovú výmeru 40,7 ha. Drevinová vegetácia sa nachádza na verejných priestranstvách (park pri kostole, pozdĺž potoka Kopernica), na križovaní komunikácií a rozšíreniach niektorých ulíc, ako aj v areáli cintorína. Drevinová skladba výsadby verejnej zelene je rôznorodá – tvorí ju smrek, borovica, jedľa, dub, jelša, breza, tuja.

Tab.: Prehľad úhrnných hodnôt druhov pozemkov v m² (ÚHDP) za katastrálne územie Lutíla

Druh pozemku	výmera v m ²
orná pôda	5987788
chmeľnice	0
vinice	0
záhrady	407498
ovocné sady	0
trvalé trávne porasty	4683524
lesné pozemky	13154754
vodné plochy	344239
zastavané plochy a nádvoria	748647
ostatné plochy	653473
spolu – k.ú.	25979923

Zdroj: GKÚ Bratislava www.katasterportal.sk

Hranice riešeného územia

Riešené územie pre územný plán obce je vymedzené administratívno-správnymi hranicami obce, t. j. celým katastrálnym územím obce. Katastrálne územie má výmeru 2598 ha. Pri počte obyvateľov obce 1334 dosahuje hustota osídlenia 51,3 obyvateľov na km², čo je pod úrovňou celoštátneho priemeru (110 obyv./ km²).

Riešené územie hraničí s nasledujúcimi katastrálnymi územiami:

- k.ú. Žiar nad Hronom – na juhu
- k.ú. Stará Kremnička, k.ú. Bartošova Lehôtka – na východe
- k.ú. Kopernica, k.ú. Slaská, k.ú. Kosorín, k.ú. Janova Lehota – na severe
- k.ú. Lovčica – na západe

Zastavané územie zahŕňa zastavané pozemky s príslušnými záhradami. Zastavané územie je vymedzené hranicami stanovenými k 1.1.1990. Súčasťou zastavaného územia je aj výrobný areál. Mimo zastavaného územia sú záhradkové a chatové osady.

2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu

V záväznej časti Územného plánu veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov 2004 (VZN BBSK č. 4/2004), 2007, 2009 (VZN BBSK č. 14/2010) a v znení zmien a doplnkov 2014 (VZN BBSK č. 27/2014), sú určené niektoré všeobecné podmienky pre rozvoj miest a obcí, ako aj konkrétne požiadavky vzťahujúce sa na riešené územie:

V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

- (1.2) Podporovať rozvoj sídelných centier, ktoré tvoria terciárne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obšlužných a sociálnych aktivít ako pre priliehajúce zázemia, tak pre príslušný regionálny celok hierarchickým systémom pozostávajúcim z nasledovných skupín centier
- (1.2.4) podporovať rozvoj centier druhej skupiny, ktoré tvoria jej druhú podskupinu: Žiar nad Hronom
- (1.7.1) podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a prírodných, kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností, pričom pri ich rozvoji zohľadniť koordinovaný proces prepojenia sektorových strategických a rozvojových dokumentov
- (1.7.2) zachovať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné, ich ekonomické danosti, špecifiká jednotlivých regiónov
- (1.7.3) pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať a rešpektovať ich špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru.
- (1.7.4) vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráм podporou výstavby verejného dopravného a technického vybavenia obcí

tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie s urbánnym prostredím a dosahovali skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života

V oblasti hospodárstva

- (2.1.2) podporovať prednostné využívanie existujúcich priemyselných a poľnohospodárskych areálov formou ich rekonštrukcie, revitalizácie a zavádzaním nových technológií, šetriacich prírodné zdroje, ktoré znížia množstvo vznikajúcich odpadov a znečisťovanie životného prostredia, prípadne budú odpady zhodnocovať
- (2.2.1) rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond, podporovať jeho využívanie v celom jeho rozsahu a poľnohospodársku pôdu v kategóriách zodpovedajúcich pôdno-ekologickej rajonizácii a typologicko-produkčnej kategorizácii, v súlade s platnou legislatívou
- (2.2.4) rešpektovať lesné pozemky a ich ochranné pásmo ako limitujúci prvok pri územnom rozvoji krajiny,
- (2.2.7) vytvárať podmienky a podporovať opatrenia zamerané na elimináciu erózie poľnohospodárskych a lesných pôd
- (2.2.8) vytvárať podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva v horských oblastiach s podporou tradičného pastevného chovu hospodárskych zvierat
- (2.2.9) vytvárať podmienky a podporovať rozvoj priemyselných parkov, technologických parkov obchodných, skladovacích priestorov mimo poľnohospodárskych pôd chránených zákonom a na nepoľnohospodárskych pôdach (brownfields)
- (2.2.10) stabilizovať výmeru najkvalitnejších pôd a ich ochranu uskutočňovať ako ochranu hospodársko-sociálneho potenciálu štátu aj ako súčasť ochrany prírodného a životného prostredia
- (2.3.4) ťažbu nerastov realizovať pri zohľadnení zdôvodnených potrieb v takom rozsahu, takým spôsobom a na takých miestach, aby nedochádzalo k negatívnym vplyvom na životné prostredie, režim podzemných vôd a aby tým neboli ohrozené záujmy ochrany prírody (predmet ochrany v danom území)
- (2.3.5) rešpektovať chránené ložiskové územia, ložiská nevyhradených nerastov a určené dobývacie priestory na území Banskobystrického samosprávneho kraja, s možnosťou ich revízie ak boli spresnené ich bilančné zásoby.
- (2.4.4) vytvárať územno-technické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania
- (2.4.5) podporovať rozvoj výroby a služieb založených na využití domácich zdrojov

V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

- (3.1) usmerňovať vytváranie funkčno-priestorového systému cestovného ruchu kraja v súlade s Regionalizáciou cestovného ruchu SR. Uplatňovať navrhnutú štruktúru druhov a foriem turizmu a jeho priestorových a funkčných jednotiek. Ako nový

článok systému akceptovať turistické centrá, turistické aglomerácie a turistické parky

- (3.2) udržiavať a skvalitňovať podmienky a vybavenosť pre krátkodobú vnútromestskú a prímestskú rekreáciu:
- (3.2.3) podporovať vytváranie pohybových, relaxačných a vedomostno-poznávacích aktivít v záujmových územiach miest
- (3.4) rozvíjať komplexnosť a kvalitu vybavenosti všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu:
- (3.4.1) zariadenia a služby umiestňovať prednostne do ich zastavaného územia a jeho okolia
- (3.4.2) nové zariadenia a služby v lokalitách rekreácie a cestovného ruchu mimo zastavaných území miest a obcí, umiestňovať prednostne do už zastavaných lokalít
- (3.4.3) priestor voľnej krajiny využívať predovšetkým na športové, relaxačné, poznávacie a iné pohybové aktivity
- (3.15) vytvárať územno-technické podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a celoštátneho významu, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny
- (3.18) podporovať rozvoj všetkých druhov turizmu v súlade s ochranou prírody a krajiny
- (3.21) Podporovať rozvoj krátkodobej a prímestskej rekreácie obyvateľov mestských sídiel

V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu

- (4.5) rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability
- (4.7) Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky ustanovené platnou legislatívou:
- (4.7.1) zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny pre kategórie a stupne ochrany chránených území
- (4.7.2) zákonom o lesoch
- (4.7.3) zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pre poľnohospodárske ekosystémy v kategóriách podporujúcich a zabezpečujúcich ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty)
- (4.8) zosúlaďovať trasovanie dopravnej a technickej infraštruktúry s prvkami ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť ich vhodným trasovaním, prípadne budovaním funkčných ekoduktov

- (4.9) eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (znečisťovanie prostredia, eutrofizáciu, fragmentáciu krajiny, šírenie inváznych druhov organizmov, bariérový efekt dopravných koridorov a priečných prekážok v tokoch...).
- (4.10) rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesné pozemky ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice)
- (4.11) zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej
- (4.12) zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehy vrátane brehových porastov a lemov, zvýšiť rôznorodosť príbrežnej zóny (napojenie odstavených ramien, zachovanie sprievodných brehových porastov) s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov s prioritou udržania biodiverzity a vitality brehových porastov vodných tokov
- (4.14) Podporovať dobývanie nerastov len v území, na ktorom v súvislosti s dobývaním nedôjde k negatívnym sociálnym dopadom. V rámci využitia ložísk nerastov nepripustiť na území Banskobystrického kraja použitie technológie kyanidového lúhovania pri ich spracovaní, úprave a zušľachťovaní.

V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva

- (5.4) Utvárať podmienky na ochranu pamiatkového fondu a spolupracovať s orgánmi štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu pri záchrane, obnove a využívaní nehnuteľných kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a ich ochranných pásiem v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov:
- (5.4.5) podporovať iniciatívu obcí na vytváranie a odborné vedenie evidencie pamätihodností jednotlivých obcí ako významného dokumentu o kultúrnom dedičstve a histórii špecifických regiónov na území Banskobystrického kraja
- (5.5) Zabezpečiť osobitnú pozornosť a zvýšenú ochranu evidovaným, známym a predpokladaným archeologickým náleziskám a lokalitám, v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.
- (5.12) Rešpektovať typické formy a štruktúry osídlenia charakterizujúce jednotlivé špecifické regióny kraja vo vzťahu k staviteľstvu, ľudovému umeniu, typickým formám hospodárskych aktivít a väzbám s prírodným prostredím, v súlade so súčasnou krajinnou štruktúrou v jednotlivých regiónoch a s ustanoveniami Európskeho dohovoru o krajine.

- (5.13) Uplatňovať a rešpektovať typovú a funkčnú charakteristiku sídiel mestského, malomestského a rôznych foriem vidieckeho osídlenia vrátane typického rozptýleného osídlenia strednej a južnej časti územia kraja.
- (5.14) Rešpektovať pri rozvoji územia význam a hodnoty jeho kultúrno-historických daností v nadväznosti na všetky zámery v sociálno-ekonomickom rozvoji.

V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

- (6.1.38) pri rekonštrukcii ciest II. a III. triedy rezervovať priestor pre realizáciu súbežných cyklistických trás

V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

- (7.1.9) rezervovať priestor pre výhľadové malé vodné nádrže, poldre a stavby súvisiace s ochranou pred povodňami a transformáciou povodňovej vlny podľa Plánov manažmentu povodí a schválených ÚPN obcí
- (7.1.12) v súlade s Plánmi manažmentu povodí zabezpečiť ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych technických a biotechnických opatrení v povodiach, ktoré spomalia odtok vôd z povodia do vodných tokov, výstavbu retenčných nádrží a poldrov, ochranných hrádzí, protipovodňových línií a zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd, úpravu vodných tokov a ich nevyhnutnú opravu a údržbu
- (7.1.13) v zmysle platnej legislatívy zabezpečiť stanovenie rozsahu inundačných území tokov a pri ich využívaní rešpektovať ustanovenia platnej legislatívy o ochrane pred povodňami
- (7.2.3) rezervovať koridor na výstavbu vedenia ZVN 2x400 kV v trase Rz Horná Ždaňa – Rz Medzibrod – Rz Prečerpávacía vodná elektráreň Ipeľ (PVE Ipeľ)- Rz Rimavská Sobota
- (7.2.12) v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných elektrických vedení a transformačných staníc v zmysle platnej legislatívy
- (7.6.2) v podrobnejších dokumentáciách, napríklad v územných plánoch obcí, zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s budovaním systému na triedenie, recykláciu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov

V oblasti sociálnej infraštruktúry

- (8.3.1) rozširovať sieť a štruktúru zariadení sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb podľa potrieb okresov paralelne s narastaním podielu občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov v dôchodkovom veku, ako aj občanov so zdravotným postihnutím, najmä občanov s ťažkým zdravotným postihnutím
- (8.3.4) podporovať vytvorenie siete domácej ošetrovateľskej starostlivosti a starostlivosti o dlhodobo chorých a zdravotne ťažko postihnutých

V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

- (9.3.2) ochranu vodárenských tokov a ich povodí podľa vyhlášky MP SR č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov
- (9.9) Pri posudzovaní územnotechnických podmienok a projektovej príprave nových trás a zariadení dopravnej infraštruktúry zhodnotiť kvalitu územia a zabezpečiť jeho trvalú ochranu v ich okolí pred hlukom, infrazvukom a vibráciami v zmysle platnej legislatívy.
- (9.10) V rámci spracovania nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN O, ÚPN Z) v jednotlivých oblastiach, podľa účelu ich využitia, určiť stupeň radónového rizika
- (9.11) Pri spracovaní nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie rešpektovať ochranné pásma pohrebísk v súlade s platnou legislatívou

II. Verejnoprospešné stavby

- (7.39) Lutila, úprava Kopernického potoka, rkm 0,100 – 1,000

Závazná časť Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrického kraja je záväzným podkladom pre riešenie Územného plánu obce Lutila.

2.3 Širšie vzťahy a riešenie záujmového územia obce

Obec Lutila patrí na základe územno-správneho členenia do okresu Žiar nad Hronom a Banskobystrického kraja. Okres Žiar nad Hronom má rozlohu 518 km² a 47 800 obyvateľov. V rámci okresu má obec Lutila centrálnu polohu, 3 km severozápadne od okresného mesta. V okruhu do 35 km sa nachádzajú ďalšie mestá: Zvolen (32 km), Žarnovica (22 km), Kremnica (24 km), Handlová (24 km).

Žiar nad Hronom je spádovým mestom pre obyvateľov obce z hľadiska dochádzky za občianskou vybavenosťou a pracovnými príležitosťami. Má funkciu centra osídlenia regionálneho vyššieho významu a plní tiež niektoré funkcie nadregionálneho významu vo vedecko-výskumnej základni strojárkej a hutníckej výroby. Majú tu sídlo zariadenia vyššej občianskej vybavenosti (administratíva, stredné školy, nemocnica s poliklinikou).

Obec Lutila leží v blízkosti pohronskej rozvojovej sídelnej osi celoštátneho významu Brezno - Banská Bystrica – Zvolen – Žiar nad Hronom – Žarnovica – Nitra – Bratislava. Samotné riešené územie sa nachádza na komunikačno-sídelnej rozvojovej osi Žiar nad Hronom – Prievidza, ktorú reprezentuje cesta I. triedy, spájajúca uvedené mestá. Sídelný pás s centrom v Žiari nad Hronom, siahajúci až po Žarnovicu a Kremnicu, predstavuje podľa KÚRS územie ťažiska osídlenia regionálneho významu s potenciálnymi až rozvinutými aglomeračnými väzbami.

V blízkosti sa križujú dva medzinárodné cestné ťahy: E58 / E571 (Rakúsko) – Bratislava – Trnava – Nitra – Žiar nad Hronom – Zvolen – Lučenec – Košice – (Ukrajina) a E572 (ČR) – Trenčín – Prievidza – Žiar nad Hronom.

Obec Lutila je súčasťou mikroregiónu Žiarske Podhorie. Podľa rozlohy i podľa počtu obyvateľov je jednou z najväčších obcí mikroregiónu. Mikroregión predstavuje geograficky prirodzene vymedzené územie Žiarskej kotliny. Pozostáva z obcí Lutila (1334 obyv.), Slaská (470 obyv.), Kosorín (417 obyv.), Lovčica-Trubín (1537 obyv.) a Janova Lehota (882 obyv.).

Podľa ÚPN VÚC Banskobystrického kraja je obec Lutila uvádzaná ako jeden z doplňujúcich pólů rozvoja okresu. V Národnom strategickom referenčnom rámci SR na roky 2007–2013 je zaradená medzi kohézne póly rastu. Od 70. rokov 20. storočia bola obec Lutila súčasťou spádového územia strediska obvodného významu – mesta Žiar nad Hronom a neskôr bola k mestu administratívne pričlenená. Obec ani v súčasnosti nemá vlastné záujmové územie, ale je súčasťou záujmového územia Žiaru nad Hronom.

Záujmové územie riešené v územnom pláne obce Lutila preto zahŕňa celé katastrálne územie obce Lutila, s naznačením väzieb na okolité obce mikroregiónu Žiarske podhorie a mesto Žiar nad Hronom (navrhované prepojenie rekreačného územia pri Lutilskom potoku zástavbou a cyklotrasou, ako aj miestnou komunikáciou).

2.4 Základné demografické údaje a prognózy

Vývoj počtu obyvateľov, prirodzený a mechanický pohyb

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, čiastočne je aj odrazom významu obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Do 19. storočia patrila Lutila medzi stredne veľké obce. Miestna populácia zaznamenala výrazný rast koncom 19. storočia. Počet obyvateľov kulminoval pred I. svetovou vojnou, potom pozvoľne klesal až stagnoval na úrovni okolo 800 obyvateľov. Počet obyvateľov opäťovne rastie až koncom 70. rokov 20. storočia, napriek tomu, že Lutila nebola v rámci strediskovej sústavy osídlenia klasifikovaná ako stredisko miestneho významu a bola pripojená k okresnému mestu. V 90. rokoch 20. storočia počet obyvateľov stagnuje, v posledných 10 rokoch vplyvom suburbanizačných tendencií opäťovne stúpa. Suburbanizácia, prejavujúca sa aj v okolí mesta Žiar nad Hronom, znamená, že obyvatelia mesta sa sťahujú do okolitých vidieckych obcí s kvalitnejším životným prostredím. K 31.12. 2011 mala obec Lutila 1334 obyvateľov. V rámci mikroregiónu Žiarske podhorie patrí obec Lutila k najrýchlejšie rastúcim.

Tab.: Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1787 – 2010

Rok sčítania obyv.	Počet obyv.
1869	890
1880	870
1890	924
1900	1047
1910	1133
1921	1083
1930	818
1940	867
1948	744
1961	793
1970	806
1980	1000*
1991	1110*
2001	1276
2007	1325
2008	1324
2009	1315
2010	1314
2011	1317 (1334 – ŠÚ SR)
2012	1304

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, ŠÚSR, údaje obce (* odhad; obec bola súčasťou Žiaru nad Hronom)

Pokles miery natality je dôsledkom celkových spoločenských a sociálnych zmien v SR a v celom stredoeurópskom priestore. V sledovanom období od roku 2007-2012 bol prirodzený úbytok dosiahnutý v každom roku, s výnimkou posledného roku, keď bol počet narodených i zosnulých rovnaký.

Z analýzy mechanického pohybu obyvateľov za sledované obdobie 2007-2012 vyplýva, že bilancia je pozitívna. Počet odsťahovaných prevýšil počet prisťahovaných len v rokoch 2007 a 2012. Obec by mohla aj naďalej profitovať z trendu sťahovania obyvateľov z miest na vidiek. Tento trend je najvýraznejší v bezprostrednej blízkosti miest, pričom jeho základným predpokladom je dobrá dopravná dostupnosť.

Z hľadiska demografických prognóz má istú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ v roku 2001 dosahoval ešte pomerne priaznivú hodnotu – 77,4, do roku 2011 sa však dramaticky znížil až na úroveň 44,8. Podľa všeobecnej interpretácie, až hodnoty nad 100 zaručujú perspektívu rastu počtu obyvateľov prirodzenou menou. Ide teda o regresívny typ populácie.

Okrem počtu obyvateľov v poproduktívnom veku sa v období rokov 2001 – 2010 zvýšil aj počet obyvateľov v produktívnom veku. Znamená to, že humánny potenciál pre ekonomický rozvoj v súčasnosti dosahuje vrchol, čo sa prejaví aj investíciami generácie v produktívnom veku do individuálnej bytovej výstavby.

Tab.: Skladba obyvateľov podľa vekových skupín a podľa pohlavia

	2001	2011
Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	1276	1334
z toho muži	608	638
z toho ženy	668	696
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	216	164
Počet obyvateľov v produktívnom veku (M 15-59, Ž 15-54)	781	804
z toho muži		434
z toho ženy		370
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku (M>60, Ž>55)	279	366

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001, Štatistický úrad 2006

Tab.: Vývoj počtu narodených, zosnulých, prihlásených a odhlásených v r. 2007-2012

Rok	narodení	zosnulí	prihlásení	odhlásení
2007	9	18	22	26
2008	7	11	39	36
2009	8	19	29	27
2010	13	15	29	28
2011	8	9	26	22
2012	10	10	6	19

Zdroj: údaje obce

V budúcnosti predpokladáme ďalšie posilňovanie rozvojových impulzov z miest do okolitých vidieckych obcí s výhodnou polohou a dobrou dostupnosťou. Tieto predpoklady obec Lutilla spĺňa. Do roku 2030 prognózujeme nárast počtu obyvateľov v dôsledku pozitívnej migračnej bilancie na takmer 1700 obyvateľov (čo je v súlade s prognózou doterajšieho územného plánu).

Skutočný potenciál obce získavať nových obyvateľov migráciou bude závisieť predovšetkým od globálnych vývojových tendencií a lokalizačných faktorov, dosahu hospodárskej krízy na investičnú aktivitu súkromného sektora, ale tiež od samotnej obce, jej rozvojovej politiky, udržania a zlepšenia kvality života v obci, ponuky služieb v obci, odstránenia deficitov infraštruktúry. Prísťahovanie mladších vekových skupín vo fertilnom veku by pre obec malo pozitívny prínos z hľadiska omladenia populácie a zvýšenia jej reprodukčnej vitality.

Skladba obyvateľov podľa národnosti a vierovyznania

Obyvateľstvo je z hľadiska národnostnej skladby homogénne. Slovenskú národnosť podľa údajov z roku 2001 malo 98,8 % obyvateľov. Iné národnosti nie sú významnejšie zastúpené.

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva tiež homogénna. 82,2% všetkých obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi. Oproti iným obciam je významný podiel obyvateľov bez vyznania a s nezisteným vyznaním (spolu 15%).

Tab.: Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnosť	slovenská	česká	nemecká	maďarská	iná a nezistená
ŠÚ SR 2001	1261	8	1	1	5
ŠÚ SR 2011	1224	11	3	1	78

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001, 2011

Tab.: Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	Rímsko-katolícke	Evanjelické a.v.	bez vyznania	nezistené	iné
ŠÚ SR 2001	1049	29	143	48	10
ŠÚ SR 2011	937	38	173	149	20

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001, 2011

Navrhovaný rozvoj obce nebude mať vplyv na národnostné a náboženské zloženie obyvateľstva.

Ekonomická aktivita obyvateľov

Z vekovej skladby a údajov o počte ekonomicky aktívnych vyplýva, že obyvateľstvo má v súčasnosti pomerne vysoký potenciál ekonomickej produktivity. Miera ekonomickej aktivity obyvateľov je 49,3%. Tento potenciál nie je v dôsledku vysokej nezamestnanosti dostatočne využitý.

Základom hospodárskej aktivity a zdrojom obživy tunajšieho obyvateľstva bola od najstarších čias poľnohospodárska výroba, ktorá sa realizovala vo veľmi priaznivých prírodných podmienkach. V dôsledku reštrukturalizácie hospodárstva v minulom desaťročí klesol počet pracovníkov v tomto odvetví. Súčasne došlo k zvýšeniu podielu zamestnaných v sekundárnom a terciárnom sektore.

Podľa údajov z roku 2001 pracovalo vo verejnom sektore 263 obyvateľov, v súkromnom sektore 296 obyvateľov. Počet pracovných príležitostí v obci nenapĺňa dopyt po pracovných príležitostiach. Zo zamestnanej zložky ekonomicky aktívneho obyvateľstva časť odchádza za prácou najmä do Žiaru nad Hronom, v menšej miere aj do iných miest. Za prácou odchádzalo 424 obyvateľov, čo z počtu pracujúcich predstavovalo až 82%. Možnosť získania zamestnania je teda podmienená ochotou cestovať za prácou.

Tab.: Ekonomická aktivita obyvateľov

	2001	2011
Počet ekonomicky aktívnych osôb	630	665
z toho muži	330	
z toho ženy	300	
Počet pracujúcich	516	561
z toho muži	289	
z toho ženy	227	
Počet nezamestnaných	86	72
z toho muži	39	
z toho ženy	47	

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001, 2011

Navrhované riešenie počíta s rozšírením výrobného územia, čo by malo pozitívny dopad na zamestnanosť. Ďalšie pracovné miesta vzniknú v sektore služieb pre obyvateľstvo a služieb v cestovnom ruchu. Celkovo môže realizácia navrhovaných zámerov a naplnenie predpokladov rozvoja priniesť 150 – 200 pracovných miest. Vzhľadom k polohe obce v bezprostrednej blízkosti mesta sa však predpokladá naďalej vysoký podiel odchádzajúcich za prácou.

2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

2.5.1 Koncepcia kompozičného formovania sídla

Pôvodná zástavba vznikla pozdĺž Kopernického potoka nad ústím ďalších troch potokov. Historická pôdorysná štruktúra obce sa tvorila ako potočná reťazová dedina. Hlavnou kompozičnou osou je dnešná Štefánikova ulica, ktorá vedie rovnobežne s Kopernickým potokom. Predstavuje najstaršie kryštalizačné jadro zástavby. Neskoršou zástavbou sa vyvinula výrazná sekundárna kompozičná os, ktorá sa v strede obce v kolmom smere napája na hlavnú kompozičnú os. Reprezentuje ju Moyzesova ul. Na hlavnej kompozičnej osi sa nachádza aj historická dominanta obce – kostol sv. Ladislava. Jej priestorové pôsobenie nie je rušené inými dominantami. Navrhujeme rozvinúť pokračovanie hlavnej kompozičnej osi najmä v smere na Žiar nad Hronom, kde sa pozdĺž tejto osi a novej dopravnej spojnice navrhuje nová zástavba. Pre zachovanie priehľadov na historickú dominantu obce (kostol), ako aj z dôvodu zachovania konzistentnosti urbanistickej štruktúry a vidieckeho charakteru zástavby, je v územnom pláne regulovaná maximálna výška zástavby. V centrálnej zóne obce je stanovená maximálna výška zástavby do 2 NP.

Urbanistický pôdorys obce je kompaktný a pomerne pravidelný. Prevažuje malopodlažná zástavba samostatne stojacich rodinných domov. Intenzívnejšie formy zástavby – radové rodinné domy sú na ulici Podhorská, Gorkého a kpt. Jaroša. Viacpodlažná zástavba je lokalizovaná na ul. Slobodné a Bottova. Vymedzením a následným zastavaním nových rozvojových plôch sa ďalej podporí kompaktný pôdorys obce.

Urbanisticko-architektonická štruktúra obce nesie zachované znaky tradičnej zástavby. Najstaršia časť – jadro urbanistickej štruktúry sa kryštalizovalo v okolí kostola. V tejto časti sa zachovala aj väčšina fragmentov tradičnej zástavby. V 2. tretine 20. storočia sa začali do sídelnej štruktúry obce začleňovať domy na štvorcovom pôdoryse a s valbovou alebo stanovou strechou a od 70. rokov 20. storočia aj objekty s plochou strechou. Kompaktnejšie lokality zachovanej zástavby vymedzujeme ako regulačný blok B2 – so špecifickými regulačnými podmienkami.

Časť zástavby na hlavnej kompozičnej osi vymedzujeme ako centrálnu zónu obce. Jej jadrom je priestranstvo okolo kostola s novovytvoreným námestím s parkovými úpravami. V centrálnej zóne obce navrhujeme koncentrovať zariadenia občianskej vybavenosti, uskutočniť revitalizáciu zelene a verejných priestranstiev aj v ďalších uzlových polohách a urbanisticko-architektonicky ich dotvoriť prvkami drobnej architektúry a mobiliáru podľa pripravovaného projektu. Verejné priestranstvá v centrálnej zóne obce by sa mali stať pilierom identity obce a priestorom pre spoločenský život obyvateľov. Špecifické architektonické regulatívy sú stanovené pre regulačné bloky C1 a B2.

Pri novej výstavbe vo vymedzených rozvojových plochách a predovšetkým pri reštrukturalizácii existujúcej zástavby je potrebné vychádzať z pôvodných zastavovacích štruktúr, ktoré sú v súlade s vidieckym charakterom zástavby. Preferovať by sa mali jednopodlažné objekty, prípadne s obytným podkrovím. Na prekrytie domov sa odporúčajú šikmé strechy s maximálnym sklonom 45° . Oplotenie pozemkov rodinných domov by malo byť priehľadné, výška nepriehľadnej časti oplotenia v uličnej fronte by nemala presiahnuť 1,2 m. V prípade rodinných domov by súvislá zastavaná plocha jedného objektu nemala prekročiť 200 m². Odporúčaná šírka pozemkov pre samostatne stojace rodinné domy je 16 až 20 m. Výmera pozemkov samostatne stojacich rodinných domov by mala byť 600–800 m², s prijateľným rozptylom od 400 do 1000 m². Zástavba s väčším objemom / výškou objektov bude situovaná len v rámci navrhovaného rozšírenia výrobnéj zóny (rozvojová plocha č. 1) a prípadne v regulačnom bloku B3, kde je prípustné situovať aj bytové domy s výškou do 3 nadzemných podlaží.

V existujúcej urbanistickej štruktúre sa takmer nenachádzajú voľné prieluky na zástavbu, s výnimkou lokality Nová Lutila na severnom okraji obce, kde zostáva 8 voľných prieluk. Tieto prieluky navrhujeme zastávať, čím sa dosiahne vytvorenie kontinuálneho uličného priestoru.

2.5.2 Koncepcia kompozičného formovania krajinného prostredia

Za najvýznamnejšie faktory, ktoré podmieňujú estetický ráz kultúrnej krajiny, sa považuje druh a hustota osídlenia, spôsob poľnohospodárskeho či lesohospodárskeho využitia, trasovanie ciest – nadradenej cestnej siete, nadzemných energetických vedení a hlavne priemysel a ťažba surovín. Ide o antropomorfné zásahy a štruktúry, ktoré so zvyšujúcou sa intenzitou ich výskytu v krajine znižujú estetické pôsobenie krajiny na človeka.

V krajinnom obraze prevládajú harmonicky pôsobiace prvky prírodného charakteru. Tieto sú v návrhu posilnené (rôzne formácie drevinovej vegetácie na poľnohospodárskej pôde). Kategóriu neutrálne pôsobiacich prvkov reprezentuje orná pôda bez lesnej vegetácie, ktorá vytvára rozsiahlejšie celky v juhozápadnej časti katastrálneho územia. Ide o monotónny prvok s nízkou estetickou hodnotou, taktiež jeho krajinnostabilizačná hodnota je nízka. Líniová zeleň sa využíva nielen na zabezpečenie hygienických funkcií (ochrana pred negatívnymi vplyvmi dopravy a výroby) a pôdoochranných funkcií, ale aj ako kompozičný prvok, na ohraničenie pôdnych celkov a ich rozdelenie do menších plôch, lepšie vystihujúcich pôvodné krajinné štruktúry. Prvok líniovej zelene je tiež použitý za účelom oddelenia rôznych urbanistických funkcií. Líniová zeleň by mala byť dostatočne štruktúrálna členitá a druhovo bohatá.

Reliéf sa uplatňuje ako výrazný prvok podporujúci priestorové pôsobenie urbanistickej štruktúry a jej jednotlivých prvkov. Podporuje atraktívne pohľady na obec a okolitú krajinu z vyvýšených častí zastavaného územia – od cintorína, z úpäť svahov na východnom okraji obce. Krajinnými dominantami sú Kremnické vrchy. Z niektorých častí obce sa ako viditeľné dominanty uplatňujú výškové obytné budovy v Žiari nad Hronom a komíny hliníkárskeho komplexu. Ich priestorový vplyv však nemožno hodnotiť pozitívne.

V navrhovanom riešení sa pozornosť venuje aj sídelnej zeleni. Okrem udržiavaných plôch verejnej zelene v centrálnej zóne navrhujeme revitalizovať a parkovo upraviť ďalšie plochy zelene v zastavanom území obce a vytvoriť nové oddychové plochy s parkovými úpravami v rozvojových lokalitách na východnom okraji obce. V navrhovaných uliciach vyššieho významu sa požaduje výsadba líniovej zelene.

2.5.3 Ochrana pamiatkového fondu

Kultúrno-historické pamiatky sú odrazom stáročného vývoja obce. Podľa záznamov obecnej kroniky existovala osada pod názvom Lutina, ktorá patrila Svätokrížskemu panstvu, už okolo roku 1300. Prvá písomná zmienka o obci je však až z roku 1487. Patrila ostrihomskému arcibiskupstvu, 1491 sa uvádza ako osada patriaca mestu, 1776 pripadla banskobystrickému biskupstvu. V roku 1536 mala 26 port a mlyn, 1601 120 domov, faru, školu, mlyn a sladovňu. V roku 1692 ju spustošili Turci, po roku 1715 sa už ale spomína ako obnovená obec, ktorá mala už okolo 100 domov. V roku 1883 takmer celá vyhorela. Počas SNP boli pri obci ťažké boje. JRD bolo založené v roku 1957. V roku 1980 bola obec pričlenená k Žiaru nad Hronom 1.4.1991 sa na základe hlasovania občanov Lutila od mesta odčlenila.

V obci sa nachádzajú početné pamiatky sakrálny i ľudovej architektúry. V Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF) sú evidované viaceré nehnuteľné národné kultúrne pamiatky (v zmysle zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu, v znení neskorších predpisov, § 22, ods. 2, písm. b), ktoré je potrebné zachovať a chrániť v súlade so všeobecným verejným záujmom a princípmi pamiatkovej ochrany:

- kostol sv. Ladislava – gotický z rokov 1489 – 1491 (č. ÚZPF 1249), s renesančnou prestavbou, s barokovým oltárom a neskorogotickou sochou Panny Márie. Ide o jednolodový kostol s polygonálnym presbytériom.
- socha sv. Jána Nepomuckého – plastika na stĺpe z 90. rokov 18. stor. (č. ÚZPF 2251)

Okrem objektov evidovaných v ÚZPF je potrebné obnoviť a zachovať ďalšie pamiatky, ktoré majú nesporné architektonické a kultúrno-historické hodnoty:

- sýpky na Štefánikovej ul. 25/16, súbor sýpok na Kuzmányho ul. č. 74/3, sýpky na Gazdovskej ul. č. 45/3, 46/3, 50/3, 51/3, 54/3, 55/3, 60/3 sýpka pri dome č. 94 na Štefánikovej ul., sýpka na Gazdovskej ul. oproti domu č. 43
- dom na Moyzesovej ul. č. 226/11, dom na Lesnej ul. č. 229/17, dom na Kamennej ul. č. 198/26, 28, dom a sýpka na Kuzmányho ul. č. 136/10, dom a stodola na Gazdovskej ul. č. 82/5, 7, dom na Kamennej ul. č. 191/8, 10, dom Kamennej ul. č. 185/3, domy na Gazdovskej ul. č. 87/17, 19, č. 93/33, 94/35, č. 97/41, č. 98/43, č. 100/47, č. 110/71, 73
- objekty so špecifickým lutilským prvkom štítu: Štefánikova ul. – hospodárska komora – pri dome č. 30/26, č. 32/30, č., Moyzesova ul. č. 225/9, Lesná ul. č. 215/4, Kuzmányho ul. č. 132/2 – komora, č. 140/18, č. 84/11, č. 85/13.
- liatinové kríže na cintoríne (2 ks: kríž lutilského farára J. Kršáka)
- drevený kríž pred domom č. 416
- kaplnka Najsvätejšej Trojice severne za obcou (baroková z konca 17. stor.)

Potrebné je zachovanie nielen jednotlivých objektov, ale celkovej urbanistickej štruktúry a parcelácie Štefánikovej ulice, Gazdovskej ulice (v južnej časti), Kamennej ulice, Moyzesovej ulice a Kuzmányho ulice, kde sa koncentruje pôvodná zástavba ľudových domov so sýpkami a stodolami.

V prípade objektov z pôvodnej zástavby, ktoré sú vo vyhovujúcom technickom stave, je nutné ich zachovanie; odstránenie objektov je prípustné len v prípade závažného narušenia konštrukcie. Pri obnove, dostavbe a novej výstavbe je potrebné zohľadniť mierku pôvodnej štruktúry zástavby. Uvedené podmienky platia pre regulačné bloky B3, C1, C2 v ktorých sa nachádzajú objekty z pôvodnej zástavby.

V katastrálnom území obce Lutíla sú vo viacerých polohách evidované archeologické náleziská z obdobia paleolitu v polohe severo-severozápadne od intravilánu obce, pri kostole, južne od obce pri Lutilskom potoku, ktoré je potrebné zachovať. Z hľadiska ochrany archeologických nálezov sú ďalšie požiadavky:

- akýkoľvek zámer realizácie stavebnej alebo hospodárskej činnosti na území s predpokladom výskytu archeologických nálezov je nevyhnutné vopred prerokovať s krajským pamiatkovým úradom, ktorý v zmysle §41 pamiatkového zákona v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní.

- v prípade nevyhnutnosti vykonať záchranný archeologický výskum ako predstihové opatrenie na záchranu archeologických nálezísk a nálezov rozhoduje o výskume podľa § 37 pamiatkového zákona krajský pamiatkový úrad
- v prípade archeologických nálezov je potrebné postupovať podľa ust. § 40 ods. 2, 3, 10 pamiatkového zákona

2.5.4 Regulatívy priestorového usporiadania

Územný plán stanovuje súbor záväzných regulatívov priestorového usporiadania. Regulatívy sa vzťahujú na územie s predpokladom lokalizácie zástavby (nové rozvojové plochy) a plochy existujúcej zástavby. Pre usmernenie priestorového usporiadania zástavby sú definované nasledujúce regulatívy:

► Maximálna výška zástavby

Regulatív určuje maximálny počet nadzemných podlaží. Maximálnu výšku zástavby je prípustné prekročiť o 1 ustúpené podlažie, o výšku šikmej strechy s max. 1 využiteľným podkrovným podlažím, za podmienky preverenia vypracovaním architektonicko-urbanistickej štúdie. Regulatív neplatí pre technické vybavenie (stožiare vysielacov a pod.) umiestňované mimo zastavaného územia. Regulatív je stanovený len pre zastavané územie a územie s predpokladom lokalizácie zástavby.

- 1 nadzemné podlažie – v regulačných blokoch B2, R1, R3
- 2 nadzemné podlažia – v regulačných blokoch B1, C1, C2, R2*
- 3 nadzemné podlažia – v regulačných blokoch B3, V1, V2

* objekty a zariadenia v lokalite č. 16 musia rešpektovať výšky určené ochrannými pásmami Letiska Janova Lehota

► Intenzita využitia plôch

Intenzita využitia plôch je určená maximálnym percentom zastavanosti (pomer zastavanej plochy k ploche pozemku x 100). Do zastavaných plôch sa nezapočítavajú spevnené manipulačné a dopravné plochy. Záväzný regulatív maximálneho percenta zastavanosti je stanovený pre všetky plochy s predpokladom lokalizácie zástavby, s výnimkou regulačného bloku R3. Regulatív sa vzťahuje na regulačný blok ako celok, nie na jednotlivé parcely. Regulatív minimálnej intenzity využitia plôch nie je stanovený.

- maximálne 40% – regulačné bloky B3, C1, C2, V1, V2
- maximálne 30% – regulačné bloky B1, B2
- maximálne 15% – regulačné bloky R1, R2
- maximálne 5% – regulačný blok Z1

► Odstupové vzdialenosti medzi objektmi

Pri umiestňovaní stavieb je potrebné riadiť sa vyhláškou č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Minimálne odstupové vzdialenosti medzi objektmi sú stanovené v § 6 tejto vyhlášky.

► Architektonické regulatívy

Architektonické regulatívy sú stanovené pre regulačné bloky C1 a B2. Regulatívy sa vzťahujú na výstavbu nových objektov a na zásadné prestavby existujúcich objektov:

- zachovanie tvaroslovných prvkov pôvodnej architektúry: sedlová strecha s podlomenicou a špecifickým lutilským prvkom – predsadený trojuholník vo vrchole dreveného štítu s výzorníkmi a ozdobnými lištami
- tvar striech: sedlové strechy so sklonom od 40° do 50°, so štítom orientovaným do ulice
- materiál striech: škridlová krytina červenej farby (keramická alebo malorozmerová betónová); neprípustná je krytina z asfaltového šindľa
- materiál fasád: murivo s vonkajšou hladkou omietkou v pastelových farbách, drevo
- opлотenie pozemkov: súvislé nepriehľadné steny maximálne do výšky 1 m; vyššie konštrukcie opлотení môžu byť len priehľadné do výšky 1,5 m z dreva (drevený plot zo zvislo ukladaných latiek alebo dosiek), z kovových prvkov alebo zo zelene

2.6 Návrh funkčného využitia územia

Základné rozvrhnutie funkcií, prevádzkových a komunikačných väzieb v riešenom území

Obec Lutilla primárne plní obytnú funkciu, z hľadiska celého katastrálneho územia je významná aj rekreačná funkcia. Súčasné funkčné zónovanie obce v plnej miere rešpektujeme. Intenzifikácia využitia je prípustná v rámci záhrad rodinných domov, dostavbami a nadstavbami existujúcich objektov. Intenzifikáciu možno vo väčšine prípadov dosiahnuť aj bez nárokov na dodatočné investície (nie je potrebné vybudovanie nových komunikácií ani technického vybavenia). Predpokladá sa tiež postupná reštrukturalizácia zástavby v centrálnej zóne obce doplnením nových zariadení občianskej vybavenosti (predovšetkým komerčných prevádzok obchodu a služieb).

Navrhované riešenie počíta predovšetkým s rozvojom obytnej funkcie. Vzhľadom k výhodnej polohe obce v blízkosti okresného mesta, sa obec Lutilla stáva cieľovým miestom pre prisťahovanie obyvateľov. Vymedzením nových rozvojových plôch pre bytovú výstavbu vytvárame podmienky pre naplnenie tohto potenciálu. Celkový rozsah navrhovaných plôch je však porovnateľný s doterajším územným plánom.

Pre výrobné aktivity je vymedzená nová plocha severne od obce pri areáli PD, v dostatočnej vzdialenosti od obytného územia.

Nové plochy pre športovo-rekreačné aktivity sú lokalizované južne od obce, kde logicky nadväzujú na existujúce územie rekreácie a športu, reprezentované športovým areálom a záhradkovou osadou. Okrem toho sa navrhujú rekreačné aktivity v krajine – vo väzbe na poľnohospodárske letisko, ktoré bude využívané aj na športové účely.

Nová výstavba je podmienená prestavbou, rozšírením a v niektorých prípadoch zokruhovaním miestnych komunikácií. Nové rozvojové plochy priamo nadväzujú na existujúce zastavané územie a komunikačný systém. Navrhovaná uličná sieť bude tvoriť ucelené okruhy a prepojí sa s existujúcou uličnou sieťou vo viacerých bodoch. Komunikácie navrhovaného východného rozvojového smeru sa napoja na ul. Na Rybníky (v 2 bodoch), na Štefánikovu ul. a na ul. Kpt. Jaroša.

Významným faktorom podmieňujúcim navrhované priestorové usporiadanie boli limity prírodného charakteru (svahy vrchoviny, vodné toky, významné lúčne biotopy, zosuvné územia, kvalitná poľnohospodárska pôda) a antropogénneho charakteru (dopravné koridory, nadradené siete technickej infraštruktúry), ohraničujúce dnešný pôdorys obce takmer zo všetkých strán. Tieto limity boli v návrhu rešpektované.

Určenie funkčných územných zón

Územný plán stanovuje súbor regulatívov funkčného využívania územia. V rámci definovaného prípustného funkčného využívania je určené prevládajúce funkčné využívanie, ktoré je rozhodujúce pre zaradenie územia do nasledujúcich funkčných územných zón:

- obytné územie
- zmiešané územie
- výrobné územie
- rekreačné územie

Tab.: Prehľad navrhovaných rozvojových plôch a ich funkčné využitie

číselné označenie rozvoj. plochy	výmera v ha	funkčná územná zóna
1	6,6	výrobné územie
2	0,85	obytné územie
3	0,79	obytné územie
4	0,34	obytné územie
5	1,67	obytné územie
6	1,88	obytné územie
7	0,47	obytné územie
8	1,15	obytné územie
9	6,48	obytné územie

číselné označenie rozvoj. plochy	výmera v ha	funkčná územná zóna
10	13,95	obytné územie
11	0,24	obytné územie
12	0,19	rekreačné územie
13	2,39	rekreačné územie
14	5,31	rekreačné územie
16	4,36	rekreačné územie

Prevažná časť zastavaného územia, ako aj väčšina rozvojových plôch pre jeho rozšírenie, sa zaraďuje do obytného územia. Ide o plochy, ktoré sú určené pre obytné stavby a k nim prislúchajúce nevyhnutné vybavenie (zväčša ide o základnú občiansku vybavenosť, verejné dopravné a technické vybavenie vrátane parkovísk a garáží, zeleň a detské ihriská). Nové plochy sú navrhované pre rozšírenie výrobného územia aj rekreačného územia. Centrálna zóna obce je klasifikovaná ako zmiešané územie.

Regulatívy funkčného využitia územia

Územný plán obce v zmysle vyhlášky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii (§ 12, ods. 4, písm. n) stanovuje nasledovný súbor regulatívov funkčného využívania územia:

- priradenie k funkčnej územnej zóne (obytné / zmiešané / výrobné / rekreačné územie).
- prípustné funkčné využívanie – vymedzenie prevládajúceho funkčného využívania
- obmedzujúce funkčné využívanie – je prípustné len za stanovených podmienok, resp. obmedzení
- zakazujúce funkčné využívanie – pomenúva neprípustné funkcie s predpokladom nevhodného pôsobenia na okolité prostredie

Regulatívy sa vzťahujú na priestorové celky – regulačné bloky (plochy s predpokladom lokalizácie zástavby, vrátane existujúcich zastavaných plôch) a krajinnoekologické komplexy (plochy bez predpokladu lokalizácie zástavby).

Uvedené celky sú v grafickej časti dokumentácie vymedzené hranicou a označené kódom.

Regulácia funkčného využitia pre obytné územie (B)

► B1: Bývanie v novšej zástavbe rodinných domov

Charakteristika:

- Blok tvoria zväčša rodinné domy postavené od 2. polovice 20. storočia s minimálnym zastúpením architektonicky hodnotných objektov. V existujúcom obytnom území sa predpokladá zachovanie existujúcej zástavby, ako aj rekonštrukcia (vrátane rozširovania, nadstavieb) rodinných domov. Je tu prípustné zastúpenie menších prevádzok základnej občianskej vybavenosti a drobných

remeselných prevádzok v rodinných domoch, v odôvodnených prípadoch aj v samostatných objektoch pri dodržaní plošného limitu. Okrem vymedzených nových rozvojových plôch je výstavba nových rodinných domov možná ako náhrada existujúcich objektov, na voľných prielukách.

Vymedzenie:

- existujúca zástavba rodinných domov, hlavne na ul. Nová, Školská, Bottova, Kollárova, Slobodné, Budovateľská, B. Němcovej, Na rybníky, Vajanského, Dobšinského, Kpt. Jaroša, Gorkého, Podhorská, Moyzesova podľa vymedzenia v grafickej časti
- nové rozvojové plochy č. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **obytné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **bývanie v rodinných domoch**

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- základná občianska vybavenosť lokálneho významu (služby, maloobchod, verejné stravovanie) do 200 m² zastavanej plochy
- výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – remeselné prevádzky do 200 m² zastavanej plochy (neplatí pre existujúce, ktoré túto plochu presahujú)
- ihriská a oddychové plochy pre rezidentov

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- bývanie v bytových domoch
- živočíšna výroba (okrem drobného do 1 veľkej dobytčej jednotky)
- priemyselná výroba a sklady s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu
- občianska vybavenosť nadmiestneho významu s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu
- stavby pre individuálnu rekreáciu
- všetky ostatné druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných parciel

► B2: Bývanie v tradičnej zástavbe rodinných domov

Charakteristika:

- V existujúcom obytnom území sa predpokladá zachovanie existujúcej prevažne obytnej zástavby, ako aj rekonštrukcia (vrátane rozširovania) rodinných domov za predpokladu zachovania ich pamiatkovej hodnoty. Je tu prípustné zastúpenie

menších prevádzok základnej občianskej vybavenosti a drobných remeselných prevádzok v rodinných domoch. Výstavba nových rodinných domov je možná ako náhrada existujúcich objektov bez pamiatkovej hodnoty, na voľných prielukách, prípadne v záhradách za existujúcimi objektmi, za podmienky napojenia na verejné technické a dopravné vybavenie.

Vymedzenie:

- existujúca zástavba rodinných domov na ul. Gazdovská, Kamenná podľa vymedzenia v grafickej časti

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **obytné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **bývanie v rodinných domoch**

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- základná občianska vybavenosť lokálneho významu (služby, maloobchod, verejné stravovanie) do 150 m² zastavanej plochy
- výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – remeselné prevádzky do 150 m² zastavanej plochy (neplatí pre existujúce, ktoré túto plochu presahujú)
- ihriská a oddychové plochy pre rezidentov

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- živočíšna výroba (okrem drobného chovu do 1 veľkej dobytovej jednotky)
- priemyselná výroba a sklady s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu
- bývanie v bytových domoch
- občianska vybavenosť nadmiestneho významu s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu
- všetky ostatné druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných parciel

► **B3: Bývanie v rodinných domoch a bytových domoch**

Charakteristika:

- Blok predstavuje navrhovanú novú bytovú výstavbu smerom na Žiar nad Hronom.

Vymedzenie:

- existujúce bytové domy na ul. Slobodné
- nové rozvojové plochy č. 8, 9, 10

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **obytné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **bývanie v rodinných domoch**
- **bývanie v bytových domoch**

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- ihriská a oddychové plochy pre rezidentov
- základná občianska vybavenosť lokálneho významu (služby, maloobchod, verejné stravovanie) do 500 m² zastavanej plochy

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- výroba akéhokoľvek druhu (okrem drobného do 0,9 veľkej dobytovej jednotky)
- stavby pre individuálnu rekreáciu
- všetky ostatné druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných parciel

Regulácia funkčného využitia pre zmiešané územie (C)

► C1: Centrálna zóna obce

Charakteristika:

- V hlavnom uzlovom priestore sa zachovávajú a dobudujú zariadenia komerčnej a nekomerčnej vybavenosti, ako aj verejné priestranstvá s vysokými nárokmi na estetickú kvalitu. Jednotlivé funkcie prípustného funkčného využitia a obmedzujúceho funkčného využitia je možné kombinovať v rámci polyfunkčných objektov.

Vymedzenie:

- centrálna zóna obce podľa vymedzenia v grafickej časti

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **zmiešané územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- občianska vybavenosť (služby, maloobchod, verejné stravovanie, prechodné ubytovanie, kultúra, administratíva, zdravotníctvo, školstvo)
- bývanie v rodinných domoch
- bývanie v bytových domoch

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- výroba akéhokoľvek druhu (okrem drobného do 0,9 veľkej dobytovej jednotky)
- všetky ostatné druhy využívania

► **C2: Drobné podnikateľské aktivity**

Charakteristika:

- Blok je určený pre občiansku vybavenosť, drobné podnikateľské aktivity nevýrobného charakteru a výrobné služby.

Vymedzenie:

- areál bývalej ZŠ
- areál autoservisu pri futbalovom ihrisku
- nová rozvojová plocha č. 12

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **zmiešané územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- občianska vybavenosť (služby, maloobchod, verejné stravovanie, prechodné ubytovanie, kultúra, administratíva, zdravotníctvo, školstvo)
- podnikateľské aktivity nevýrobného charakteru (nevýrobné služby)
- výrobné služby

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- šport – vo väzbe na futbalové ihrisko
- bývanie – len existujúce byty
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- živočíšna výroba
- priemyselná výroba s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie

Regulácia funkčného využitia pre rekreačné územie (R)

► **R1: Šport**

Charakteristika:

- Existujúci športový areál (štadión) sa zrekonštruuje a vybudujú sa nové športové ihriská.

Vymedzenie:

- futbalový štadión

- nová rozvojová plocha č. 13

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **rekreačné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- šport (športové ihriská a zariadenia pre šport)

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- verejná zeleň, trávne porasty – na podporu oddychových a rekreačných funkcií
- prevádzkové objekty (šatne, hygienické zariadenia) - viazané na objekty športu
- občianska vybavenosť (služby, maloobchod, verejné stravovanie, prechodné ubytovanie, kultúra) – mimo existujúcich plôch športovísk

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- bývanie (okrem ubytovania zamestnancov / správcov a športovcov)
- výroba, sklady (okrem existujúcej prevádzky autoservisu)
- individuálna chatová rekreácia
- nadradené dopravné a technické vybavenie

► R2: Individuálna chatová rekreácia

Charakteristika:

- Rekreačná funkcia záhradkových / chatových osád sa zachová v súčasnom rozsahu, s možnosťou intenzifikácie.

Vymedzenie:

- areály rekreačných záhradkových / chatových osád

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **rekreačné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- rekreácia individuálna – v chatkách so zastavanou plochou do 50 m²

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- ihriská – s výmerou do 300 m²
- verejná, poloverejná a súkromná zeleň

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- bývanie
- výroba, sklady

- občianska vybavenosť
- ubytovacie zariadenia
- nadradené dopravné a technické vybavenie

► **R3: Rekreačia v krajine**

Charakteristika:

- Blok je určený pre extenzívne rekreačné aktivity v krajinnom prostredí s nízkou intenzitou zástavby.

Vymedzenie:

- nové rozvojové plochy č. 14, 16

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **rekreačné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- rekreácia v krajine – agroturistika; poľnohospodárske / športové letisko
- trvalé trávne porasty
- nelesná drevinová vegetácia
- vodné toky a plochy

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- doplnkové vybavenie cykloturistických trás – prístrešky, miesta s posedením
- ubytovacie zariadenia – s celkovou kapacitou do 50 lôžok
- chov hospodárskych zvierat – pre účely agroturistiky do 5 veľkých dobytčích jednotiek
- orná pôda – len malobloková (s výmerou pôdných celkov do 5 ha)
- zariadenia technickej a dopravnej vybavenosti a prevádzkové objekty v nevyhnutnom rozsahu

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- trvalé bývanie (okrem bývania správcov a zamestnancov)
- výroba, sklady

Regulácia funkčného využitia pre výrobné územie (V)

► **V1: Poľnohospodárska výroba**

Charakteristika:

- Existujúci areál poľnohospodárskeho družstva sa zachováva v súčasnom rozsahu bez predpokladu rozširovania.

Vymedzenie:

- hospodársky dvor PD Žiar nad Hronom

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **výrobné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- poľnohospodárska výroba, vrátane živočíšnej výroby do 300 veľkých dobytčích jednotiek

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- priemyselná výroba, remeselná-výrobné prevádzky, výrobné služby, zariadenia stavebníctva
- zariadenia zberu druhotných surovín bez negatívnych vplyvov na životné prostredie (kompostovisko, zberný dvor)
- ubytovanie správcov a zamestnancov a prechodné ubytovanie návštevníkov do 5 lôžok v rámci agroturistického zariadenia

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- bývanie
- ťažká priemyselná výroba s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie
- rekreácia a šport

► V2: Nepoľnohospodárska výroba

Charakteristika:

- Vo väzbe na existujúci areál PD sa vytvorí priestor pre podnikateľské aktivity nepoľnohospodárskej výroby.

Vymedzenie:

- nová rozvojová plocha č. 1

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **výrobné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- priemyselná výroba
- remeselná-výrobné prevádzky, výrobné služby, skladové hospodárstvo

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- administratívne budovy využívané výrobnými podnikmi a inými podnikateľskými subjektmi

- zariadenia zberu druhotných surovín bez negatívnych vplyvov na životné prostredie (kompostovisko, zberný dvor)
- ubytovanie správcov a zamestnancov a prechodné ubytovanie návštevníkov v rámci agroturistickeho zariadenia
- občianska vybavenosť – prevádzky maloobchodu, komerčné služby, sociálna infraštruktúra

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- živočíšna výroba nad 5 veľkých dobytčích jednotiek
- trvalé bývanie
- ťažká priemyselná výroba s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie

Regulácia funkčného využitia pre nezastavateľné plochy sídelnej zelene (Z)

► Z1: Vyhradená a verejná zeleň

Vymedzenie:

- existujúci areál cintorína s príľahlou verejnou zeleňou, krajinná zeleň na východnom okraji obce

Charakteristika:

- V bloku sa predpokladá zachovanie existujúcich objektov a využitie voľnej kapacity cintorína pre pochovávanie. Krajinná zeleň sa doplní parkovými úpravami, mobiliárom a detskými atrakciami

Prípustné funkčné využívanie:

- vyhradená zeleň cintorína
- verejná zeleň
- trvalé trávne porasty, vodné toky

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- plochy pre pochovávanie
- objekty pohrebných a súvisiacich služieb
- príslušné verejné dopravné vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- všetky ostatné druhy využívania

Regulácia funkčného využitia pre krajinnoekologické komplexy mimo zastavaného územia obce (K)

Ide o plochy poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu mimo zastavaného územia bez predpokladu lokalizácie zástavby. Využitie tohto územia sa riadi zásadami stanovenými v Krajinnoekologickom pláne obce Lutila. Vymedzené boli homogénne celky, tzv. krajinnoekologické komplexy s ekvivalentnými vlastnosťami krajinných zložiek, meraných špecifickými ukazovateľmi (Metodika SAŽP, 2001). Pre jednotlivé komplexy boli definované podmienky využívania – prípustné funkčné využívanie, obmedzujúce funkčné využívanie, zakazujúce funkčné využívanie, obdobne ako v prípade regulačných blokov.

► K1: Lesná vrchovinová krajina

Vymedzenie:

- Komplex zahŕňa severovýchodnú polovicu riešeného územia, ktorá sa rozkladá v Kremnických vrchoch.

Charakteristika:

- Územie je zalesnené a využívané pre účely lesného hospodárstva. Krajinnoekologický komplex plní dôležité funkcie v rámci územného systému ekologickej stability. Socioekonomické aktivity sú prípustné len v minimálnom rozsahu.

Prípustné funkčné využívanie:

- lesné porasty
- trvalé trávne porasty
- vodné plochy a toky

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- lesné cesty – pre lesohospodárske činnosti
- menšie hospodárske objekty pre účely lesného hospodárstva – senníky, horáreň, posedy a pod.
- doplnkové vybavenie peších a cykloturistických trás – prístrešky, miesta s posedením
- ťažba nerastných surovín – len vo vyhr. ložiskách

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- výstavba rekreačných zariadení a iných stavieb

► K2: Pahorkatinová oráčinová krajina

Vymedzenie:

- Komplex sa nachádza v centrálnej časti katastrálneho územia obce Lutila.

Charakteristika:

- Komplex predstavuje mierne zvlnenú krajinu Žiarskej kotliny, ktorá je poľnohospodársky intenzívne využívaná, zväčša ako orná pôda. Pôdny kryt tvoria predovšetkým pseudogleje a luvizeme. Krajinnoekologický komplex je predurčený a vhodný na poľnohospodárske využitie bez lokalizácie nových zastavaných plôch. Pre zvýšenie ekologickej stability sú potrebné ekostabilizačné opatrenia a dobudovanie prvkov MÚSES.

Prípustné funkčné využívanie:

- trvalé trávne porasty, pasienky
- lesné porasty a nelesná drevinová vegetácia
- orná pôda
- vodné plochy a toky

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- hospodárske objekty pre účely poľnohospodárskej výroby so zastavanou plochou do 300 m²
- doplnkové vybavenie cykloturistických trás – prístrešky, miesta s posedením
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie v nevyhnutnom rozsahu

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- priemyselná výroba, sklady a výstavba iných stavieb

► K3: Pahorkatinová lúčna krajina

Vymedzenie:

- Komplex pozostáva z častí nachádzajúcich sa v blízkosti vodných tokov – Lutilský potok, Kosorínsky potok, Kopernica.

Charakteristika:

- Komplex predstavuje mierne zvlnenú krajinu Žiarskej kotliny, ktorá je poľnohospodársky využívaná, zväčša ako trvalé trávne porasty. Pôdny kryt tvoria predovšetkým pseudogleje a luvizeme. Krajinnoekologický komplex je vhodný na extenzívne poľnohospodárske využitie bez lokalizácie nových zastavaných plôch. Pre zvýšenie ekologickej stability sú potrebné ekostabilizačné opatrenia a dobudovanie prvkov MÚSES.

Prípustné funkčné využívanie:

- trvalé trávne porasty, pasienky
- lesné porasty a nelesná drevinová vegetácia
- vodné plochy a toky

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- orná pôda – len malobloková (s výmerou pôdnych celkov do 5 ha)

- hospodárske objekty pre účely poľnohospodárskej výroby
- doplnkové vybavenie cykloturistických trás – prístrešky, miesta s posedením
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie v nevyhnutnom rozsahu

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- priemyselná výroba, sklady a výstavba iných stavieb

2.7 Podrobný opis návrhu funkčného využitia územia podľa funkčných subsystémov

2.7.1 Bývanie

Bývanie je hlavnou funkciou v riešenom území. Bytový fond tvorí z väčšej časti tradičná zástavba rodinných domov, zväčša jednopodlažných. Významné zastúpenie majú aj byty v bytových domoch. Nachádzajú sa na ul. Slobodné a Bottova. Intenzívnejšie formy zástavby – radové rodinné domy sú na ul. Podhorská, Gorkého a kpt. Jaroša.

Priemerná obložnosť bytu (počet obyvateľov na 1 byt) dosahuje hodnotu 3,32 a mierne preyšuje priemer SR (3,21) a priemer za okres Žiar nad Hronom (3,01). Plošný štandard bytového fondu je v porovnaní s okresným priemerom výrazne nadpriemerný. Podiel bytov vybavených ústredným kúrením a bytov vybavených kúpeľňou alebo sprch. kútom sa neodchyľuje od okresného priemeru.

Podiel neobývaných bytov predstavuje 16,6 % z celkového počtu bytov (v okrese Žiar nad Hronom je tento podiel 11,7%). Hlavnou príčinou je horší stavebnotechnický stav bytového fondu v starších objektoch, ktoré nie sú prispôsobené súčasným štandardom bývania. Tento bytový fond je vhodné rekonštruovať a využiť sčasti pre rekreačné účely (ako rekreačné chalupy). Nemalý počet trvale neobývaných domov sa na tento účel už dávnejšie využíva.

Tab.: Počet domov a bytov

domy spolu	437
trvale obývané domy	363
z toho rodinné domy	357
neobývané domy	72
byty spolu	463
trvale obývané byty spolu	381
z toho v rodinných domoch	359
neobývané byty spolu	77

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Tab.: Vybrané charakteristiky domového a bytového fondu

priemerný počet trvale bývajúcich osôb na 1 trvale obývaný byt	3,32
priemerný počet m ² obytnej plochy na 1 trvale obývaný byt	79,90
priemerný počet obytných miestností na 1 trvale obývaný byt	4,28
priemerný počet trvale bývajúcich osôb na 1 obytnú miestnosť	0,78
priemerný počet m ² obytnej plochy na osobu	24,1
podiel trvale obývaných bytov s 3 a viac obytnými miestnosťami	81,4%
podiel trvale obývaných bytov vybavených ústredným kúrením	69,3%
podiel trvale obývaných bytov vybavených kúpeľňou alebo sprch. kútom	94,0%

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Vzhľadom k nadpriemernej obloženosti bytov a pozitívnej migračnej bilancii možno aj v budúcnosti očakávať vysoký záujem o novú bytovú výstavbu v obci.

Obec zaznamenáva značný záujem o bytovú výstavbu zo strany individuálnych stavebníkov. Vyhliadky pokračovania prisťahovania nových obyvateľov kladú značné nároky na riešenie bývania. Bolo preto potrebné navrhnuť nové rozvojové plochy pre bývanie. Navrhnutých je niekoľko rozvojových plôch v zastavanom území – na území dnešných záhrad alebo zvyškových plochách. Ide o rozvojové plochy č. 2, 3, 5, 6, 8. Sú pomerne rovnomerne rozmiestnené v rámci zastavaného územia obce. Rizikovým faktorom je tu prípadný nezáujem vlastníkov záhrad o túto výstavbu alebo dlhší proces vysporiadavania a výkupu pozemkov.

Okrem toho boli navrhnuté nové väčšie rozvojové plochy východne od zastavaného územia obce – č. 9, 10. Plochy č. 7, 9, 10 boli v podobnom rozsahu navrhnuté aj v doterajšom územnom pláne. V ďalekom výhľade je možné nadviazať na túto výstavbu až po hranicu s k.ú. Žiar nad Hronom.

V uličnej zástavbe sú len minimálne rezervy. V celej obci bolo identifikovaných len 16 nezastavaných prielokov vhodných na výstavbu obytných budov. Výstavba rodinných domov v záhradách za existujúcimi objektmi je prípustná v tradičnej zástavbe rodinných domov s väčšími záhradami – t.j. v regulačnom bloku B2; podmienkou je možnosť napojenia na verejné dopravné a verejné technické vybavenie. Ďalej odporúčame rekonštrukciu existujúceho bytového fondu, ktorý je v nevyhovujúcom stavebnotechnickom stave, resp. jeho náhradu novou bytovou výstavbou, pokiaľ tým nedôjde k zásahom do pamiatkovo hodnotných objektov.

V I. etape (do r. 2020) sa predpokladá výstavba na prielokoch v uličnej zástavbe a rozvojových plochách č. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11. Ostatné rozvojové plochy sú alokované pre II. etapu výstavby (do r. 2030). Ďalej je vyznačená výhľadová plocha na východnom okraji zastavaného územia, ktorá sa zastavia po prípadnom vyčerpaní kapacity plôch vyčlenených pre I. a II. etapu výstavby (t.j. po roku 2030).

Rozvojové plochy vymedzené v územnoplánovacej dokumentácii majú celkovú kapacitu 200 bytových jednotiek. Predpokladá sa, že dôjde k znižovaniu obloženosti existujúceho bytového fondu, ktorá je v obci pomerne vysoká, a bude tiež pokračovať úbytok bytového

fondy v dôsledku zmeny funkcie na občiansku vybavenosť. Uvažovaný prírastok bytového fondu teda bude znamenať nasledovný prírastok počtu obyvateľov do roku 2030:

$$\blacksquare \quad 1304 + (188 - 30) \times 2,5 = 1304 + 395 = \underline{\underline{1699}}$$

Prírastok bytového fondu na základe rozvojových zámerov a predpokladanej intenzifikácie zástavby v rámci zastavaného územia obce je sumarizovaný v nasledujúcej tabuľke:

Tab.: Rekapitulácia prírastku bytového fondu podľa rozvojových plôch

Číslo rozvojovej plochy	Počet bytových jednotiek	Etapa
2	10	I.
3	9	I.
4	2	I.
5	9	I.
6	12	I.
7	6	I.
8	6	I.
9	44	II.
10	70	II.
11	4	I.
prieluky	16	I.
Spolu	188	

Okrem individuálnej bytovej výstavby je vhodné istý podiel bytov realizovať aj formou nájomných bytových alebo radových domov. Dôvodom je efektívnejšie využitie územia a tiež imperatív zabezpečenia cenovo dostupného bývania ako alternatívy voči individuálnej bytovej výstavbe dostupnej len pre vyššie príjmové skupiny. Regulačné podmienky stanovujú prípustnosť výstavby bytových domov v regulačnom bloku B2, t.j. v rozvojových plochách č. 8, 9, 10.

2.7.2 Občianske vybavenie a sociálna infraštruktúra

Občianska vybavenosť je vybudovaná na úrovni základnej vybavenosti. Väčšina zariadení občianskej vybavenosti sa koncentruje v centrálnej časti obce, na Štefánikovej ul. Výnimkou sú len budovy pre vzdelávanie, športové areály a cintorín. Širšie spektrum občianskej vybavenosti, vrátane vyššej vybavenosti (stredné školy, kino, krytý bazén, zimný štadión, nemocnica s poliklinikou, ústav sociálnej starostlivosti, domov dôchodcov, hotel a ubytovanie) je dostupné v Žiari nad Hronom. Významnejším centrom vybavenosti s vyššou ponukou je Zvolen.

Nekomerčnú občiansku vybavenosť reprezentujú kostol a fara, polyfunkčný objekt kultúrneho domu s klubom, knižnicou, obecným úradom a poštou. Zdravotné stredisko v obci nie je. Cintorín, situovaný na Lesnej ul., má dostatočné rezervy na pochovávanie. Je vybavený domom smútku.

Areál ZŠ s MŠ sa nachádza na ul. Slobodné. V predškolskej výchove je spolu 24 detí. Základnú školu navštevujú žiaci v Žiari nad Hronom. Bývalá budova ZŠ na Školskej ul. je v súčasnosti nevyužívaná. Vhodná je jej rekonštrukcia a nové využitie pre sociálnu vybavenosť (zariadenie sociálnych služieb pre dôchodcov a pod.), eventuálne aj na podnikateľské aktivity. Prevádzka zariadenia sociálnych služieb, ktoré poskytuje ubytovanie a stravovanie musí spĺňať požiadavky vyhlášky č. 259/2007 Z.z. o podrobnostiach a požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia.

Areál futbalového ihriska sa nachádza južne od obce pri záhradkovej osade. Areál je vybavený hlavným ihriskom, šatňami a tréningovým ihriskom. Zvyškovú plochu (rozvojovú plochu č. 12) medzi cestou III. triedy a areálom futbalového ihriska navrhujeme využiť pre občiansku vybavenosť. V novšej obytnej zóne na Vajanského ul. bol vybudovaný areál s tenisovými kurtmi, ktorý vyhľadávajú aj návštevníci z okolia.

Ponuka zariadení komerčnej občianskej vybavenosti v obci je pomerne obmedzená aj vzhľadom k počtu obyvateľov. Je tu len 1 väčšia predajňa potravín a zmiešaného tovaru (1 ďalšia predajňa potravín je mimo prevádzky) a 1 pohostinstvo. Príčinou je zvyšujúca sa mobilita obyvateľov, cestujúcich za prácou a nákupmi mimo miesta bydliska a vznik veľkých nákupných centier v okolitých mestách. V prípade naplnenia predpokladu zvýšenia počtu obyvateľov obce by sa v budúcnosti mohol rozšíriť trhový priestor pre vznik ďalších služieb a zariadení maloobchodu. V prípade realizácie bytovej výstavby na východnom okraji obce je potrebné umiestniť v tejto časti zariadenie základnej občianskej vybavenosti obchodu (aspoň predajňu potravín) – v rámci rozvojovej plochy č. 10.

Predpokladáme, že bude pokračovať proces spontánnej reštrukturalizácie zástavby pozdĺž Štefánikovej ul. z pôvodne výlučne obytnej štruktúry smerom k polyfunkčnej štruktúre so zastúpením prevádzok komerčnej občianskej vybavenosti. Zástavba pozdĺž ulice je v ťažiskovej časti definovaná ako centrálna zóna obce. Vznik nových zariadení občianskej vybavenosti celooobecného významu je potrebné smerovať predovšetkým do centrálnej zóny obce, ktorá má najväčší potenciál pokračovania funkčnej reprofilácie smerom k polyfunkcii. Centrálnu zónu obce vymedzujeme v rozsahu regulačného bloku C1. V závislosti od podnikateľských zámerov vlastníkov sa niektoré pôvodne obytné budovy budú transformovať na prevádzky občianskej vybavenosti (obchod a služby pre obyvateľstvo). Centrálnu zónu obce preto v regulačných podmienkach definujeme ako zmiešané územie.

Špecifické zariadenia občianskeho vybavenia pre obyvateľov (obchod, služby) môžu vznikať aj v rámci územia s hlavnou funkciou bývania, čo pripúšťajú regulačné podmienky, ktoré územný plán obce stanovuje pre nové rozvojové plochy a existujúcu zástavbu.

2.7.3 Výroba a hospodárska základňa

Prevládajúcimi hospodárskymi odvetviami okresu Žiar nad Hronom je hutníctvo a spracovanie kovov, spracovanie dreva a ťažba surovín. Vo vidieckych sídlach prevláda poľnohospodárska výroba a lesné hospodárstvo.

Výrobné aktivity v riešenom území reprezentuje poľnohospodárska a lesohospodárska výroba. Podľa Atlasu SSR patrí do ťatelinovo-jačmenno-pšeničnej oblasti. V rastlinnej výrobe prevládajú bežné obilniny (pšenica ozimná, raž, jačmeň jarný, kukurica na siláž), olejniný (repka, slnečnica) a krmoviny. Celková výmera poľnohospodárskeho pôdneho fondu predstavuje 42,6 % a výmera lesného pôdneho fondu 50,6 % z výmery katastrálneho územia.

Výrobné funkcie nie sú výraznejšou mierou zastúpené. Na poľnohospodárskej pôde v k.ú. Lutila hospodári PD Žiar nad Hronom. Severozápadne od obce sa nachádza hospodársky dvor so živočíšnou výrobou (chov hovädzieho dobytku – v súčasnosti 60 ks jalovíc). Areál má priestorové rezervy pre prípadnú intenzifikáciu, resp. využitie aj pre nepoľnohospodársku výrobu.

Sekundárny sektor (priemyselná výroba) nie je rozvinutý. Je tu len malá prevádzka Pacovských strojárňí – predaj a servis poľnohospodárskej techniky (na Moyzesovej ul.). V obci vznikli menšie podnikateľské prevádzky remeselný-výrobných služieb (spracovanie dreva, zámočníctvo, rôzne stavebné profesie).

Pre rozšírenie výrobného územia je vymedzená rozvojová plocha č. 1. Je situovaná na zvyškovej ploche pri existujúcom hospodárskom dvore a je priamo prístupná z cesty III. triedy. Určená je primárne pre drobné podnikateľské aktivity nepoľnohospodárskej výroby a skladového hospodárstva, ktoré nebudú negatívne ovplyvňovať jestvujúcu bytovú zástavbu hlukom, prašnosťou, zápachom a pod.

Regulačné podmienky, ktoré územný plán obce stanovuje pre navrhované rozvojové plochy a existujúcu zástavbu, umožňujú lokalizáciu drobných remeselný-výrobných prevádzok (napr. stolárska, zámočnícka dielňa) bez rušivých vplyvov aj v rámci obytného územia, avšak mimo vymedzenej centrálnej zóny obce.

Vo vidieckych obciach má tradične veľký význam drobnýchov ošípaných a hydiny v prídomyých hospodárstvach. Regulačné podmienky v obytnom území v regulačných blokoch B1, B2 pripúšťajú drobnýchov do 1 VDJ (veľkej dobytčej jednotky), v regulačnom bloku B3 (bývania v rodinných domoch a bytových domoch) a v centrálnej zóne obce (regulačný blok C1) drobnýchov nie je povolený. Veľká dobytčia jednotka (500 kg živej hmotnosti) je spoločný menovateľ, na ktorý sa prepočítavajú rôzne druhy a kategórie hospodárskych zvierat pomocou prepočítavacích koeficientov.

2.7.4 Rekreačia a cestovný ruch

Územie obce Lutila a celého mikroregiónu Žiarske predhorie je vzhľadom k blízkosti okresného mesta významnou prímestskou rekreačnou oblasťou. V katastrálnom území

Lutila sa nachádzajú viaceré menšie chatové a záhradkové osady – v lokalitách na severnom okraji katastrálneho územia obce Lutila, pri Kopernickom potoku, pri Slaskom potoku a pri Lehotskom potoku. Najväčšia záhradková osada sa nachádza južne od obce, na strmšom svahu pod cestou I/50. Osada ďalej pokračuje v k.ú. Žiar nad Hronom. Celkový počet chatiek v k.ú. Lutila je viac ako 150. Miestne názvy lokalít osád sú Borinka, Piesková Baňa, Stará Píla, Vyše môstku, Jelšiny a Žarný Brod, záhradkárská osada č. 5. S ich ďalším plošným rozširovaním nepočítame. V zmysle regulačných podmienok pre regulačný blok R2 je v existujúcich chatových a záhradkových osadách možná intenzifikačná výstavba chatiek so zastavanou plochou do 50 m² za predpokladu rešpektovania maximálneho percenta zastavanosti.

Miestny význam má areál futbalového ihriska. Areál je vhodné podľa aktuálnych potrieb rekonštruovať. Na Vajanského ul. sú novovybudované tenisové kurty, využívané aj návštevníkmi z okolia. Z hľadiska lokalizácie športových zariadení navrhujeme nadviazať na územie rekreácie a športu južne od obce – ihriská pre rôzne druhy športov situovať v rozvojovej ploche č. 13 (výstavbu objektov limitujú ochranné a bezpečnostné pásma). Táto rozvojová plocha sa ďalej výhľadovo rozšíri východným smerom.

Pri rekonštrukcii a rozšírení areálu futbalového ihriska musia byť dodržané požiadavky vyhlášky č. 525/2007 Z.z. o podrobnostiach a požiadavkách na telovýchovno-športové zariadenia. Pri budovaní ihrísk dbať na dostatočnú vzdialenosť od obytnej výstavby a na povrch ihrísk použiť pohltivé materiály, aby nedochádzalo k odrazu hluku.

Detské ihriská v rámci oddychových zón sa v zmysle pripraveného projektu navrhujú na ul. M.R. Štefánika a Kuzmányho ul. V prípade novej bytovej výstavby na východnom okraji obce je potrebné lokalizovať detské ihrisko v rozvojovej ploche č. 10, resp. 9.

Navrhujú sa tiež rekreačné aktivity v krajine. Využitie poľnohospodárskeho letiska v lokalite Kosorínky sa navrhuje aj pre športové účely s možnosťou výstavby prevádzkových objektov v rámci rozvojovej plochy č. 16, pričom je vymedzená aj výhľadová rezerva pre rozšírenie plochy. Prístup je z k.ú. Janova Lehota. Pre aktuálny podnikateľský zámer výstavby ranču v lokalite Pod Kopernicou je vymedzená rozvojová plocha č. 14 (pre zástavbu je určená len malá časť plochy, zvyšok budú tvoriť výbehy pre kone).

Pri realizácii letiska na športové lietanie je potrebné počítať s realizáciou zázemia (šatne, záchody príp. sprchy a pod.) pre účastníkov športových podujatí na plánovanom letisku.

Topografické pomery sú priaznivé pre rozvoj cykloturistiky, avšak cyklistické trasy nie sú vyznačené ani nie sú vybudované samostatné cyklistické chodníky. V súčasnosti sa pripravuje výstavba cyklotrasy Žiar nad Hronom – Lutila. Navrhujeme ďalej vyznačenie cyklistických trás po ceste III. triedy do obce Slaská, po účelových komunikáciách a poľných cestách do obcí Kopernica, Kosorín a Janova Lehota.

V širšom regióne sa rozvíja kultúrno-historický a poznávací turizmus v Kremnici, v Žiari nad Hronom, liečebný a relaxačný turizmus v Sklených Tepliciach, vo Vyhniach a Kremnici, horský turizmus s turistikou a lyžiarskymi športmi – v Kremnických vrchoch v stredisku Skalka, Krahule, Kremnické Bane, vodný turizmus pri Šášovskom Podhradí,

jazdecké športy na planine pri Kunešove. Istý potenciál poznávacieho turizmu predstavuje zachovaná ľudová architektúra v obci Lutila, ako aj v ďalších obciach mikroregiónu.

Pre každodenné oddychové aktivity obyvateľov navrhujeme zachovanie existujúcich plôch verejnej zelene, ich revitalizáciu a doplnenie drobnej architektúry a detských atrakcií.

V prípade realizácie bytovej výstavby na východnom okraji obce je vhodné zvyškové plochy v ochranných pásmach medzi existujúcou a navrhovanou výstavbou upraviť na oddychové plochy so zeleňou, parkovými úpravami, detským ihriskom.

2.8 Vymedzenie zastavaného územia

V súvislosti s návrhom rozvojových plôch vymedzuje Územný plán obce Lutila zastavané územie tak, že bude zahŕňať:

- existujúce zastavané územie vymedzené súčasnou hranicou zastavaného územia
- existujúcu zástavbu v lokalite Nová Lutila
- nové rozvojové plochy č. 4, 5, 7, 9, 10, 11, 11, 13

2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území

Z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného vybavenia územia je potrebné v riešenom území rešpektovať ochranné pásma:

- ochranné pásmo cesty I. triedy definované v šírke 50 m od osi vozovky mimo zastavaného územia obce (v zmysle cestného zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.)
- ochranné pásmo cesty III. triedy definované v šírke 20 m od osi vozovky mimo zastavaného územia obce (v zmysle cestného zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.)

Z hľadiska ochrany trás nadradeného technického vybavenia územia je v zmysle príslušných právnych predpisov potrebné v riešenom území rešpektovať požiadavky na ochranné a bezpečnostné pásma existujúceho aj navrhovaného technického vybavenia:

- ochranné pásma vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 43), vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
  - 400 kV – 25m
  - 110 kV – 15m

- 22 kV – 10m
- zavesené káblové vedenie 22 kV – 1m
- vodiče so základnou izoláciou – 4 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 43) vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla – 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 43):
  - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
  - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- ochranné pásmo plynovodu (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 79) vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
  - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
  - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území mesta s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
  - 8 m pre technologické objekty (regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly)
- bezpečnostné pásmo plynovodu (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 80) vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
  - 20 m pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
  - 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch

- ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov
- ochranné pásmo vodovodu a kanalizácie v zmysle zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách:
  - 1,5 m od vonkajšieho okraja potrubia horizontálne na obe strany (priemer potrubia do 500 mm)
- ochranné pásmo tokov v zmysle STN 75 2102, ktoré dosahuje pri šírke toku medzi brehovými čiarami do 10 m šírku 4 m od brehovej čiary, pri šírke toku do 50 m medzi brehovými čiarami je ochranné pásmo 6 m od brehovej čiary; v tomto ochrannom pásme nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí. Rešpektovať ustanovenia § 49 ods. 2 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách, umožňujúcim správcovi vodných tokov a vodných stavieb pri výkone ich správy užívať pobrežné pozemky, ktorými sú v závislosti od druhu opevnenia brehu a vegetácie pri vodohospodársky významnom toku (Lutiský potok) pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary.

V zmysle rozhodnutia Štátnej leteckej inšpekcie zn. 1-16/90 zo dňa 13. 03. 1990 je potrebné v riešenom území rešpektovať ochranné pásma letiska Janova Lehota:

- ochranné pásmo vzletovej roviny a približovacej roviny (sklon 2% - 1:50) s výškovým obmedzením 383,9 – 403,9 m n.m. B.p.v.
- ochranné pásmo prechodových plôch (sklon 14,3 % – 1:7) s výškovým obmedzením 383,9 – 423,9 m n.m. B.p.v.
- prekážková vodorovná rovina s výškovým obmedzením 421,4 m n.m. B.p.v.
- priestor s obmedzením stavieb vzdušných vedení VN a VVN (vedenie musí byť riešené podzemným káblom)

V riešenom území je ďalej potrebné rešpektovať hygienické ochranné pásma:

- ochranné pásmo cintorína 50 m (v zmysle zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve)
- ochranné pásmo lesa – 50 m od hranice lesného pozemku (v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov)
- pásmo hygienickej ochrany areálu so živočíšnou výrobou – 300 m od objektov živočíšnej výroby (stanovené s rezervou pre prípadné rozšírenie chovu hospodárskych zvierat)

Z hľadiska ochrany nehnuteľnej kultúrnej pamiatky (kostol sv. Ladislava):

- v bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky podľa § 27 ods. 2 (základná ochrana kultúrnej pamiatky) nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa

stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok

2.10 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, civilnej ochrany obyvateľstva, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami

Návrh na riešenie záujmov obrany štátu

Vojenské objekty a podzemné inžinierske siete vojenskej správy nie sú v záujmovom priestore evidované a vojenská správa tu nemá žiadne územné požiadavky.

Civilná ochrana obyvateľstva

V obci v súčasnosti nie sú vybudované žiadne väčšie zariadenia civilnej ochrany. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory môžu slúžiť pre ukrytie obyvateľstva. Pre účely civilnej ochrany sú určené zhromažďovacie priestory niektorých verejných budov (kultúrny dom, MŠ).

V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, prípadne zariadení občianskej vybavenosti. Objekty s pivničnými priestormi vhodnými pre ukrytie budú špecifikované v dokumentácii pre územné rozhodnutie, resp. v územnom pláne zóny – v lokalitách, kde sa vypracovanie takejto dokumentácie podľa záväznej časti vyžaduje.

Pri spracúvaní uvedených dokumentácií obstarávateľ v spolupráci s príslušným orgánom civilnej ochrany vypracuje samostatnú doložku CO, v ktorej sa bude riešiť ukrytie obyvateľstva a určia sa objekty, ktoré možno využiť ako dvojúčelové pre potreby civilnej ochrany. Pri riešení požiadaviek civilnej ochrany je ďalej potrebné postupovať v zmysle nasledujúcich právnych predpisov:

- Zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v úplnom znení zákona č. 444/2006 Z. z.
- Vyhláška č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.
- Vyhláška č. 388/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v znení vyhlášky ministerstva vnútra SR č. 442/2007
- Vyhláška č. 533/2006 Z.z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení vyhlášky č. 455/2007 Z.z.

Požiarna ochrana

V obci Lutila sa nachádza požiarna zbrojnica. V uliciach obce, pokrytých verejným vodovodom, sú vybudované požiarné hydranty. V prípade požiaru slúži profesionálna zásahová jednotka v Žiari nad Hronom.

Obec Lutila má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť, ktorá je navrhnutá na krytie požiarnej potreby a Q_{max} . Na hlavné potrubia sú napojené uličné rozvody s osadenými protipožiarňmi hydrantmi. Odberné miesta budú zriadené a označené aj v navrhovaných rozvojových lokalitách, v zmysle požiadaviek vyhlášky č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov. Ako náhradný zdroj vody je v núdzovej situácii možné čerpať vodu z potoka Kopernica, ktorý preteká stredom zastavaného územia obce.

Pre zabezpečenie požadovanej dostupnosti z hľadiska výkonu požiarnych zásahov sú navrhované komunikácie v nových rozvojových lokalitách riešené zväčša ako priebežné.

Pri zmene funkčného využívania územia je potrebné riešiť požiadavky vyplývajúce zo záujmov požiarnej ochrany v súlade so zákonom č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi, s vyhláškou č. 288/2000 Z. z. a s predpismi platnými v čase realizácie jednotlivých stavieb.

Ochrana pred povodňami

Katastrálnym územím obce Lutila pretekajú vodohospodársky významný vodný tok Lutilský potok, ako aj drobné vodné toky Kosorínsky potok, Slaský potok, Lehotský potok a potok Kopernica. Uvedené vodné toky sú v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. OZ Povodie Hrona. Z hľadiska povodňového rizika je najvýznamnejší potok Kopernica, ktorý preteká stredom zastavaného územia obce a Lutilský potok, ktorý tečie okrajom zastavaného územia. Korytá uvedených tokov sú upravené na Q_{100} . Obec v minulosti nebola výraznejšie zasahovaná záplavami. Po príznačnom daždi však v roku 2010 došlo k náhlej povodni, ktorá v obci spôsobila značné škody na majetku a infraštruktúre. Na ochranu pred povodňami navrhujeme vybudovať na potoku Kopernica (prítok Lutilského potoka) v lokalite Vyše mostku vybudovať sústavu nádrží (poldrov) na zachytenie povodňových prietokov. Ďalej sa navrhuje úprava potoka Kopernica v rkm 0,000 – 2,000. Vodná nádrž s akumulácnou a protipovodňovou funkciou sa výhľadovo plánuje na Kosorínskom potoku v lokalite Pod močidlom.

Nové rozvojové plochy sú situované mimo inundačných území. V grafickej časti je vyznačená záplavová čiara Q_{100} Lutilského potoka podľa mapy povodňového ohrozenia. Časti zastavaného územia, ktoré sú v jeho záplavovom území (pri záhradkovej osade, pri cvičnom ihrisku), navrhujeme ochrániť úpravami Lutilského potoka. Na ochranu rozvojových plôch na severnom a východnom okraji obce a zástavby na Podhorskej ul. pred svahovými vodami sa navrhuje vybudovanie dažďových rigolov zaústených do existujúcich kanálov a následne do Lutilského potoka.

Všetky križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť technicky riešené v zmysle s STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“. Revitalizácia, úpravy vodných tokov musia byť v súlade s STN 75 2102 „Úpravy riek

a potokov“. V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami je potrebné dodržiavať Zákon č. 07/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami.

Okrem toho sa navrhujú špecifické krajinnoekologické opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny (podrobnejšie v kap. 2.13 „Konceptia starostlivosti o životné prostredie“).

2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení

V rámci prípravy územného plánu obce bol spracovaný návrh prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení. Navrhované opatrenia sú zakreslené v grafickej časti vo výkrese „Ochrana prírody a tvorba krajiny“.

Chránené územia

Riešené územie sa nachádza mimo súvislej sústavy chránených území Natura 2000 – nezasahuje do navrhovaných vtáčích území, ani území európskeho významu. V celom katastrálnom území platí 1. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

Je tu evidovaný chránený strom (S 147) Dub pri Lutile. Rastie na ľavej strane cesty do Lutily, asi 100 metrov od odbočky zo štátnej cesty Žiar nad Hronom – Handlová na parcele č. 441. Ide o 200 rokov starý, mohutný exemplár *Quercus robur* L., vysoký 20 m, s obvodom kmeňa 355 cm. Vyhlásený za chránený bol v r. 1979, v súčasnosti na základe VZV KÚ v Banskej Bystrici, č. 5/1996 zo dňa 20.12.1996.

Severne od zastavaného územia sa ostrovčekovite nachádzajú chránené biotopy národného aj európskeho významu skupiny B Mezofilné trvalé trávne porasty (Lk1, Lk3, Tr8b).

Najbližšie chránené územia európskeho významu sú SKUEV0265 Suť a SKUEV0264 Klokoč. Južne sa rozprestiera chránená krajinná oblasť Štiavnické vrchy a západne chránená krajinná oblasť Ponitrie. V blízkosti riešeného územia tiež leží niekoľko území pripravovaných na ochranu. Ide o chránenú krajinnú oblasť Kremnické vrchy a viaceré maloplošné chránené územia: Kremnický Šturec, Krehuľa, Lom pod Skalickou, Veľký Gríč a Mokrad' Mortov.

Z vyhlásených maloplošných chránených území sa najbližšie k riešenému územiu nachádza PP Kapitulské bralá (v k.ú. Lehôtka pod Brehmi).

Návrh prvkov ÚSES

Štrukturálnymi prvkami ÚSES sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky. V riešenom území je cieľom návrhu prvkov ÚSES miestneho významu posilniť pôsobenie regionálnych biocentier a biokoridorov na okolitú krajinu, predovšetkým južnú časť riešeného územia, ktorá sa vyznačuje nízkym stupňom ekologickej stability.

Základným prvkom ÚSES je biocentrum. Ide o kompaktné a ekologicky súvislé územie, ktoré je hostiteľom prirodzených alebo prírode blízkych spoločenstiev voľne žijúcich druhov rastlín a divožijúcich druhov živočíchov. Podmienkou je, aby dané územie poskytovalo trvalé podmienky pre výživu, úkryt a rozmnožovanie živých organizmov a udržiavanie primeraného genetického zdravia svojich populácií.

V riešenom území sa nachádzajú nasledovné biocentrá regionálneho významu:

- **rBC1 Alúvium Kopernice** – regionálne biocentrum je vymedzené v alúviu potoka Kopernica a tvoria ho brehové porasty s hlavným zastúpením vrby a jelše, ktoré sa striedajú s vlhkomilnými trávobylinnými porastmi na lokalitách ovplyvňovaných prúdiacou podzemnou vodou. V biocentre je potrebné zabezpečiť pravidelné kosenie aluviálnych lúk a ich ponechanie v prirodzenom stave. Brehové porasty potoka Kopernica je potrebné zachovať.
- **rBC2 Lesné porasty Brezie** – regionálne biocentrum je lokalizované v severovýchodnej časti katastrálneho územia a tvoria ho lesné komplexy Kremnických vrchov s hlavným zastúpením dubu a buka so značnou prímесou brezy. Časť biocentra je zaradená do imisných lesov osobitného určenia a ide o významný krajinný prvok s vysokou ekologickou stabilitou.
- **rBC3 Lovčická brezinka** – regionálne biocentrum na sútoku Lutiského a Lehotského potoka je tvorené prevažne kompaktnou nelesnou stromovou a krovinatou vegetáciou s vysokým podielom stromov, ktorá sa strieda s trávobylinnými porastmi. V drevinovom zložení prevláda dub, hrab, vrba a breza a na podmáčaných lokalitách jelša. Existujúci stav je potrebné zachovať.
- **rBC4 Sútok Lutiského a Kosorínskeho potoka** – regionálne biocentrum je lokalizované na západnom okraji územia a spája regionálny biokoridor Lutiský potok s miestnym biokoridorom Kosorínsky potok. Je tvorené najmä brehovými porastmi týchto vodných tokov ako aj dubinami na okolitých svahoch a v roklinách. Navrhuje sa zachovať existujúci stav a ponechať na samovývoj.

Biocentrá regionálneho a nadregionálneho významu predstavujú kostru ekologickej stability regiónu, na ktorú sa viažu prvky ekologickej stability miestneho významu. Pri návrhu biocentier sa prihliada na minimálnu plochu biocentra, nevyhnutnú pre plnenie všetkých funkcií. Pre biocentrum lesného typu je minimálna plocha 3 ha a v prípade biocentra stepného alebo mokradňového charakteru nemá plocha klesnúť pod 0,5 ha. Pre doplnenie kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledovné biocentrá:

- **mBC1 Nad Lutiským potokom** – ide o stromovito-krovinatý porast a menšiu plochu lesného porastu na styku katastrálneho územia Žiar nad Hronom a Lutila. Miestne biocentrum tvoria brehové porasty Lutiského potoka s pestrým druhovým zložením a s vysokou ekologickou stabilitou. Porasty je potrebné ponechať bez zásahu.
- **mBC2 Hore Lutilou** – miestne biocentrum je lokalizované na juhovýchodnom okraji katastrálneho územia a ide o jarok so sprievodným stromovito-krovinatým porastom s hlavným zastúpením duba, vrby a krovín. Časť miestneho biocentra tvorí

melioračný kanál 030-001. Navrhuje sa zachovať existujúci stav a lokalitu ponechať na samovývoj.

- **mBC3 Nad Hrbkom** – miestne biocentrum sa nachádza východne od zastavaného územia obce a tvorí ho vrbovo-topoľový porast s prímiesou borovice a duba, na ktorý nadväzuje miestny biokoridor Gočová. Biocentrum zahŕňa aj príslušné trvalé trávne porasty s vysokým podielom zelene a odporúča sa túto lokalitu ponechať prirodzenému vývinu.
- **mBC4 Chlmok** – miestne biocentrum predstavuje zvyšky dubových lesov včlenené do poľnohospodárskej krajiny, pričom ide o genofondovú lokalitu. Nakoľko ide o lesné porasty, je potrebné vykonávať hospodársku činnosť v zmysle lesného hospodárskeho plánu.
- **mBC5 Remízka na Dĺžavách** – miestne biocentrum tvorí stromovito-krovinatý porast s hlavným zastúpením vrby, jelše a duba lokalizovaný v intenzívne obhospodarovanej poľnohospodárskej krajine. Je pokračovaním melioračného kanála 119-003. Existujúce porasty sú vyhovujúce, navrhuje sa preto lokalitu ponechať bez zásahu.
- **mBC6 Alúvium Slaského potoka na Jelšínach** – miestne biocentrum sa nachádza na Slaskom potoku v miestach, kde sa rozvetvuje a ďalej pokračuje ako dva samostatné vodné toky. Porasty sú zastúpené vrbou, jelšou a topoľom a dopĺňajú ich vlhkomilné trávobyliny. Biocentrum je potrebné zachovať bez zásahu.
- **mBC7 Alúvium prítoku Kosorínskeho potoka** – miestne biocentrum tvoria hodnotné brehové porasty charakteru prítokových jelšín, na ktoré sa viaže typická fauna. Existujúce porasty sa navrhuje zachovať a celú lokalitu ponechať na samovývoj.
- **mBC8 Zráz za Žiarom** – miestne biocentrum je lokalizované nad severovýchodným okrajom zastavaného územia obce a je súčasťou rozsiahleho komplexu lesov osobitného určenia.
- **mBC9 Remízky nad Lutiským potokom** – navrhované miestne biocentrum predstavuje úpravu čiastočne vyhovujúceho biocentra a interakčných prvkov za účelom rozčleniť a stabilizovať veľké plochy ornej pôdy a pasienkov. Ide o plochu bývalých trvalých trávnych porastov, ktoré sa v dôsledku výskytu lokálnych zosuvov postupne prestali využívať a v súčasnosti sa tu uchytávajú kroviny a lokálne stromovité dreviny. Tie stabilizujú zosuvné svahy a zároveň plnia funkciu biocentra pre živočíšstvo. Navrhuje sa plochu neodvodňovať a využívať ako jednokosné lúky.

Biokoridor predstavuje ekologicky hodnotný krajinný segment, ktorý na rozdiel od biocentra nemusí mať kompaktný tvar. Základnou funkciou biokoridoru je umožňovať migráciu živých organizmov medzi biocentrami, resp. ich šírenie z biocentier s ich nadpočetným výskytom do iných biocentier, kde je ich prítomnosť žiadúca. V riešenom území sa nachádza jeden biokoridor regionálneho významu:

- **rBK1 Lutilský potok** – regionálny biokoridor je tvorený prevažne brehovými porastmi charakteru prítlačných jelšín s prímiesou vrby a topoľa. Druhovou skladbou aj šírkou sú porasty vyhovujúce a biokoridor je prerušený len obcou Lutila a preto nie je potrebná ich úprava ani doplnenie. Hlavnou funkciou biokoridoru je prepojenie biocentier s vlhkomilnou vegetáciou a živočíštvom v Žiarskej kotline s biocentrami úpätia pohoria Vtáčnik.

Biokoridor miestneho významu musí mať šírku najmenej 15 m a dĺžku najviac 2000 m, pričom po uvedenom úseku musí byť biokoridor prerušený biocentrom najmenej miestneho významu, inak nemôže plniť funkciu biokoridoru. Pre doplnenie kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledujúce biokoridory:

- **mBK1 Slaský potok** – miestny biokoridor tvorí samotný vodný tok Slaského potoka, ktorý preteká centrálnou časťou katastrálneho územia Lutila a v miestnom biocentre mBC6 sa rozvetvuje na dva samostatné vodné toky. Východná vetva sa vlieva do potoka Kopernica a západná tvorí ľavostranný prítok Kosorínskeho potoka. Biokoridor zahŕňa aj príslušné brehovú porasty s hlavným zastúpením vrby, jelše a topoľa, ktoré sú svojou skladbou vyhovujúce a je ich potrebné zachovať s minimálnou úpravou priebehu hraníc.
- **mBK2 Kosorínsky potok** – miestny biokoridor tvorí samotný vodný tok Kosorínskeho potoka, ktorý preteká západnou časťou katastrálneho územia a v regionálnom biocentre rBC4 sa vlieva do Lutilského potoka. Biokoridor zahŕňa aj príslušné brehovú porasty s hlavným zastúpením vrby, jelše a topoľa, ktoré sú svojou skladbou vyhovujúce a je ich potrebné zachovať s minimálnou úpravou priebehu hraníc.
- **mBK3 Lehotský potok** – miestny biokoridor tvorí samotný vodný tok s brehovými porastami, ktoré majú typickú trojposchodovú štruktúru, sú obojstranne dobre vyvinuté s prevahou prirodzených floristických prvkov. V stromovej etáži prevláda jelša, vrba a breza a druhovou skladbou aj šírkou sú porasty vyhovujúce a je ich potrebné zachovať v existujúcich hraniciach.
- **mBK4 Prítok Lehotského potoka** – miestny biokoridor tvorí občasný vodný tok, ktorý predstavuje rozhranie medzi ornou pôdou a trvalými trávnyimi porastami. V regionálnom biocentre Lovčická brežinka sa napája do Lehotského potoka a jeho príslušné brehovú porasty s hlavným zastúpením vrby, jelše a topoľa sú svojou skladbou vyhovujúce. Navrhujú sa existujúce porasty zachovať bez zásahu a ponechať na samovývoj.
- **mBK5 Nad chatovou osadou pred Lutilou** – miestny biokoridor tvorí stromovito-krovinatý stabilizačný porast na výraznom až príkrom svahu. Prepája regionálne biocentrum rBC4 s miestnym biocentrom mBC1. V porastoch prevláda dub, vrba s prímiesou krovín. Pod svahom preteká melioračný kanál 065-002 s prevažne vrbovým sprievodným porastom. Existujúce porasty sa navrhujú zachovať a ponechať na samovývoj a popri kanáli zabezpečiť ochranný manipulačný pás.

- **mBK6 Roveň medzi Istebnými** – severnú časť miestneho biokoridoru tvorí lesný porast, na ktorý nadväzuje stromovito-krovinatý porast s občasným vodným tokom a s hlavným zastúpením brehových porastov stromovitej vrby. Južná časť biokoridoru je tvorená melioračným kanálom 074-001 bez sprievodných porastov alebo len s ich veľmi úzkym pásom. Túto časť biokoridoru je potrebné dobudovať vytvorením súvislého stromovito-krovinatého porastu okolo kanála (pri zachovaní jeho manipulačného pásu), čím sa rozčlení veľkoblokovo využívaná orná pôda. Nakoľko sa na melioračných kanáloch nevykonáva pravidelná údržba s odstraňovaním nežiaducich porastov, postupne sa po okraji uchytávajú vrbové, prípadne topoľové a jelšové porasty, ktoré plnia funkciu biokoridoru. Keďže sa nepredpokladá obnova a rekonštrukcia melioračných zariadení zaústených do uvedených melioračných kanálov, je potrebné vykonať ich údržbu a existujúce sprievodné porasty zachovať, prípadne posilniť.
- **mBK7 Gočová** – miestny biokoridor tvorí úzky pás brehových porastov v okolí melioračného kanála 030-002 s hlavným zastúpením vrbín. V južnej časti sprievodný porast takmer absentuje, preto je potrebné jeho doplnenie miestnymi druhmi drevín tak, aby sa zachovala a zvýšila funkčnosť biokoridoru pri zachovaní manipulačného ochranného pásu kanála.
- **mBK8 Potok pri Lutile** – ide o vyhovujúce sprievodné porasty v okolí menšieho vodného toku napájajúceho sa na potok Kopernica.

Interakčný prvok má nižšiu ekologickú hodnotu ako biocentrum alebo biokoridor. Jeho účelom v kultúrnej krajine je tlmiť negatívne pôsobenie devastáčnych činiteľov na ekologicky hodnotnejšie krajinné segmenty a na druhej strane prenášať ekologickú kvalitu z biocentier do okolitej krajiny s nízkou ekologickou stabilitou, resp. narušenej antropogénnou činnosťou.

Pre plnenie uvedených funkcií sú navrhované interakčné prvky:

- líniové interakčné prvky – tvoria ich občasné vodné toky a medze so sprievodnou vegetáciou, pričom niektoré ich časti je potrebné dobudovať vhodnou lokalizáciou miestnych drevín.
- plošné interakčné prvky – ide o trávobylinné porasty s vysokým podielom nelesnej vegetácie, ktoré slúžia ako prechodné zóny na styku ekologicky významných segmentov krajiny s intenzívne využívanými poľnohospodárskymi plochami.

Všetky prvky ÚSES sú vymedzené zakreslením vo výkrese ochrany prírody a tvorby krajiny.

Opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity

Ekologickú stabilitu v poľnohospodárskej krajine možno podporiť predovšetkým systémom ekostabilizačných opatrení (agrotechnických, agromelioračných, agrochemických). Práve tieto zabezpečujú na poľnohospodárskej pôde celoplošné pôsobenie ÚSES. Ak by neboli implementované, môže dôjsť k ohrozeniu prírodných zdrojov a následne až k situácii, že

navrhované prvky kostry ÚSES (biocentrá, biokoridory, interakčné prvky) nebudú v dostatočnej miere plniť im prisudzované ekologické funkcie.

Opatrenia s daným účelom sú uvedené v návrhu jednotlivých prvkov MÚSES. Na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity ekosystémov je potrebné:

- vytvorenie nárazníkových pásov pozdĺž vodných tokov, nárazníkové pásy mali by byť široké minimálne 10 – 15 m, zatrávnené a ponechané na sukcesiu (zarastanie drevinami a krovinami); hlavnou funkciou pásu je retencia vody a živín, eliminácia znečisťovania vody
- zvýšiť druhovú diverzitu lesných porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a zabrániť jej premenu na lesné monokultúry
- optimalizovať drevinovú skladbu a preferovať pôvodné dreviny v súlade s potenciálnou prirodzenou vegetáciou v danom území
- odstraňovanie nepôvodných a inváznych drevín
- vykonávať občasné kosenie travinno-bylinných porastov s následným odstraňovaním biomasy, náletových drevín
- dobudovať prvky územného systému ekologickej stability
- dodržiavať ochranné pásmo lesa – 50 m od hranice lesného pozemku

2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia

2.12.1 Doprava

Širšie dopravné vzťahy a nadradená dopravná infraštruktúra

Z hľadiska dopravnej dostupnosti má obec Lutila veľmi výhodnú polohu pri ceste I. triedy č. I/50 Trenčín – Prievidza – Handlová – Žiar nad Hronom. Je zaradená do siete medzinárodných ciest ako cesta E572. Trasa cesty je vedená najbližšie 500 m od zastavaného územia obce, nedochádza preto k negatívnym vplyvom na zastavané územie. Pri Žiari nad Hronom sa napája na cestu I. triedy č. I/65 a rýchlostnú cestu R1 Trnava – Banská Bystrica. Paralelne s cestou č. I/50 sa plánuje výstavba rýchlostnej cesty R2, ktorá však nebude zasahovať do k.ú. Lutila.

Stav cesty I. triedy č. I/50 na úseku zasahujúcom do riešeného územia je z hľadiska pozdĺžnych nerovností podľa údajov SSC hodnotený ako dobrý, aj z hľadiska vyjazdených koľají je hodnotený ako dobrý. Cesta je v riešenom území upravená v kategórii C 11,5/80.

Na sčítacom úseku č. 92150 (Žiar nad Hronom – Lovčica) cesty č. I/50 predstavovalo podľa sčítania dopravy z r. 2010 dopravné zaťaženie 9929 voz./24 hod. Pri porovnaní údajov zo sčítania dopravy z roku 2000 sa intenzita dopravy zvýšila z úrovne 6400 voz./24 hod., t.j. o 55 %. Podľa údajov SSC o výkonnosti ciest aj pri náraste intenzity dopravy sa prekročenie prípustnej intenzity očakáva v roku 2030.

Tab.: Priemerné denné intenzity dopravy (sk.voz./24 h)

Cesta: úsek	T= nákladné automobily a prívesy	O= osobné a dodávkové automobily	M= motocykle	S = spolu
I/50: 92150 (Žiar nad Hronom – Lovčica)	2138	7753	38	9929

Zdroj: Sčítanie dopravy, SSC 2010

V k.ú. Lutila sa z cesty č. I/50 odpoja cesta III. triedy č. III/05074 Lutila – Slaská – Kosorín – Janova Lehota. Zabezpečuje dopravnú obsluhu obce Lutila, ako aj dopravné prepojenie jednotlivých obcí mikroregiónu. Trasa je vedená zastavaným územím obce Lutila v dĺžke 1,3 km. Dopravné zaťaženie cesty v sčítaní dopravy nebolo zisťované. Šírka vozovky je 5 – 6 m, čím nevyhovuje požiadavkám na minimálnu kategóriu šírkového usporiadania podľa STN 736110.

Šírkové usporiadanie cesty I. triedy sa navrhuje v kategórii C 11,5/80 mimo zastavaného územia. Šírkové usporiadanie cesty III. triedy v zastavanom území sa navrhuje v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 vo funkčnej triede B3 a v kategórii C 7,5/60 mimo zastavaného územia.

Najbližšia železničná stanica je v Žiari nad Hronom na trati č. 150 Šurany – Zvolen. Okrem spojenia Bratislavy s Banskou Bystricou zabezpečuje alternatívne prepojenie Bratislavy a Košíc. Najbližšie letisko so štatútom medzinárodnej dopravy sa nachádza na Sliači. V lokalite Kosorínky v k.ú. Lutila sa nachádza poľné letisko prístupné z k.ú. Janova Lehota (Letisko pre letecké práce v poľnohospodárstve Janova Lehota), ktoré navrhujeme využívať aj pre športové účely.

Miestne komunikácie

Miestne komunikácie tvoria zokruhovanú sieť. Kostru dopravnej siete obce Lutila tvorí prieťah cesty III. triedy zastavaným územím obce. Z oboch strán sa na túto komunikáciu napájajú okruhy miestnych komunikácií rôznej hierarchie. Nezokruhované sú len kratšie úseky ciest. Viaceré miestne komunikácie majú nedostatočné šírkové parametre a nevyhovujúcu kvalitu povrchového krytu, ojedinele aj nespevnený povrch. Uvedený problém sa týka niektorých úsekov na uliciach Kuzmányho ul., časť Lesnej ul., časť Dobšinského ul., časť Kamennej ul., odbočky z Moyzesovej ul. – k Pacovským strojárňam. Tieto komunikácie sa prebudujú tak, aby spĺňali parametre príslušných funkčných tried a kategórií. Vzhľadom k obmedzeným priestorovým podmienkam v existujúcej zástavbe sa navrhujú nižšie funkčné triedy a kategórie miestnych komunikácií (C2, C3, D1), zodpovedajúce pobytovej funkcii a nižšej mobilite obyvateľov. Existujúce miestne komunikácie budú v nevyhovujúcich úsekoch prebudované v kategórii MO 7,5/40 (C2) a MO (MOK) 7/30 (C3). Pokiaľ to neumožňujú priestorové pomery, výnimočne je prípustná kategória MO 5/30. Navrhuje sa tiež vybudovanie mosta nad tokom Kopernica z Kuzmányho ul.

Pre dopravné napojenie navrhovaných rozvojových plôch sa vybudujú nové úseky a okruhy miestnych komunikácií. Miestna komunikácia funkčnej triedy C1 zabezpečí dopravnú obsluhu rozvojových plôch č. 10 a súčasne výhľadovo bude tvoriť prepojenie do

k.ú. Žiar nad Hronom. Ďalej sa vybuduje okružná komunikácia funkčnej triedy C2, napojená na existujúci dopravný systém obce v 2 bodoch – ul. Na rybníky a na Štefánikovej ul. Komunikácia bude dopravnou kostrou rozvojovej plochy č. 10. V rozvojových plochách č. 2, 3, 4, 7, 9 budú dopravnú obsluhu zabezpečovať miestne komunikácie funkčnej triedy C3. Kratšie úseky v plochách č. 5, 6, 10 sú riešené ako upokojené komunikácie vo funkčnej triede D1. Rozvojové plochy č. 1, 12, 14 sú dostupné priamo z cesty III/05074.

V katastrálnom území sa ďalej nachádzajú miestne a účelové komunikácie, sprístupňujúce hospodárske lesy a poľnohospodárske hony v rámci katastra. Z cesty č. III/05074 sa v severnej časti katastrálneho územia odpája účelová komunikácia smerujúca cez lesné komplexy do obce Kopernica. Cesta je nezjazdná, s úzkou vozovkou a výrazne rozrušeným povrchom ťažkými lesnými mechanizmami, navrhujeme preto jej komplexnú rekonštrukciu. Ďalšia účelová komunikácia s asfaltovým povrchom spája hospodárske dvory v k.ú. Lutila a v k.ú. Kosorín. Vedie severojužným smerom cez trvalé trávne porasty a ornú pôdu. Celé katastrálne územie je pomerne husto pretkané sieťou spevnených a nespevnených poľných ciest so stálym alebo premenlivým priebehom, ktoré zabezpečujú prístup na pozemky poľnohospodárskym mechanizmom. Hlavné účelové komunikácie sa navrhujú rekonštruovať a rozšíriť – osobitne sa to týka komunikácií sprístupňujúcich navrhované plochy rekreácie v krajine. Rozšírenie na 6 m je potrebné realizovať v úsekoch Janova Lehota – letisko a Lutila – Golaňová medza.

Statická doprava

Plochy statickej dopravy sa nachádzajú v centrálnej časti obce Lutila – pri kultúrnom dome, pohostinstve, tenisových kurtoch, pri cintoríne.

Pre odstavovanie motorových vozidiel sa ďalej využívajú pridružené priestory komunikácií – rozšírenia asfaltovej plochy vozovky, prípadne zatrávnené krajnice. Odstavné plochy pre rodinné domy sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov – v garážach alebo na spevnených plochách. S týmto riešením sa počíta aj v novonavrhovaných obytných uliciach.

Parkoviská je potrebné vybudovať pre potreby navrhovaných plôch športu, rekreácie a výroby, v rámci príslušných areálov (rozvojové plochy č. 1, 13, 14, 16). Takto vzniknuté nároky na statickú dopravu v je potrebné riešiť v zmysle požiadaviek STN 73 6110. Ďalej navrhujeme vybudovať spevnené odstaviská na vstupoch do existujúcich záhradkových a chatových osád.

Nemotorová doprava

Chodník je vybudovaný pozdĺž prieťahu cesty č. III/05074 zastavaným územím. Chodníky sú vybudované aj pozdĺž niektorých miestnych komunikácií – na Lesnej ul., čiastočne na Gorkého ul., Podhorskej ul., ul. Na rybníky. Šírkové parametre a stav chodníkov sú vyhovujúce.

V nových rozvojových plochách pre bytovú výstavbu sa vybudujú aspoň jednostranné chodníky so šírkou min. 1,5 m pozdĺž všetkých navrhovaných komunikácií funkčnej triedy

C1, C2, C3. Chodníky sa vybudujú v súlade s STN 73 6110. Ďalej sa navrhuje dobudovať chodník pozdĺž cesty III. triedy až k autobusovej zastávke pri ihrisku a záhradkovej osade na južnom okraji obce.

Samostatné cyklistické chodníky v riešenom území nie sú vybudované. V súčasnosti sa pripravuje výstavba cyklotrasy Žiar nad Hronom – Lutilla. Cyklistické trasy sa ďalej vyznačia po ceste III. triedy a po účelových a poľných cestách do ďalších obcí mikroregiónu. V blízkosti zastavaného územia obce (napr. pozdĺž Lutilského potoka, v záhradkovej osade) je vhodné cyklistické trasy dimenzovať tak, aby mohli slúžiť aj ako korčuliarske a bežecké trasy.

Osobná hromadná doprava

Verejná hromadná doprava je realizovaná výlučne autobusovou dopravou. Autobusové spoje SAD Zvolen, a.s. premávajú na linke Žiar nad Hronom – Slaská – Janova Lehota. Spojenie s mestom Žiar nad Hronom, ktoré je hlavným centrom dochádzky za službami a občianskou vybavenosťou, zabezpečuje 18 párov spojov v pracovných dňoch. Celkovo možno spojenie verejnou dopravou hodnotiť ako vyhovujúce.

V obci Lutilla je spolu 5 autobusových zastávok (z toho 3 v zastavanom území obce, 1 pri záhradkovej osade a 1 v lokalite Jelšiny). Vzhľadom na rozsah zastavaného územia je požiadavka dostupnosti zastávok do vzdialenosti 500 m splnená. Výhľadovo, v súvislosti s navrhovaným rozšírením zastavaného územia obce bude potrebné zriadenie novej zastávky v rámci rozvojovej plochy č. 10.

Dopady dopravy a ich eliminácia

Interakcia dopravy so zastavaným územím sa hodnotí kritériami kvality vzájomných ovplyvňovaní, ktoré predstavujú najmä hygienické dopady (hluk, imisie, odpady), bezpečnosť verejného dopravného priestoru a jeho estetický obraz.

Zóny nepriaznivého vplyvu cestných komunikácií mimo zastavaného územia vymedzuje zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov ako cestné ochranné pásma. Ochranné pásmo cesty III. triedy je definované v šírke 20 m po oboch stranách, nad a pod komunikáciou, mimo zastavaného územia obce. V cestnom ochrannom pásme platia zákazy alebo obmedzenia činnosti; výnimky môže povoliť príslušný cestný správny orgán. Pre elimináciu negatívnych dopadov dopravy na existujúcu zástavbu sa odporúča posilnenie izolačnej líniovej zelene pozdĺž cesty III. triedy, a to aj mimo zastavaného územia. Architektonickú dispozíciu interiérov rodinných domov umiestnených pozdĺž cesty odporúčame orientovať na odvrátenú stranu od zdroja hluku a vytvárať predzáhradky so vzrastlou zeleňou. Uvedené platí pre existujúcu zástavbu v prípade prestavieb, náhradnej výstavby po asanáciách. Na miestnych komunikáciách odporúčame preskúmať vhodnosť osadenia spomaľovacích prahov. Prvky upokojujania dopravy budú umiestňované na základe podrobnejšej projektovej dokumentácie.

2.12.2 Vodné hospodárstvo

Stav zásobovania pitnou vodou

V obci Lutilla je vybudovaný verejný vodovod, z ktorého je zásobovaných takmer 100% domácností. Vodovod je súčasťou skupinového vodovodu (SKV) Žiar nad Hronom. Pitná voda zo zdrojov v časti Žiarskeho Podhoria, t.j. z DVZ Slaská - Kosorín je privádzaná do SKV Žiar nad Hronom. Vodné zdroje z lokality Slaská – HKB 1a, 4 a 5 sú prečerpávané do prerušovacej komory PK-1 s max. hladinou 447,00 m n.m. a privádzané cez prírodné potrubie DN 150 do úpravne vody ÚV Slaská s kapacitou $Q = 25,0$ l/s. Vodné zdroje z lokality Kosorín – HKŽ-3, 6, VT-8 sú prečerpávané cez čerpaciu stanicu a prírodným potrubím DN 200 privádzané do úpravne vody ÚV Slaská. Vodné zdroje Slaská – Kosorín majú výdatnosť $Q = 25,0$ l/s.

Z úpravne vody ÚV Slaská je voda privádzaná prírodným potrubím DN 300 do vodojemu VDJ Lutilla 1000 m^3 s min. hladinou 375,00 m n. m. a max. hladinou 380,00 m n. m. (II. tlakové pásmo) a z neho cez prerušovaciu komoru PK-2 s max. hladinou 342,50 m n. m. a prírodné potrubie DN 300 do Žiaru nad Hronom. Z VDJ 1000 m^3 je voda privádzaná do vodojemu pre I. tlakové pásmo 150 m^3 s max. hladinou 338,00 m n. m. Prívod vody je možný aj z vodojemu v Žiari nad Hronom ($4 \times 1000 \text{ m}^3$) potrubím PE D 160, ktoré je v súčasnosti nevyužívané. Potrubie navrhujeme zachovať pre prípad potreby riešenia alternatívnej dodávky pitnej vody.

Rozvodné potrubie sa člení na viac vetiev. Potrubia miestneho vodovodu sú z rôznych materiálov – liatiny, z pozinkovaných oceľových rúr a PE rúr. Dimenzie potrubí sú DN 80 – D110. Trasy potrubí sú vedené zväčša v krajniciach a zelených pásoch.

Výpočet potreby vody

Vo výpočte potreby vody sa uvažuje s potrebou vody pre bytový fond, občiansku vybavenosť a výrobné prevádzky. Výpočet je prevedený v zmysle vyhlášky č. 684/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a kanalizácií.

Súčasný počet obyvateľov: 1304

Priemerná súčasná potreba vody Q_p

- Bytový fond: $1304 \times 145 \text{ l/osoba/deň} = 189\,080 \text{ l/deň} = 2,188 \text{ l/s}$
- Základná občianska vybavenosť: $1304 \times 25 \text{ l/osoba/deň} = 32\,600 \text{ l/deň} = 0,377 \text{ l/s}$
- Výroba: $50 \times (5+25+120) \text{ l/zam./deň} = 7500 \text{ l/deň} = 0,087 \text{ l/s}$
- Priemerná potreba vody spolu: $229\,180 \text{ l/deň} = 2,652 \text{ l/s}$

Maximálna súčasná denná potreba vody $Q_m = Q_p \times k_d$ ($k_d = 1,6$)

- Bytový fond: $2,188 \text{ l/s} \times 1,6 = 3,5 \text{ l/s}$
- Základná občianska vybavenosť: $0,377 \text{ l/s} \times 1,6 = 0,603 \text{ l/s}$

- Výroba: $0,087 \text{ l/s} \times 1,6 = 0,139 \text{ l/s}$
- Maximálna denná potreba vody spolu: $4,242 \text{ l/s}$

Maximálna súčasná hodinová potreba vody $Q_h = Q_m \times k_h$ ($k_h = 1,8$)

- Bytový fond $3,5 \text{ l/s} \times 1,8 = 6,3 \text{ l/s}$
- Základná občianska vybavenosť $0,603 \text{ l/s} \times 1,8 = 1,085 \text{ l/s}$
- Výroba: $0,139 \text{ l/s} \times 1,8 = 0,25 \text{ l/s}$
- Maximálna hodinová potreba vody spolu: $7,635 \text{ l/s}$

Predpokladaný počet obyvateľov na konci návrhového obdobia (v r. 2030): 1699

Priemerná potreba vody v r. 2030 Q_{p2030}

- Bytový fond: $1699 \times 145 \text{ l/osoba/deň} = 246\,355 \text{ l/deň} = 2,851 \text{ l/s}$
- Základná občianska vybavenosť: $1699 \times 25 \text{ l/osoba/deň} = 42\,475 \text{ l/deň} = 0,492 \text{ l/s}$
- Výroba: $200 \times (5+25+120) \text{ l/zam./deň} = 30\,000 \text{ l/deň} = 0,347 \text{ l/s}$
- Priemerná potreba vody spolu: $3,69 \text{ l/s}$

Maximálna denná potreba vody v r. 2030 $Q_{m2030} = Q_{p2030} \times k_d$ ($k_d = 1,6$)

- Bytový fond: $2,851 \text{ l/s} \times 1,6 = 4,562 \text{ l/s}$
- Základná občianska vybavenosť: $0,492 \text{ l/s} \times 1,6 = 0,787 \text{ l/s}$
- Výroba: $0,347 \text{ l/s} \times 1,6 = 0,555 \text{ l/s}$
- Maximálna denná potreba vody spolu: $5,904 \text{ l/s}$

Maximálna hodinová potreba vody v r. 2030 $Q_{h2030} = Q_{m2030} \times k_h$ ($k_h = 1,8$)

- Bytový fond: $4,562 \text{ l/s} \times 1,8 = 8,212 \text{ l/s}$
- Základná občianska vybavenosť: $0,787 \text{ l/s} \times 1,8 = 1,417 \text{ l/s}$
- Výroba: $0,555 \text{ l/s} \times 1,8 = 0,999 \text{ l/s}$
- Maximálna hodinová potreba vody spolu: $10,628 \text{ l/s}$

Tab.: Rekapitulácia potreby vody

	Súčasná potreba vody	Návrh. potreba vody
Ročná potreba vody (m^3/r)	83 650	116 368
Priemerná potreba vody Q_p (l/s)	2,652	3,69
Max. denná potreba vody Q_m (l/s)	4,242	5,904
Max. hodinová potreba vody Q_h (l/s)	7,635	10,628

Návrh zásobovania pitnou vodou

Zásobovanie nových obytných ulíc pitnou vodou sa rieši napojením na existujúce rozvody pitnej vody v obci, predĺžením existujúcej rozvodnej siete. Vodovodná sieť je navrhnutá tak, že je v maximálnej miere zokruhovaná.

Potrubie sa navrhuje z polyetylénových rúr DN 100 mm. Uloží sa v nespevnených zelených plochách pozdĺž komunikácie alebo v krajnici komunikácie. Približné trasovanie rozvodov vody je znázornené v grafickej časti, vo výkrese „Verejné technické vybavenie“.

Riešenie zásobovania rozvojových plôch č. 9 a 10 pitnou vodou vyžaduje pre zabezpečenie požadovaných tlakových pomerov vo vodovodnej sieti rozdelenie týchto plôch na 2 tlakové pásma. Rozvojové plochy č. 5 a 6 budú napojené na II. tlakové pásmo. Ostatné rozvojové plochy budú súčasťou I. tlakového pásma.

Na rozvodnom potrubí budú osadené armatúrne šachty pre uzatváracie a rozdeľovacie armatúry. Jednotlivé stavby budú na rozvodnú sieť pripojené vodovodnými prípojkami z polyetylénových rúr DN 80 mm – DN 25 mm. Meranie spotreby vody bude vo vodomeroch osadených na verejne prístupnom priestranstve. Podrobné riešenie zásobovania pitnou vodou bude predmetom projektovej dokumentácie nižšieho stupňa. Vodovod sa navrhne v zmysle platných noriem STN.

V súvislosti s navrhovanou výstavbou v rozvojových plochách č. 9 a 10 je potrebné realizovať prekládku časti prírodných potrubí tak, aby boli potrubia vedené v koridoroch navrhovaných komunikácií. V prípade výstavby v rozvojových plochách č. 5 a 6 je potrebné zachovať existujúce prírodné potrubia, podľa možností na verejne prístupných pozemkoch a požaduje sa rešpektovanie ochranného pásma vodovodu v zmysle vyhlášky č. 442/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Vodovodné potrubie bude okrem zabezpečovania potreby pitnej a úžitkovej vody pre obyvateľstvo slúžiť aj pre požiaru potrebu. Na vetvách budú osadené požiarne nadzemné hydranty v zmysle požiadaviek vyhlášky č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov a príslušnej STN.

Stav odvádzania a likvidácie splaškových odpadových vôd

Obec Lutilla má vybudovanú jednotnú kanalizáciu s 2 odľahčovacími komorami, na ktorú je napojených 1085 obyvateľov, čo z celkového počtu obyvateľov predstavuje 85 %. Stoky gravitačnej kanalizácie sú z rúr PVC DN 300. Kanalizačné prepojovacie potrubie

zabezpečuje prepojenie kanalizácie obce Lutilla do kanalizačného systému mesta Žiar nad Hronom. Odtiaľ sú odpadové vody privádzané do čistiarne odpadových vôd v Žiari nad Hronom. Recipientom vyčistených vôd je rieka Hron.

Výpočet množstva splaškových odpadových vôd

Množstvo splaškových odpadových vôd sa vypočíta odvodením z výpočtu potreby pitnej vody:

- Počet obyvateľov na konci návrhového obdobia = EO_n : 1699
- Priemerné denné množstvo splaškových vôd v r. 2030 $Q_{24} = Q_{p2030} = 3,69$ l/s
- Maximálne denné množstvo splaškových vôd v r. 2030 $Q_{d\ max} = Q_{24} \times k_d = 3,69 \times 1,4 = 5,166$ l/s
- Maximálne hodinové množstvo splaškových vôd v r. 2030 $Q_{h\ max} = Q_{d\ max} \times k_{max} = 5,166 \times 2,1 = 10,849$ l/s
- Minimálne hodinové množstvo splaškových vôd v r. 2030 $Q_{h\ min} = Q_{24} \times k_{min} = 3,69 \times 0,6 = 2,214$ l/s

Tab.: Rekapitulácia odtokového množstva splaškových odpadových vôd

Návrh. množstvo splaškových vôd	
Ročné množstvo splaškových vôd Q_r (m ³ /r)	116 368
Priemerné denné množstvo splašk. vôd Q_p (l/s)	3,69
Max. denné množstvo splaškových vôd Q_{max} (l/s)	5,166
Max. hodinové množstvo splaškových vôd Q_{max} (l/s)	10,849
Min. hodinové množstvo splaškových vôd Q_{min} (l/s)	2,214

Návrh odvádzania splaškových vôd

Systém existujúcej kanalizácie obce sa zachováva. Navrhuje sa odkanalizovanie všetkých nových rozvojových lokalít a zostávajúcich častí zástavby, ktoré nie sú pokryté jednotnou kanalizáciou. V navrhovaných koridoroch miestnych komunikácií bude kanalizačné potrubie umiestnené pod vozovkou.

Všetky navrhované rozvojové plochy budú odkanalizované gravitačne. Stoková sieť bude z potrubí PVC DN 300 mm. Kanalizačné prípojky budú z PVC, jednoduché (DN 150) alebo združené (DN 200), realizované pripojením cez odbočku 300/150(200), pripojenie nehnuteľností bude cez revíziu šachty umiestnenú na verejnom priestranstve. Približné trasovanie jednotlivých stôk je znázornené v grafickej časti vo výkrese „Verejné technické vybavenie“. Podrobné technické riešenie odkanalizovania bude predmetom projektovej dokumentácie nižšieho stupňa.

Gravitačná kanalizácia je navrhnutá na minimálne a maximálne prietoky splaškových odpadových vôd z pripojených nehnuteľností. Minimálne prietoky boli smerodajné pre návrh minimálneho sklonu stôk z dôvodu zabezpečenia ich samočistiacej schopnosti. Ochranné pásmo kanalizácie je 1,5 m od vonkajšieho okraja potrubia horizontálne na obe

strany. V ochrannom pásme je možná stavebná činnosť len so súhlasom prevádzkovateľa kanalizácie.

Približné trasovanie stôk je znázornené v grafickej časti vo výkrese „Verejné technické vybavenie“.

Odvádzanie dažďových vôd

Väčšina dažďových vôd by sa mala zachytávať na súkromných pozemkoch a prípadne využívať na polievanie. Voda zadržaná v území prispeje k zachovaniu potrebnej vlhkosti, nevyhnutnej pre rast sídelnej vegetácie. Za týmto účelom je stanovený záväzný regulatív minimálneho podielu nespevnených plôch.

Odvod dažďovej vody z komunikácií sa navrhuje prostredníctvom vsakovacích jám na okrajoch komunikácií, resp. vybudovaním delenej dažďovej kanalizácie s vypúšťaním do recipientu Lutilský potok. V prípade potreby zriaďovania väčších spevnených plôch (napr. odstavňových a manipulačných plôch) by sa mali preferovať priepustné povrchy vytvorené zo zatrávňovacích tvárnic alebo zámkovej dlažby.

Vody z povrchového odtoku z nezastavaných plôch sa budú odvádzať povrchovými rigolmi do vodných tokov. Na ochranu rozvojových plôch č. 5, 9, 10 a zástavby na Podhorskej ul. pred svahovými vodami sa navrhuje vybudovanie dažďových rigolov zaústených do existujúcich kanálov a následne do Lutilského potoka. Technické riešenie dažďových rigolov, ako aj výpočet dimenzie a množstva dažďových vôd, bude predmetom riešenia v podrobnejšej dokumentácii.

2.12.3 Energetika

Zásobovanie elektrickou energiou

Nadradené elektroenergetické sústavy a rozvody VN

Riešeným územím prechádzajú koridory elektrických vedení VN, VVN a ZVN:

- 22 kV vzdušná linka č. 312 Žiar nad Hronom – Handlová
- 110 kV vzdušné vedenie č. 7501 Žiar nad Hronom – Kremnica
- 400 kV vzdušné vedenie č. 493 Horná Žďaňa – Sučany

V zmysle ÚPN VÚC Banskobystrického kraja navrhujeme koridor pre 2x400 kV prenosové vedenia ZVN v trase PVE Ipeľ – Horná Žďaňa – Medzibrod. Koridor pre vedenie ZVN 2x400 kV bude prebiehať severne od zastavaného územia obce.

Obec Lutila je zásobovaná elektrickou energiou z elektrizačnej siete SSE a. s., z prevodovej transformátorovej stanice 110/22 kV v Žiari nad Hronom vzdušnou 22 kV linkou č. 312. Z kmeňového vedenia VN 22 kV sú vonkajšie elektrické vedenia rozvetvené do prípojek k transformačným staniciam. Prípojky sú zväčša jednostranné, bez ďalšieho zokruhovania v sieti VN. Transformačné stanice sú v zastavanom území rovnomerne rozmiestnené.

Tab.: Prehľad transformačných staníc v k.ú. Lutíla

označenie	typ	lokalizácia	výkon (kVA)
TS69/01	murovaná vežová		250
TS 69/02	stožiarová		250
TS 69/03	stožiarová	MŠ	250
TS 69/04	stožiarová	kultúrny dom	160
TS6	murovaná		630
TS 69/53	stožiarová	sklad CO	160
TS69/51	stožiarová	sušička	250
TS9	stožiarová	záhradky	100
TS10	stožiarová	chata sever	100
TS	kiosková	Nová ul.	250

Výpočet energetickej bilancie

Pri výpočte energetickej bilancie sa uvažovalo s požadovaným výkonom 10,5 kW na 1 bytovú jednotku v rodinných domoch, pri koeficiente súčasnosti β 0,28-0,38. V lokalite č. 1 (nepoľnohospodárska výroba) je spotreba elektrickej energie odhadovaná, nakoľko v súčasnosti nie je známy druh budúcich výrobných prevádzok. Na základe maximálnych kapacít navrhovaných rozvojových plôch potom bude celkový maximálny prírastok spotreby elektrickej energie podľa 1129 kW.

Na základe maximálnych kapacít navrhovaných rozvojových plôch bol vypočítaný celkový prírastok spotreby elektrickej energie, bilancovaný v nasledujúcej tabuľke.

Tab.: Energetická bilancia navrhovaných rozvojových plôch

Č. plochy	Kapacita (počet b.j.)	Požadovaný výkon Pp (kW)
1	–	500
2, 3, 4	21	72
5, 6	21	72
7	6	22
8	6	23
9	44	141
10	70	214
11	4	15
12	–	5
13	–	35
14	–	15
16	–	15
Spolu		1129

Z hľadiska plánovaného rozvoja a z neho vyplývajúceho predpokladu nárastu spotreby elektrickej energie, nebudú existujúce trafostanice pri ich súčasnom výkone postačovať. Navrhované riešenie počíta so zvyšovaním inštalovaného výkonu niektorých existujúcich

transformačných staníc (TS 1, TS 3), ako aj so zriadením 3 nových transformačných staníc (označ. TS A, TS B, TS C). Navrhované distribučné transformačné stanice budú pripojené navrhovanými zemnými káblami VN 22 kV na nadradenú elektroenergetickú sústavu.

Zásobovanie rozvojovej plochy č. 1 (výroba) bude z novej transformačnej stanice TS C (s výkonom podľa potrieb výrobných prevádzok). Rozvojové plochy č. 2, 3, 4 budú zásobované z TS 1 za predpokladu zvýšenia jej výkonu na 630 kVA. Rozvojové plochy č. 5, 6 budú zásobované z TS 6, pričom výkon transformátora sa zvýši na 630 kVA. Rozvojové plochy č. 8, 9, 10, 11, 12 budú zásobované z kapacitnej rezervy TS 6 a primárne z 2 nových transformačných staníc (TS A, TS B) – jednotlivo s výkonom 1000 kVA. Rozvojové plochy č. 7 a 14 budú zásobované z TS Nová Lutilla.

Na zrušenie sa navrhuje trasa vzdušného vedenia VN 22 kV medzi transformačnými stanicami TS 3 a TS 6, ktoré koliduje s navrhovanou výstavbou v rozvojovej ploche č. 9. Vzdušné vedenie sa nahradí zemným káblom.

Pri výstavbe je nutné rešpektovať ochranné pásma elektrických zariadení v zmysle zákona o energetike č. 251/2012 Z. z. a príslušných noriem STN.

Rozvody NN

Navrhované rozvody NN budú vedené v zemných káblových ryhách káblami typu AYKY. Pri križovaní podzemného vedenia s komunikáciami alebo inými inžinierskymi sieťami sa káble uložia do chráničiek. Káble budú dimenzované s ohľadom na maximálne prúdové zaťažovanie a dovolený úbytok napätia. V jednotlivých lokalitách budú vedenia NN vyvedené v prípojkových istiacich a rozpojovacích skrinách, ktoré budú v pilierovom vyhotovení a budú z nich vedené jednotlivé prípojky NN pre navrhovanú zástavbu.

Verejné osvetlenie

Všetky ulice sú pokryté rozvodmi verejného osvetlenia s osvetľovacími telesami. Verejné osvetlenie je realizované novými LED svietidlami upevnenými prevažne na stožiaroch elektrických vedení NN.

Pre osvetlenie ulíc v navrhovaných rozvojových lokalitách sa počíta s vybudovaním verejného osvetlenia. Káblový rozvod medzi svietidlami bude uložený v zemi vo výkope, súbežne s vedeniami NN. Pri križovaní vedenia s komunikáciami alebo inými podzemnými inžinierskymi sieťami sa káble uložia do chráničiek. Sieť verejného osvetlenia bude riešená s použitím moderných energeticky úsporných zdrojov svetla. Osvetlenie sa bude ovládať automaticky pomocou fotobunky alebo istiacimi hodinami.

Zásobovanie plynom

Stav zásobovania plynom

Obec Lutilla je plynofikovaná. Zemným plynom je zásobovaná z vysokotlakového plynovodu DN 300 PN 4,0 MPa Prievídza – Žiar nad Hronom, ktorý prechádza katastrálnym územím Lutilla. Prívod zemného plynu do regulačnej stanice je zabezpečený

cez VTL pripojovací plynovod. Regulačná stanica RS 800 2/1 – VTL/NTL je situovaná na východnom okraji obce.

Miestne rozvody plynu sú nízkotlakové, s max. prevádzkovým tlakom PN 2,1 kPa. Potrubia DN 80 – DN 300 sú vedené po okrajoch miestnych komunikácií a v zelených pásoch. Na distribučnú sieť sú jednotliví odberatelia pripojení cez NTL prípojky DN 25 a DN 50. Materiál potrubí je oceľ.

Výpočet potreby plynu

Potreba plynu je pre rozvojové lokality s obytnou funkciou (kategória domácnosť) vypočítaná nasledovne:

- hodinová spotreba zemného plynu $Q_H = (N_{IBV} \times HQ_{IBV})$
- ročná spotreba zemného plynu $Q_R = (N_{IBV} \times RQ_{IBV})$

(N_{IBV} = počet odberateľov v kategórii domácnosť – IBV, HQ_{IBV} = max. hodinový odber pre IBV, RQ_{IBV} = max. ročný odber pre IBV).

Potreba zemného plynu bola vypočítaná podľa usmernení Príručky SPP pre spracovateľov generelov a štúdií plynifikácie lokalít z r. 2004. V príručke sú určené kategórie spotrebiteľov: DO-IBV/HBV, SO, VO. Pre odberateľa v kategórii domácnosť (IBV) sa uvažuje s využitím zemného plynu na varenie, vykurovanie a na prípravu TÚV. Územie podľa STN 73 0540-3 má vonkajšiu výpočtovú teplotu v zimnom období (v závislosti od zemepisnej polohy a nadmorskej výšky) -15°C . Pre odberateľa v kategórii domácnosť (IBV) sa uvažuje s využitím zemného plynu na varenie, vykurovanie a na prípravu TÚV. $HQ_{IBV} = 1,4 \text{ m}^3/\text{hod}$, $RQ_{IBV} = 3500 \text{ m}^3/\text{rok}$.

Potreba plynu bola kalkulovaná pre navrhované lokality s obytnou a výrobnou funkciou. V rozvojových plochách športu a rekreácie je možné uvažovať s napojením na rozvody zemného plynu len v prípade prevádzok s celoročnou prevádzkou. Takto vypočítaný prírastok ročnej spotreby zemného plynu je $752\,000 \text{ m}^3/\text{hod}$.

Uskutočnenie investičných opatrení na zníženie energetickej spotreby pri výrobe tepla a zvyšujúci sa podiel alternatívnych palív zníži prírastok spotreby zemného plynu oproti výpočtu na základe kapacít rozvojových plôch. Predpokladaný prírastok spotreby zemného plynu preto bude predstavovať len 60 – 80% z vypočítaného maximálnemu prírastku.

Tab.: Rekapitulácia prírastku spotreby zemného plynu

Číslo plochy	Kapacita (počet b.j.)	Max. hodinový odber zemného plynu Q_H (m^3/hod)	Ročná spotreba zemného plynu Q_R (m^3/hod)
1	–	60	150000
2	10	14	35000
3	9	12,6	31500
4	2	2,8	7000
5	9	12,6	31500
6	12	16,8	42000
7	6	8,4	21000
8	6	8,4	21000
9	44	61,6	154000
10	70	98	245000
11	4	5,6	14000
Spolu		300,8	752000

Návrh riešenia zásobovania plynom

S využívaním plynu pre vykurovanie, prípravu TÚV a varenie sa uvažuje v rozvojových plochách s obytnou funkciou a s výrobnou funkciou.

Potrubia rozširovaného plynovodu budú vedené v zelených plochách pri komunikáciách, prípadne v plochách komunikácií, v súbehu s ostatnými inžinierskymi sieťami. Jednotlivé stavby sa pripoja na verejný plynovod samostatnými prípojkami, ktorých dimenzie sa navrhnu v podrobnejšej projektovej dokumentácii, v súlade s platnými normami STN. Skrinky s meračmi spotreby plynu budú osadené v oplotení každého odberateľa.

Vzhľadom na rozsah rozvojových zámerov sa nepredpokladá, že nárast odberu plynu vyvolaný vznikom nových odberateľov v nových rozvojových lokalitách si vyžiada následné investície do existujúcich plynovodov alebo regulačnej stanice.

Pri realizácii výstavby sa vyžaduje dodržiavanie ochranných a bezpečnostných pásiem plynárenských zariadení, v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. Ochranné pásmo plynovodu je vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia.

Zásobovanie teplom

Väčšina domácností, objekty podnikateľských aktivít a občianskej vybavenosti budú ako zdroj tepla potrebného pre účely kúrenia, varenia a prípravu TÚV aj naďalej využívať zemný plyn. Tento predpoklad vychádza zo skutočnosti, že zemný plyn má vysoké úžitkové vlastnosti a poskytuje spotrebiteľovi vysoký stupeň komfortu (doprava primárneho zdroja energie až k spotrebiteľu potrubím, nevyžaduje sa manipulácia a uskladnenie tuhej zložky vyhoreného paliva) porovnateľného s elektrickou energiou. Tiež

možno predpokladať, že cena plynu a elektrickej energie prepočítaná na energetický ekvivalent bude aj v budúcnosti priaznivejšia pre plyn. Elektrická energia bude využívaná len ako doplnkový zdroj tepla pri varení, prípadne pre prípravu TÚV.

Výhľadovo je žiaduce, aby sa na celkovej výrobe tepla výraznejšou mierou podieľali alternatívne zdroje. Do roku 2030 je reálny predpoklad dosiahnuť 20%-ný podiel alternatívnych zdrojov na výrobe tepla. V súlade s princípmi udržateľného rozvoja je pasívne i aktívne využitie slnečnej energie kolektormi na budovách a energetické zhodnotenie obnoviteľných zdrojov energie, napr. drevo, slama, biologický odpad. Uplatnením týchto zdrojov energie by došlo k adekvátnemu zníženiu spotrebovaného plynu v obci. Ich implementáciu môže urýchliť ďalší rast cien zemného plynu a zavedenie opatrení na podporu obnoviteľných zdrojov zo strany štátu.

2.12.4 Telekomunikačné a informačné siete

Miestna telekomunikačná sieť je zabezpečená prevažne vzdušným vedením, v novších uliciach zemnými káblami. V obci Lutíla je ATÚ (RSU).

Diaľkový telekomunikačný kábel v smere Žiar nad Hronom – Handlová vedie popri ceste č. I/50 a diaľkový telekomunikačný kábel v smere Handlová – Slaská obchádza zastavané územie obce Lutíla a smeruje na sever popri ceste č. III/05074. Miestny telekomunikačný kábel v smere Žiar nad Hronom – Lutíla vedie popri ceste č. III/05074.

Územie je pokryté signálom mobilných operátorov Orange, T-Mobile a O2, ktorí zabezpečujú aj internetové pripojenie. Ich najbližšie základňové stanice sa nachádzajú v Žiari nad Hronom.

V celej obci sú vybudované vedenia obecného rozhlasu. Vysielač ústredňa obecného rozhlasu je v budove obecného úradu.

Návrh riešenia rešpektuje existujúce trasy telekomunikačných káblov. Neuvažujeme s ich prekládkou ani s inými zásahmi, okrem nevyhnutnej rekonštrukcie.

Miestna telekomunikačná sieť bude rozšírená na základe návrhu rozšírenia zastavaného územia o nové rozvojové lokality. Uvažuje sa so 100 % telefonizáciou obytného územia, t.j. s 1 telefónnou stanicou (TS) na 1 bytovú jednotku. Telekomunikačné káble budú uložené pozdĺž cestných komunikácií, spolu s ďalšími inžinierskymi sieťami.

Napájací bod pre nové telefónne stanice bude určený pri začatí územného konania pre výstavbu danej rozvojovej lokality. Káblové rozvody sa zrealizujú podľa aktuálnych zámerov jednotlivých poskytovateľov telekomunikačných služieb. Výhodné je komplexné riešenie, v rámci ktorého sa pre každý dom zabezpečí telefónna linka, káblová televízia, rýchly internet.

Alternatívne môžu byť telekomunikačné služby poskytované bezdrôtovou technológiou. Vzhľadom k rýchlemu technologickému pokroku v tejto oblasti nie je v tejto dokumentácii účelné podrobné technické riešenie.

Z hľadiska rozvoja infraštruktúry informačných sietí odporúčame uskutočniť rekonštrukciu miestneho rozhlasu, nakoľko systém je už pomerne zastaraný. Rozvody miestneho rozhlasu sa vybudujú aj v navrhovaných rozvojových plochách.

Pri výstavbe je nutné zohľadniť a rešpektovať existujúce telekomunikačné vedenia, zariadenia a objekty verejnej telekomunikačnej siete s ohľadom na ich ochranné pásma v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z.

2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie

Stav životného prostredia a environmentálne problémy

▪ Znečistenie ovzdušia

Riešené územie patrí z hľadiska znečistenia ovzdušia k zaťaženým oblastiam. Rozhodujúci podiel na znečisťovaní ovzdušia v meste majú výrobo-produkčné a technologické zariadenia lokalizované vo výrobnom okrsku ZSNP. Najväčšími znečisťovateľmi ovzdušia sú Slovalco, a.s. Žiar nad Hronom (výroba hliníka), Dalkia Industry Žiar nad Hronom, a.s. (výroba tepla), Nemak Slovakia, s.r.o. Ladomerská Vieska (výroba hliníkových odliatkov – výroba hláv valcov), Fagor Ederlan Slovensko, a.s. Žiar nad Hronom (výroba hliníkových odliatkov), VUM, a.s. Žiar nad Hronom. Dlhodobo však produkcia znečisťujúcich látok v okrese klesá. Dôvodom je celkový pokles výroby a najmä ekologizácia výrobných technológií. Dôležitý podiel na znečistení, najmä emisiách CO, má automobilová doprava (rýchlostná cesta R2).

V obci Lutilla sú 3 stredné zdroje znečisťovania ovzdušia – lom Lutilla (ENERGOGAZ, s.r.o. Košice), lom Lutilla I., a lutilla II. (REGOS, s.r.o. Bratislava), chov hospodárskych zvierat (PD Žiar nad Hronom). Obec je plynofikovaná, čo prispieva k výraznému zníženiu znečistenia ovzdušia hlavne v zimnom období.

Tab.: Množstvo vyprodukovaných emisií v okrese Žiar nad Hronom podľa znečisťujúcich látok v t/rok

	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC
2011	515	2750	997	14355	124

Zdroj: Informácia o kvalite ovzdušia a o podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní v Banskobystrickom kraji, 2011

▪ Znečistenie povrchových a podzemných vôd

Katastrálnym územím preteká Lutilský potok, ktorý po obec Lutilla je bez znečistenia a od obce po k.ú. Žiar nad Hronom vykazuje slabé znečistenie. Ostatné vodné toky Slaský, Kosorínsky, Lehotský potok a potok Kopernica sú bez výraznejšej záťaže. Kvalita vody vo

vodných tokoch je závislá na prietoku a je nepriaznivo ovplyvňovaná odpadovými splaškovými vodami z domácností z obcí bez kanalizácie, ako aj vyplavovanými zložkami z pesticídov, priemyselných a organických hnojív. Podrobné údaje o kvalite vody v miestnych vodných tokoch nie sú k dispozícii. Podzemné vody sú stredne až slabo zaťažené. Kvalita vody je značne závislá na hĺbke horizontu, pričom s hĺbkou dochádza k zvyšovaniu celkovej mineralizácie.

- **Zaťaženie prostredia hlukom**

Hluk sa šíri z cesty III. triedy č. III/05074, ktorá prechádza zastavaným územím obce Lutila. Hodnoty hluku vo väčšine obytného územia nepresahujú prípustné hodnoty, ktoré v zmysle zákona č. 272/1994 Z.z. o ochrane zdravia ľudí sú 60 dB pre dennú dobu a 50 dB pre nočnú dobu. Zastavané územie obce nie je ovplyvnené hlukom z cesty I/50.

- **Radiačné zaťaženie**

Miera prirodzenej rádioaktivity nie je nadmerná – na 75% katastrálneho územia prevláda nízke radónové riziko. Stredné radónové riziko bolo zistené pri potoku Kopernica.

- **Skládky odpadov**

Pri cestách sa v katastrálnom území nachádzajú drobné smetiská (skládky). Z nich niektoré boli odvezené, resp. upravené.

Odpadové hospodárstvo

Obec má vypracovaný program odpadového hospodárstva s platnosťou do r. 2005 a schválené VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v obci. Obec má zavedený separovaný zber odpadu pre papier, sklo a plasty a ďalšie komodity. Odvoz odpadu je zabezpečovaný 1x týždenne prostredníctvom Technických služieb Žiar nad Hronom. Odpad sa vyváža na riadenú skládku TKO v Horných Opatovciach. Na zber veľkoobjemového odpadu sú v obci rozmiestnené veľkokapacitné kontajnery.

V rámci rozvojovej plochy č. 1, prípadne v hospodárskom dvore PD navrhujeme umiestniť kompostovisko a zberný dvor. Odporúčame rozširovať separovaný zber odpadu a odpad v maximálnej miere recyklovať, zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu a sortiment separovaných komodít v zmysle cieľov programov odpadového hospodárstva obce, okresu a kraja. V obci je potrebné rozmiestniť kontajnery a vrecia na zber separovaného odpadu a zabezpečovať kompostovanie biologického odpadu.

Navrhované opatrenia

Opatrenia na ochranu prírodných zdrojov

- optimalizácia agrotechnických postupov – orba po vrstevnici, zvýšenie podielu bezorbového obrábania pôdy, obmedziť pestovanie širokosiaticych plodín

- udržiavať existujúcu líniovú zeleň a založiť novú líniovú zeleň s pôdoochrannou funkciou v podobe vsakovacích vegetačných pásov na medziach a popri poľných cestách
- zabezpečovať bežnú údržbu na vodných tokoch a realizovať stabilizáciu brehov vodných tokov
- zabezpečovať starostlivosť o lúky a trvalé trávne porasty kosením alebo prostredníctvom pasteve chovu
- zvýšiť podiel rozptýlenej stromovej a krovinej vegetácie na trvalých trávnych porastoch (mozaikových štruktúr) s cieľom zvýšenia retenčnej schopnosti krajiny a prevencie povodní
- chrániť kvalitu pôdy – obmedzením použitia chemických prostriedkov používaných v rastlinnej výrobe

Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia, ochranu zdravia obyvateľstva a na zmiernenie pôsobenia stresových javov

- výsadba pásu alebo línie izolačnej zelene okolo, resp. v rámci výrobných areálov
- uskutočňovať stály monitoring stavu životného prostredia a úplné odstránenie všetkých divokých skládok
- netolerovať v území zaburinené plochy – ani v lokalitách vzdialenejších od zastavaného územia; ladom ležiace plochy alebo niekoľkokrát ročne a včas skosiť, alebo zalesniť drevinovou a krovinnou vegetáciou a ponechať sukcesii
- posilnenie ekologickej osvetly medzi obyvateľmi a najmä deťmi, s aktívnym zapojením obyvateľov na ochrane a zveľaďovaní životného prostredia – napr. organizovanie brigád a akcií skrášľovania obce (napr. aj v spojení so súťažnými podujatiami)
- revitalizovať a dosadiť líniovú zeleň pozdĺž cesty I. triedy a cesty III. triedy
- naďalej zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu v zmysle cieľov programu odpadového hospodárstva obce, okresu a kraja

Opatrenia na zachovanie a udržiavanie vegetácie v sídle

- revitalizovať a parkovo upraviť plochy zelene v zastavanom území obce
- revitalizácia líniovej zelene a postupné nahradenie nevhodných drevín z hľadiska krajinárskeho
- výsadba aspoň jednostrannej líniovej zelene na hlavných obslužných komunikáciách v navrhovaných obytných súboroch

Opatrenia na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny

- preferovať organické kompozičné princípy pri rozmiestňovaní líniovej zelene

- zabezpečiť vysokú druhovú a štrukturálnu variabilitu stromoradií a líniovej zelene
- rozčleniť veľké hony poľnohospodárskej pôdy (ornej pôdy, trvalých trávnych porastov) výsadbou líniovej zelene a rozptýlenej stromovej a krovinovej vegetácie formou drobnej mozaiky
- zachovať a formovať vegetáciu kontaktnej zóny sídla a krajiny

2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

V katastrálnom území obce Lutilla sa nachádzajú viaceré výhradné ložiská nerastných surovín, dobývacie priestory, chránené ložiskové územia:

- výhradné ložisko Stará Kremnička – Jelšovský potok II (347) – bentonit, s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) Stará Kremnička pre KBS, s.r.o. Kremnica
- výhradné ložisko Stará Kremnička I (848) – bentonit, s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) Stará Kremnička III pre REGOS, s.r.o. Lučenec
- výhradné ložisko Stará Kremnička – Jelšovský potok I (346) – bentonit, s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) Stará Kremnička pre KBS, s.r.o. Kremnica
- výhradné ložisko Stará Kremnička – Jelšovský potok I (142) – kremenec, s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) Stará Kremnička pre KBS, s.r.o. Kremnica
- výhradné ložisko Stará Kremnička – Jelšovský potok II (143) – kremenec, s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) Stará Kremnička pre KBS, s.r.o. Kremnica
- výhradné ložisko Kopernica III (834) – bentonit, s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) pre BENOX, s.r.o. Banská Bystrica
- výhradné ložisko Bartošova Lehôtka Okolo Salaša (852) – bentonit, s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) Stará Kremnička pre KBS, s.r.o. Kremnica
- výhradné ložisko Lutilla I (774) – bentonit, s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) Lutilla pre ENERGOGAS, a.s. Košice
- výhradné ložisko Stará Kremnička – Jelšovský potok - sever (348) – bentonit, s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) Stará Kremnička pre KBS, s.r.o. Kremnica
- výhradné ložisko Kosorín (9) – lignit, s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktorého ochranu zabezpečuje ŠGÚDŠ Bratislava

- výhradné ložisko Lutila II (809) – keramické íly s určeným chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktorého ochranu zabezpečuje ŠGÚDŠ Bratislava
- výhradné ložisko Lutila (138) – kremenec s určeným chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktorého ochranu zabezpečujú Rudné bane, š.p. Banská Bystrica
- výhradné ložisko Pod Kypce (139) – kremenec s určeným chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktorého ochranu zabezpečujú Rudné bane, š.p. Banská Bystrica
- výhradné ložisko Žiar nad Hronom (146) – kremenec s určeným chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktorého ochranu zabezpečuje ŠGÚDŠ Bratislava
- výhradné ložisko Kopernica (136) – kremenec s určeným chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktorého ochranu zabezpečujú Rudné bane, š.p. Banská Bystrica
- výhradné ložisko Stará Kremnička (141) – kremenec s určeným chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktorého ochranu zabezpečujú Rudné bane, š.p. Banská Bystrica
- výhradné ložisko Kypce (137) – kremenec s určeným chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktorého ochranu zabezpečujú Rudné bane, š.p. Banská Bystrica

V riešenom sa nachádzajú prieskumné územia, pričom niektoré zaberajú celé katastrálne územie Lutila:

- prieskumné územie (P8/10) Kopernica – západ – bentonit a keramické suroviny určené pre držiteľa prieskumného územia BENTOKOP, s.r.o. Kopernica s platnosťou do 07.04.2018
- prieskumné územie (P26/06) Kremnické vrchy - Lutila – bentonit, keramické íly určené pre držiteľa prieskumného územia REGOS, s.r.o. Bratislava s platnosťou do 25.08.2016
- prieskumné územie (P9/13) Lutila – Ludáň – bentonit, určené pre držiteľa prieskumného územia KOPERBENIT, s.r.o. Kopernica s platnosťou do 03.06.2017
- prieskumné územie (P25/12) Lutila II – Au, Ag, Cu, Zn, Pb, Sb, Hg rudy, určené pre držiteľa prieskumného územia Kremnica GOLD, s.r.o. Banská Bystrica s platnosťou do 26.09.2016
- prieskumné územie (P16/13) Lutila I – bentonit, určené pre držiteľa prieskumného územia REGOS, s.r.o. Bratislava s platnosťou do 16.07.2017
- prieskumné územie (P6/07) Lutila – Horná Klapa – bentonit, určené pre držiteľa prieskumného územia BENOX, s.r.o. Banská Bystrica s platnosťou do 14.11.2014

2.15 Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

V riešenom území si zvýšenú ochranu vyžadujú tieto plochy:

- zosuvné územia

- územia navrhované na biocentrá a biokoridory
- záplavové územie Lutilského potoka

2.16 Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske účely

Poľnohospodársky pôdny fond má takmer polovičný podiel na celkovej výmere katastrálneho územia. Navrhujú sa len zábery poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Zábery lesných pozemkov sa nepredpokladajú.

Z hľadiska pôdných typov je územie značne diferencované. V centrálnej časti katastrálneho územia Lutila dominujú typické pseudogleje na sprašových a polygénnych hlinách, ktoré sa striedajú s luvizemami pseudoglejovými a erodovanými pseudoglejami. V okolí vodných tokov vznikli fluvizeme glejové a v južnej časti katastrálneho územia aj typické fluvizeme. Severnú a južnú časť, ako aj oblasti pri okraji lesa tvoria prevažne kambizeme typické, typické kyslé, luvizemné a pseudoglejové na rôznych substrátoch. Hlavným pôdotvorným procesom v katastrálnom území je oglejenie a luvizácia, pričom k oglejeniu dochádza stálym alebo periodickým prevlhčením pôdnej hmoty za ťažkého prístupu kyslíka. S oglejením súvisí luvizácia, pri ktorej ide o mechanický presun ílovitých častíc pôdy presakujúcou vodou z hornej do spodnej časti profilu, čím sa zvyšuje obsah ílu v spodnej časti pôdy. Výsledkom týchto procesov sú pseudogleje a luvizeme a ich rôzne subtypy, ktoré sú antropogénnym vplyvom (poľnohospodárska výroba) na povrchu značne zmenené.

Komplexnú informáciu o pôdných typoch, pôdných druhoch, pôdotvornom substráte a sklonitosti reliéfu poskytujú bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ). V riešenom území sa podľa hlavných pôdných jednotiek vyskytujú:

- 0511012/6., 0711042/5. 0511002/5. – fluvizeme glejové, stredne ťažké (lokálne ľahké)
- 0557402/6. 0757402/7. 0757002/6. – pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
- 0561412/6. – kambizeme typické, kambizeme typické kyslé, kambizeme luvizemné na minerálne bohatých zvetralinách vulkanitov, stredne ťažké (lokálne kambizeme andozemné)
- 0565212/5., 0765412/6., 0765212/5. – kambizeme typické a kambizeme luvizemné na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké
- 0571412/7., 0757212/6., 0771242/5., 0771413/7., 0771213/5. 0771212/5. – kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
- 0772212/7. – kambizeme pseudoglejové s výskytom podzemnej vody v hĺbke 0,6 – 0,8 m na rôznych substrátoch, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
- 0583682/9., 0583672/9., 0783685/9. 0783672/9. – kambizeme (typ) na ostatných substrátoch, na výrazných svahoch: 12 – 25°, stredne ťažké až ťažké

- 0589212/7., 0589412/8., 0589412/8., 0589042/8., 0589242/8. – pseudogleje typické na polygénnych hlinách so skeletom, stredne ťažké, ťažké

Na základe údajov Hydromeliorácií š.p. Bratislava boli v katastrálnom území niektoré pôdne celky meliorované, čím sa odvodnením približne 257 ha zabezpečila regulácia vodného režimu podmáčaných plôch. Melioračné kanály sú prevažne nefunkčné v dôsledku zanesenia sedimentmi a drenážne zariadenia sú funkčné len na 20%.

Zhodnotenie a zdôvodnenie stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

Vzhľadom k skutočnosti, že požiadavky na rozvojové zábery nie je možné uspokojiť len intenzifikáciou existujúcej zástavby a kapacity pre výstavbu navrhované v doterajšej územnoplánovacej dokumentácii sú nedostatočné, je nevyhnutné vyčleniť nové plochy pre výstavbu na poľnohospodárskej pôde.

Zábery PPF sú navrhované na pôde 5., 6., 7., 8. a 9. skupiny kvality. Podľa druhu pozemku ide zväčša o trvalé trávne porasty, v menšej miere sa výstavba plánuje na ornej pôde a v záhradách. Navrhuje sa využitie záhrad rodinných domov a ďalších plôch v rámci zastavaného územia v lokalitách č. 1, 2, 3, 5, 6, 8 a na prielukách. V snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením boli uprednostnené väčšie kompaktné plochy, nadväzujúce na existujúce zastavané územie a v samotnom zastavanom území.

Väčšina navrhovaných rozvojových plôch pre výstavbu bola navrhovaná v doterajšej územnoplánovacej dokumentácii a pre tieto plochy bol udelený s budúcim možným použitím poľnohospodárskej pôdy na stavebné zábery a iné zábery. Celková výmera lokalít v doterajšej územnoplánovacej dokumentácii v k.ú. Lutila bola 49,05 ha poľnohospodárskej pôdy, z toho v zastavanom území 9,4 ha a 39,04 ha mimo zastavaného územia. Z hľadiska návrhu Územného plánu obce Lutila ide o rozvojové plochy č. 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13 a podstatnú časť plochy č. 10. Ďalšie rozvojové plochy, ktoré boli schválené v doterajšej územnoplánovacej dokumentácii, sme vypustili ako nadbytočné (pri PD, pozdĺž Lutilského potoka, lokalita Vyše môtoku) a namiesto nich boli uprednostnené iné plochy s významnejším rozvojovým potenciálom.

Rozvojová plocha č. 12 sa nachádza na ostatných plochách a niektoré voľné prieluky v zastavanom území sú v KN evidované ako zastavané plochy alebo ostatné plochy. V prípade návrhov „rekreácie v krajine“ (rozvojové plochy č. 14, 16) sa samotné zábery poľnohospodárskej pôdy predpokladajú len na malej časti – vo vyznačenom rozsahu. V prípade rozvojovej plochy č. 16 budú tvoriť zábery PPF 40% z celkovej plochy.

Skutočný záber poľnohospodárskej pôdy v navrhovaných obytných súboroch IBV bude oproti uvádzaným predbežným bilanciam nižší, a to asi o 40%. Predpokladá sa, že vynímané budú len zastavané plochy objektov a pozemky pod komunikáciami. Na zastavanú plochu 1 rodinného domu bude pripadať cca 200 m².

Do I. etapy sú zaradené najaktuálnejšie rozvojové priority. Ďalšie rozvojové plochy sú zaradené do II. etapy. Vytýpované boli aj výhľadové plochy – ako rezerva pre rozšírenie obytného a rekreačného územia. Tieto plochy nebudú do konca návrhového obdobia

zastavované a dovtedy budú ponechané ako súčasť PPF. Nie sú preto zaradené do nasledujúcej bilancie.

Lokality pre výstavbu a plochy, na ktoré sa bude žiadať vyňatie z PPF, sú zakreslené v grafickej časti vo „Výkrese perspektívneho použitia PPF a LPF na nepoľnohospodárske účely“.

Vyhodnotenie strát poľnohospodárskeho pôdneho fondu je spracované v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a v zmysle jeho vykonávacej vyhlášky č. 508/2004 Z. z. Tabuľka je spracovaná v súlade so vzorom tabuľky v prílohe č. 4 uvedenej vyhlášky.

**Prehľad o štruktúre pôdneho fondu v lokalitách s uvažovaným použitím
poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodárske účely**

Lok. číslo	Katastr. územie	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpok. výmera poľn. pôdy spolu v ha	Z toho		Užív. poľnoh pôdy	Vybud. hydrom zariad.	Časová etapa realiz.	Iná inform
					Skupina BPEJ	výmera ha				
1	k.ú. Lutila	výroba	6,6	6,6	0589212/7. 0589042/8.	3,49 3,11	PO	–	I.	Schvál.
2	k.ú. Lutila	bývanie	0,85	0,85	0589042/8.	0,85	FO, PO	–	I.	Schvál.
3	k.ú. Lutila	bývanie	0,79	0,79	0589042/8.	0,79	FO, PO	–	I.	Schvál.
4	k.ú. Lutila	bývanie	0,34	0,34	0589042/8.	0,34	FO, PO	–	I.	–
5	k.ú. Lutila	bývanie	1,67	1,67	0583672/9.	1,67	FO, PO	–	I.	Schvál.
6	k.ú. Lutila	bývanie	1,88	1,88	0583672/9.	1,88	FO, PO	–	I.	Schvál.
7	k.ú. Lutila	bývanie	0,47	0,47	0511002/5.	0,47	FO, PO	–	I.	Schvál.
8	k.ú. Lutila	bývanie	1,15	1,15	0561242/6.	1,15	FO, PO	–	I.	Schvál.
9	k.ú. Lutila	bývanie	6,48	6,05	0561242/6. 0561412/6. 0565212/5.	2,34 1,96 1,75	FO, PO	–	II.	Schvál.
10	k.ú. Lutila	bývanie	14,54	13,93	0583672/9. 0561412/6. 0565212/5.	0,13 11,10 2,70	FO, PO	odvod. - časť	II.	Schvál.
11	k.ú. Lutila	bývanie	0,24	0,16	0511012/6.	0,16	FO, PO	odvod.	I.	Schvál.
13	k.ú. Lutila	šport	2,39	2,30	0511012/6.	2,30	FO, PO	odvod.	II.	Schvál.
14	k.ú. Lutila	rekr. v kraj.	5,31	0,66	0589412/8. 0583672/9.	0,50 0,16	FO, PO	odvod.	II.	–
16	k.ú. Lutila	rekr. v kraj. +vzlet. dráha	4,36	1,87	0765412/6. 0765212/5.	1,37 0,50	FO, PO	–	I.	–
prielu ky	k.ú. Lutila	bývanie	0,3	0,3	0589412/8. 0589242/8. 0561242/6.	0,20 0,05 0,05	FO	–	I.	Schvál.

Vysvetlivky: VPS – verejnoprospešná stavba; schvál. – schválené v platnej ÚPD

2.17 Hodnotenie navrhovaného riešenia z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov

Environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia

Navrhované riešenie nepredpokladá žiadne negatívne environmentálne dôsledky. Pre zlepšenie kvality životného prostredia, ako aj elimináciu a prevenciu environmentálnych záťaží, definujeme v záväznej časti tejto územnoplánovacej dokumentácie súbor opatrení, ktoré vytvoria predpoklady pre udržateľný rozvoj územia.

V oblasti investícií do technickej infraštruktúry návrh vybudovania splaškovej kanalizácie a návrh plynofikácie v nových rozvojových lokalitách prispeje k udržaniu kvality životného prostredia.

Regulácia funkčného využitia územia presne stanovuje prípustné a neprípustné využitie plôch s cieľom zabezpečiť kvalitu životného prostredia a eliminovať nežiadúcu interferenciu jednotlivých urbanistických funkcií. Za účelom zachovania zelene a nespevnených plôch v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby. Ďalšie pozitívne environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia vyplývajú z priemetu konkrétnych opatrení krajinnoeekologického plánu (výsadba zelene, dobudovanie kostry ekologickej stability – MÚSES, opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny atď.).

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia

Navrhované riešenie počíta s dostatočnými kapacitami rozvojových plôch aj v prípade výraznejšieho nárastu počtu obyvateľov a tak obci umožní flexibilne reagovať na rôznu dynamiku demografického vývoja a migrácie. V prípade naplnenia predpokladov prírastku obyvateľov dôjde k postupnému zlepšeniu sociálnej a demografickej štruktúry obyvateľstva – zvýšeniu podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov. Zvýšenie počtu obyvateľov rozšíri trhový potenciál pre etablovanie nových prevádzok služieb a obchodu.

Návrh revitalizácie verejných a oddychových priestranstiev, rozšírenie možností pre šport a rekreáciu, bude mať pozitívne sociálne dopady. Kultivované a príjemné prostredie by malo motivovať obyvateľov k zodpovednejšiemu prístupu k verejným priestranstvám.

Územnotechnické dôsledky navrhovaného riešenia

Podmienkou realizácie výstavby v nových rozvojových lokalitách je vybudovanie príslušnej technickej infraštruktúry – vodovodu pre zásobovanie pitnou vodou, splaškovej kanalizácie, strednotlakových rozvodov plynu, telekomunikačných rozvodov a sekundárnych elektrických rozvodov. Pre zabezpečenie dopravného prístupu do nových rozvojových lokalít je potrebné vybudovanie miestnych obslužných komunikácií a upokojených komunikácií.

► 3. ZÁVÄZNÁ ČASŤ RIEŠENIA

Záväzná časť obsahuje:

- zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia (vrátane určenia prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok pre využitie jednotlivých plôch a intenzity ich využitia)
- zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia
- zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného dopravného vybavenia
- zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného technického vybavenia
- zásady a regulatívy pre zachovanie kultúrnohistorických hodnôt
- zásady a regulatívy pre starostlivosť o životné prostredie, ochranu a využívanie prírodných zdrojov, ochranu a tvorbu krajiny, vytváranie a udržiavanie ekologickej stability
- vymedzenie zastavaného územia
- vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov
- zoznam verejnoprospešných stavieb a vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu a chránené časti krajiny
- určenie, na ktoré časti územia je potrebné obstaráť a schváliť územný plán zóny
- schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb

Z grafickej časti sú súčasťou záväznej časti výkresy č. 2 a 3 „Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia“ v mierke 1:5000 pre zastavané územie obce a v mierke 1:10000, ktorý pokrýva celé katastrálne územie.

3.1 Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia

Zásady organizácie územia z hľadiska priestorového usporiadania

- rešpektovať limity prírodného charakteru (svahy vrchoviny, vodné toky, zosuvné územia) a antropogénneho charakteru (dopravné koridory, nadradené siete technickej infraštruktúry)
- rozvinúť pôsobenie hlavnej kompozičnej osi, najmä v smere na Žiar nad Hronom
- profilovať centrálnu zónu obce na hlavnej kompozičnej osi
- zachovať pôvodné zastavovacie štruktúry a rešpektovať vidiecky charakter zástavby, najmä jej výškovú hladinu a urbanistickú mierku jednotlivých objektov

- revitalizovať verejné priestranstvá a plochy verejnej zelene v obci, vrátane ich komplexného urbanisticko-architektonického dotvorenia
- bytovú výstavbu realizovať postupne tak, aby nevznikali samostatné enklávy mimo zastavaného územia
- zachovať kompaktný pôdorys obce
- vytvoriť kontinuálny uličný priestor zástavbou na voľných prielukách
- novú výstavbu časovo koordinovať a preferovať aditívny princíp rozvoja
- dodržiavať regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia podľa vymedzených regulačných celkov
- rozšíriť zastavané územie podľa navrhovanej hranice zastavaného územia, vyznačenej v grafickej časti a definovanej v kap. 3.7 záväznej časti
- rezervovať koridory pre líniové stavby komunikácií a technickej infraštruktúry podľa zásad uvedených v kap. 3.3 a 3.4

Zásady organizácie územia z hľadiska funkčného využitia

- nové plochy pre bývanie umiestniť predovšetkým na východný okraj obce, smerom k Žiaru nad Hronom, v malej miere aj za Gazdovskú ul. na západnom okraji obce
- rozšírenie výrobného územia realizovať na zvyškovej ploche medzi existujúcou farmou PD a cestou III. triedy
- dôsledne priestorovo oddeľovať obytné funkcie a výrobné funkcie
- rozšírenie rekreačno-športovej zóny na južnom okraji obce, pozdĺž Lutilského potoka
- koncentrovať zariadenia občianskeho vybavenia celoobecného významu do centrálnej zóny obce

Regulatívy priestorového usporiadania

Územný plán stanovuje súbor záväzných regulatívov priestorového usporiadania. Regulatívy sa vzťahujú na územie s predpokladom lokalizácie zástavby (nové rozvojové plochy) a plochy existujúcej zástavby. Pre usmernenie priestorového usporiadania zástavby sú definované nasledujúce regulatívy:

► Maximálna výška zástavby

Regulatív určuje maximálny počet nadzemných podlaží. Maximálnu výšku zástavby je prípustné prekročiť o 1 ustúpené podlažie, o výšku šikmej strechy s max. 1 využiteľným podkrovným podlažím, za podmienky preverenia vypracovaním architektonicko-urbanistickej štúdie. Regulatív neplatí pre technické vybavenie (stožiare vysieláčov a pod.) umiestňované mimo zastavaného územia. Regulatív je stanovený len pre zastavané územie a územie s predpokladom lokalizácie zástavby.

- 1 nadzemné podlažie – v regulačných blokoch B2, R1, R3

- 2 nadzemné podlažia – v regulačných blokoch B1, C1, C2, R2*
- 3 nadzemné podlažia – v regulačných blokoch B3, V1, V2

* objekty a zariadenia v lokalite č. 16 musia rešpektovať výšky určené ochrannými pásmami Letiska Janova Lehota

► Intenzita využitia plôch

Intenzita využitia plôch je určená maximálnym percentom zastavanosti (pomer zastavanej plochy k ploche pozemku x 100). Do zastavaných plôch sa nezapočítavajú spevnené manipulačné a dopravné plochy. Záväzný regulatív maximálneho percenta zastavanosti je stanovený pre všetky plochy s predpokladom lokalizácie zástavby, s výnimkou regulačného bloku R3. Regulatív sa vzťahuje na regulačný blok ako celok, nie na jednotlivé parcely. Regulatív minimálnej intenzity využitia plôch nie je stanovený.

- maximálne 40% – regulačné bloky B3, C1, C2, V1, V2
- maximálne 30% – regulačné bloky B1, B2
- maximálne 15% – regulačné bloky R1, R2
- maximálne 5% – regulačný blok Z1

► Odstupové vzdialenosti medzi objektmi

Pri umiestňovaní stavieb je potrebné riadiť sa vyhláškou č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Minimálne odstupové vzdialenosti medzi objektmi sú stanovené v § 6 tejto vyhlášky.

► Architektonické regulatívy

Architektonické regulatívy sú stanovené pre regulačné bloky C1 a B2. Regulatívy sa vzťahujú na výstavbu nových objektov a na zásadné prestavby existujúcich objektov:

- zachovanie tvaroslovných prvkov pôvodnej architektúry: sedlová strecha s podlomenicou a špecifickým lutilským prvkom – predsadený trojuholník vo vrchole dreveného štítu s výzorníkmi a ozdobnými lištami
- tvar striech: sedlové strechy so sklonom od 40° do 50°, so štítom orientovaným do ulice
- materiál striech: škridlová krytina červenej farby (keramická alebo malorozmerová betónová); neprípustná je krytina z asfaltového šindľa
- materiál fasád: murivo s vonkajšou hladkou omietkou v pastelových farbách, drevo
- opлотenie pozemkov: súvislé nepriehľadné steny maximálne do výšky 1 m; vyššie konštrukcie opлотení môžu byť len priehľadné do výšky 1,5 m z dreva (drevený plot zo zvislo ukladaných latiek alebo dosiek), z kovových prvkov alebo zo zelene

Regulatívy funkčného využitia územia

Územný plán obce v zmysle vyhlášky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii (§ 12, ods. 4, písm. n) stanovuje nasledovný súbor regulatívov funkčného využívania územia:

- priradenie k funkčnej územnej zóne (obytné / zmiešané / výrobné / rekreačné územie).
- prípustné funkčné využívanie – vymedzenie prevládajúceho funkčného využívania
- obmedzujúce funkčné využívanie – je prípustné len za stanovených podmienok, resp. obmedzení
- zakazujúce funkčné využívanie – pomenúva neprípustné funkcie s predpokladom nevhodného pôsobenia na okolité prostredie

Regulatívy sa vzťahujú na priestorové celky – regulačné bloky (plochy s predpokladom lokalizácie zástavby, vrátane existujúcich zastavaných plôch) a krajinnoekologické komplexy (plochy bez predpokladu lokalizácie zástavby).

Uvedené celky sú v grafickej časti dokumentácie vymedzené hranicou a označené kódom.

Regulácia funkčného využitia pre obytne územie (B)

► B1: Bývanie v novšej zástavbe rodinných domov

Charakteristika:

- Blok tvoria zväčša rodinné domy postavené od 2. polovice 20. storočia s minimálnym zastúpením architektonicky hodnotných objektov. V existujúcom obytnom území sa predpokladá zachovanie existujúcej zástavby, ako aj rekonštrukcia (vrátane rozširovania, nadstavieb) rodinných domov. Je tu prípustné zastúpenie menších prevádzok základnej občianskej vybavenosti a drobných remeselných prevádzok v rodinných domoch, v odôvodnených prípadoch aj v samostatných objektoch pri dodržaní plošného limitu. Okrem vymedzených nových rozvojových plôch je výstavba nových rodinných domov možná ako náhrada existujúcich objektov, na voľných prielukách.

Vymedzenie:

- existujúca zástavba rodinných domov, hlavne na ul. Nová, Školská, Bottova, Kollárova, Slobodné, Budovateľská, B. Němcovej, Na rybníky, Vajanského, Dobšinského, Kpt. Jaroša, Gorkého, Podhorská, Moyzesova podľa vymedzenia v grafickej časti
- nové rozvojové plochy č. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **obytné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **bývanie v rodinných domoch**

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- základná občianska vybavenosť lokálneho významu (služby, maloobchod, verejné stravovanie) do 200 m² zastavanej plochy
- výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – remeselné prevádzky do 200 m² zastavanej plochy (neplatí pre existujúce, ktoré túto plochu presahujú)
- ihriská a oddychové plochy pre rezidentov

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- bývanie v bytových domoch
- živočíšna výroba (okrem drobného chovu do 1 veľkej dobytčej jednotky)
- priemyselná výroba a sklady s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu
- občianska vybavenosť nadmiestneho významu s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu
- stavby pre individuálnu rekreáciu
- všetky ostatné druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných parciel

► **B2: Bývanie v tradičnej zástavbe rodinných domov**

Charakteristika:

- V existujúcom obytnom území sa predpokladá zachovanie existujúcej prevažne obytnej zástavby, ako aj rekonštrukcia (vrátane rozširovania) rodinných domov za predpokladu zachovania ich pamiatkovej hodnoty. Je tu prípustné zastúpenie menších prevádzok základnej občianskej vybavenosti a drobných remeselných prevádzok v rodinných domoch. Výstavba nových rodinných domov je možná ako náhrada existujúcich objektov bez pamiatkovej hodnoty, na voľných prielukách, prípadne v záhradách za existujúcimi objektmi, za podmienky napojenia na verejné technické a dopravné vybavenie.

Vymedzenie:

- existujúca zástavba rodinných domov na ul. Gazdovská, Kamenná podľa vymedzenia v grafickej časti

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **obytné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **bývanie v rodinných domoch**

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- základná občianska vybavenosť lokálneho významu (služby, maloobchod, verejné stravovanie) do 150 m² zastavanej plochy
- výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – remeselné prevádzky do 150 m² zastavanej plochy (neplatí pre existujúce, ktoré túto plochu presahujú)
- ihriská a oddychové plochy pre rezidentov

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- živočíšna výroba (okrem drobného do 1 veľkej dobytčej jednotky)
- priemyselná výroba a sklady s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu
- bývanie v bytových domoch
- občianska vybavenosť nadmiestneho významu s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu
- všetky ostatné druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných parciel

► B3: Bývanie v rodinných domoch a bytových domoch

Charakteristika:

- Blok predstavuje navrhovanú novú bytovú výstavbu smerom na Žiar nad Hronom.

Vymedzenie:

- existujúce bytové domy na ul. Slobodné
- nové rozvojové plochy č. 8, 9, 10

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **obytné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **bývanie v rodinných domoch**
- **bývanie v bytových domoch**

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- ihriská a oddychové plochy pre rezidentov
- základná občianska vybavenosť lokálneho významu (služby, maloobchod, verejné stravovanie) do 500 m² zastavanej plochy

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- výroba akéhokoľvek druhu (okrem drobného do 0,9 veľkej dobytčej jednotky)

- stavby pre individuálnu rekreáciu
- všetky ostatné druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných parciel

Regulácia funkčného využitia pre zmiešané územie (C)

► C1: Centrálna zóna obce

Charakteristika:

- V hlavnom uzlovom priestore sa zachovávajú a dobudujú zariadenia komerčnej a nekomerčnej vybavenosti, ako aj verejné priestranstvá s vysokými nárokmi na estetickú kvalitu. Jednotlivé funkcie prípustného funkčného využívania a obmedzujúceho funkčného využívania je možné kombinovať v rámci polyfunkčných objektov.

Vymedzenie:

- centrálna zóna obce podľa vymedzenia v grafickej časti

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **zmiešané územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- občianska vybavenosť (služby, maloobchod, verejné stravovanie, prechodné ubytovanie, kultúra, administratíva, zdravotníctvo, školstvo)
- bývanie v rodinných domoch
- bývanie v bytových domoch

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- výroba akéhokoľvek druhu (okrem drobného do 0,9 veľkej dobytovej jednotky)
- všetky ostatné druhy využívania

► C2: Drobné podnikateľské aktivity

Charakteristika:

- Blok je určený pre občiansku vybavenosť, drobné podnikateľské aktivity nevýrobného charakteru a výrobné služby.

Vymedzenie:

- areál bývalej ZŠ
- areál autoservisu pri futbalovom ihrisku

- nová rozvojová plocha č. 12

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **zmiešané územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- občianska vybavenosť (služby, maloobchod, verejné stravovanie, prechodné ubytovanie, kultúra, administratíva, zdravotníctvo, školstvo)
- podnikateľské aktivity nevýrobného charakteru (nevýrobné služby)
- výrobné služby

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- šport – vo väzbe na futbalové ihrisko
- bývanie – len existujúce byty
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- živočíšna výroba
- priemyselná výroba s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie

Regulácia funkčného využitia pre rekreačné územie (R)

► R1: Šport

Charakteristika:

- Existujúci športový areál (štadión) sa zrekonštruuje a vybudujú sa nové športové ihriská.

Vymedzenie:

- futbalový štadión
- nová rozvojová plocha č. 13

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **rekreačné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- šport (športové ihriská a zariadenia pre šport)

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- verejná zeleň, trávne porasty – na podporu oddychových a rekreačných funkcií
- prevádzkové objekty (šatne, hygienické zariadenia) - viazané na objekty športu

- občianska vybavenosť (služby, maloobchod, verejné stravovanie, prechodné ubytovanie, kultúra) – mimo existujúcich plôch športovísk

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- bývanie (okrem ubytovania zamestnancov / správcov a športovcov)
- výroba, sklady (okrem existujúcej prevádzky autoservisu)
- individuálna chatová rekreácia
- nadradené dopravné a technické vybavenie

► R2: Individuálna chatová rekreácia

Charakteristika:

- Rekrečná funkcia záhradkových / chatových osád sa zachová v súčasnom rozsahu, s možnosťou intenzifikácie.

Vymedzenie:

- areály rekreačných záhradkových / chatových osád

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **rekreačné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- rekreácia individuálna – v chatkách so zastavanou plochou do 50 m²

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- ihriská – s výmerou do 300 m²
- verejná, poloverejná a súkromná zeleň

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- bývanie
- výroba, sklady
- občianska vybavenosť
- ubytovacie zariadenia
- nadradené dopravné a technické vybavenie

► R3: Rekreácia v krajine

Charakteristika:

- Blok je určený pre extenzívne rekreačné aktivity v krajinnom prostredí s nízkou intenzitou zástavby.

Vymedzenie:

- nové rozvojové plochy č. 14, 16

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **rekreačné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- rekreácia v krajine – agroturistika; poľnohospodárske / športové letisko
- trvalé trávne porasty
- nelesná drevinová vegetácia
- vodné toky a plochy

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- doplnkové vybavenie cykloturistických trás – prístrešky, miesta s posedením
- ubytovacie zariadenia – s celkovou kapacitou do 50 lôžok
- chov hospodárskych zvierat – pre účely agroturistiky do 5 veľkých dobytčích jednotiek
- orná pôda – len malobloková (s výmerou pôdných celkov do 5 ha)
- zariadenia technickej a dopravnej vybavenosti a prevádzkové objekty v nevyhnutnom rozsahu

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- trvalé bývanie (okrem bývania správcov a zamestnancov)
- výroba, sklady

Regulácia funkčného využitia pre výrobné územie (V)

► V1: Poľnohospodárska výroba

Charakteristika:

- Existujúci areál poľnohospodárskeho družstva sa zachováva v súčasnom rozsahu bez predpokladu rozširovania.

Vymedzenie:

- hospodársky dvor PD Žiar nad Hronom

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **výrobné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- poľnohospodárska výroba, vrátane živočíšnej výroby do 300 veľkých dobytčích jednotiek

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia

- priemyselná výroba, remeselno-výrobné prevádzky, výrobné služby, zariadenia stavebníctva
- zariadenia zberu druhotných surovín bez negatívnych vplyvov na životné prostredie (kompostovisko, zberný dvor)
- ubytovanie správcov a zamestnancov a prechodné ubytovanie návštevníkov do 5 lôžok v rámci agroturistického zariadenia

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- bývanie
- ťažká priemyselná výroba s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie
- rekreácia a šport

► V2: Nepoľnohospodárska výroba

Charakteristika:

- Vo väzbe na existujúci areál PD sa vytvorí priestor pre podnikateľské aktivity nepoľnohospodárskej výroby.

Vymedzenie:

- nová rozvojová plocha č. 1

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **výrobné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- priemyselná výroba
- remeselno-výrobné prevádzky, výrobné služby, skladové hospodárstvo

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- administratívne budovy využívané výrobnými podnikmi a inými podnikateľskými subjektmi
- zariadenia zberu druhotných surovín bez negatívnych vplyvov na životné prostredie (kompostovisko, zberný dvor)
- ubytovanie správcov a zamestnancov a prechodné ubytovanie návštevníkov v rámci agroturistického zariadenia
- občianska vybavenosť – prevádzky maloobchodu, komerčné služby, sociálna infraštruktúra

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- živočíšna výroba nad 5 veľkých dobytčích jednotiek
- trvalé bývanie

- ťažká priemyselná výroba s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie

Regulácia funkčného využitia pre nezastavateľné plochy sídelnej zelene (Z)

► Z1: Vyhradená a verejná zeleň

Vymedzenie:

- existujúci areál cintorína s príhlou verejnou zeleňou, krajinná zeleň na východnom okraji obce

Charakteristika:

- V bloku sa predpokladá zachovanie existujúcich objektov a využitie voľnej kapacity cintorína pre pochovávanie. Krajinná zeleň sa doplní parkovými úpravami, mobiliárom a detskými atrakciami

Prípustné funkčné využívanie:

- vyhradená zeleň cintorína
- verejná zeleň
- trvalé trávne porasty, vodné toky

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- plochy pre pochovávanie
- objekty pohrebných a súvisiacich služieb
- príslušné verejné dopravné vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- všetky ostatné druhy využívania

Regulácia funkčného využitia pre krajinnoekologické komplexy mimo zastavaného územia obce (K)

Ide o plochy poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu mimo zastavaného územia bez predpokladu lokalizácie zástavby. Využitie tohto územia sa riadi zásadami stanovenými v Krajinnoekologickom pláne obce Lutila. Vymedzené boli homogénne celky, tzv. krajinnoekologické komplexy s ekvivalentnými vlastnosťami krajinných zložiek, meraných špecifickými ukazovateľmi (Metodika SAŽP, 2001). Pre jednotlivé komplexy boli definované podmienky využívania – prípustné funkčné využívanie, obmedzujúce funkčné využívanie, zakazujúce funkčné využívanie, obdobne ako v prípade regulačných blokov.

► K1: Lesná vrchovinová krajina

Vymedzenie:

- Komplex zahŕňa severovýchodnú polovicu riešeného územia, ktorá sa rozkladá v Kremnických vrchoch.

Charakteristika:

- Územie je zalesnené a využívané pre účely lesného hospodárstva. Krajinnoeologický komplex plní dôležité funkcie v rámci územného systému ekologickej stability. Socioekonomické aktivity sú prípustné len v minimálnom rozsahu.

Prípustné funkčné využívanie:

- lesné porasty
- trvalé trávne porasty
- vodné plochy a toky

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- lesné cesty – pre lesohospodárske činnosti
- menšie hospodárske objekty pre účely lesného hospodárstva – senníky, horáreň, posedy a pod.
- doplnkové vybavenie peších a cykloturistických trás – prístrešky, miesta s posedením
- ťažba nerastných surovín – len vo vyhr. ložiskách

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- výstavba rekreačných zariadení a iných stavieb

► K2: Pahorkatinová oráčinová krajina

Vymedzenie:

- Komplex sa nachádza v centrálnej časti katastrálneho územia obce Lutilla.

Charakteristika:

- Komplex predstavuje mierne zvlnenú krajinu Žiarskej kotliny, ktorá je poľnohospodársky intenzívne využívaná, zväčša ako orná pôda. Pôdny kryt tvoria predovšetkým pseudogleje a luvizeme. Krajinnoeologický komplex je predurčený a vhodný na poľnohospodárske využitie bez lokalizácie nových zastavaných plôch. Pre zvýšenie ekologickej stability sú potrebné ekostabilizačné opatrenia a dobudovanie prvkov MÚSES.

Prípustné funkčné využívanie:

- trvalé trávne porasty, pasienky
- lesné porasty a nelesná drevinová vegetácia
- orná pôda
- vodné plochy a toky

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- hospodárske objekty pre účely poľnohospodárskej výroby so zastavanou plochou do 300 m²

- doplnkové vybavenie cykloturistických trás – prístrešky, miesta s posedením
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie v nevyhnutnom rozsahu

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- priemyselná výroba, sklady a výstavba iných stavieb

► **K3: Pahorkatinová lúčna krajina**

Vymedzenie:

- Komplex pozostáva z častí nachádzajúcich sa v blízkosti vodných tokov – Lutilský potok, Kosorínsky potok, Kopernica.

Charakteristika:

- Komplex predstavuje mierne zvlnenú krajinu Žiarskej kotliny, ktorá je poľnohospodársky využívaná, zväčša ako trvalé trávne porasty. Pôdny kryt tvoria predovšetkým pseudogleje a luvizeme. Krajinnoekologický komplex je vhodný na extenzívne poľnohospodárske využitie bez lokalizácie nových zastavaných plôch. Pre zvýšenie ekologickej stability sú potrebné ekostabilizačné opatrenia a dobudovanie prvkov MÚSES.

Prípustné funkčné využívanie:

- trvalé trávne porasty, pasienky
- lesné porasty a nelesná drevinová vegetácia
- vodné plochy a toky

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- orná pôda – len malobloková (s výmerou pôdnych celkov do 5 ha)
- hospodárske objekty pre účely poľnohospodárskej výroby
- doplnkové vybavenie cykloturistických trás – prístrešky, miesta s posedením
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie v nevyhnutnom rozsahu

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- priemyselná výroba, sklady a výstavba iných stavieb

3.2 Zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia

Stanovujú sa záväzné zásady pre umiestňovanie občianskej vybavenosti:

- zariadenia dennej potreby umiestňovať v primeranej pešej dostupnosti v záujme vytvárania podmienok pre základnú obsluhu všetkých obyvateľov
- vznik nových prevádzok obchodu a služieb celoobecného významu pre obyvateľstvo podporovať v rámci vymedzenej centrálnej zóny obce

- usmerňovať rozvoj služieb (najmä v skupine výrobných služieb) v obytnom území tak, aby nedochádzalo k negatívnemu pôsobeniu na kvalitu obytného prostredia

3.3 Zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného dopravného vybavenia

Z hľadiska umiestnenia verejného dopravného vybavenia je potrebné dodržiavať nasledovné zásady:

- rešpektovať existujúce koridory nadradenej dopravnej infraštruktúry – cestu I. triedy, cestu III. triedy
- rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty I. triedy v kategórii C 11,5/80 mimo zastavaného územia
- rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy v zastavanom území v kategórii MZ 8,5/50 vo funkčnej triede B3 a v kategórii C 7,5/60 mimo zastavaného územia
- doplnenie komunikačného systému obce o miestne komunikácie pre dopravnú obsluhu navrhovaných plôch pre bytovú výstavbu
- vybudovať chodníky pozdĺž navrhovaných miestnych komunikácií funkčnej triedy C1, C2
- vybudovať cyklotrasu Žiar nad Hronom – Lutilla
- vyznačiť cyklistické trasy z obce Lutilla do obcí Kosorín, Slaská, Kopernica
- rozšíriť prístupové cesty k navrhovanej rozvojovej ploche č. 16 (športové letisko)

3.4 Zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného technického vybavenia

Z hľadiska umiestnenia verejného technického vybavenia je potrebné dodržiavať nasledovné zásady:

- rešpektovať koridory existujúcich rozvodov vody a prírodných potrubí; v prípade výstavby v rozvojových plochách č. 9 a 10 realizovať prekládku časti prírodných potrubí tak, aby boli potrubia vedené v koridoroch navrhovaných komunikácií
- riešiť zásobovanie pitnou vodou z verejného vodovodu v súlade s urbanistickou koncepciou – rozšíriť vodovodnú sieť o rozvody v navrhovaných nových uliciach
- nové vodovodné potrubia v maximálnej miere zokruhovať s existujúcimi potrubiami a umiestňovať ich do verejných priestranstiev
- dobudovať kanalizáciu v existujúcich uliciach obce
- vybudovať kanalizáciu v navrhovaných obytných uliciach
- trasy nových kanalizácií a zariadenia na nich umiestňovať do verejných priestranstiev

- odvod dažďovej vody z komunikácií riešiť vsakovaním do terénu, prostredníctvom vsakovacích jám
- vybudovať dažďové rigoly na ochranu zastavaného územia na východnom okraji obce
- realizovať úpravu potoka Kopernica v rkm 0,000 – 2,000
- realizovať úpravy Lutiského potoka na ochranu častí zastavaného územia, ktoré sú v jeho záplavovom území
- rešpektovať zákon o vodách č. 364/2004 Z.z., zákon č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami a príslušné platné normy STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“ a pod.
- prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené v súlade s STN 73 6822 „Križovanie a súbeh vedení a komunikácií s vodnými tokmi
- väčšie spevnené plochy (nad 200 m²) budovať s priepustným povrchom (zo zatrávňovacích tvárnic alebo zámkovej dlažby)
- rešpektovať koridory existujúcich vedení elektrickej energie (s výnimkou vedenia navrhnutého na preloženie / zrušenie)
- vybudovať elektrické vedenia ZVN 400 kV (v zmysle ÚPN VÚC Banskobystrického kraja)
- v prípade výstavby v rozvojových plochách, cez ktoré prechádza vzdušné elektrické vedenie VN, nahradiť vzdušné vedenie káblovým vedením uloženým v zemi
- sekundárne (NN) rozvody a domové prípojky v nových rozvojových lokalitách realizovať formou káblových vedení, uložených do zeme
- rešpektovať koridory existujúcich plynovodov
- plynofikovanie nových lokalít uskutočňovať predĺžením, alebo vysadením nových odbočiek plynovodov
- rešpektovať trasy telekomunikačných káblov a zariadení telekomunikačnej infraštruktúry
- trasy nových a rekonštruovaných rozvodov miestnej telekomunikačnej siete realizovať zemným vedením
- prípadné nové vysielacie zariadenia (s výnimkou WiFi vysieláčov) neumiestňovať v existujúcom ani navrhovanom obytnom území obce

3.5 Zásady a regulatívy pre zachovanie kultúrohistorických hodnôt

- v zmysle zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov rešpektovať národné kultúrne pamiatky – kostol sv. Ladislava (č. ÚZPF 847/0), a sochu sv. Jána Nepomuckého (č. ÚZPF 847/0)
- zachovať sýpky na Štefánikovej ul. Kuzmányho ul., Gazdovskej ul.

- zachovať ľudové domy na Moyzesovej ul., Lesnej ul., Kamennej ul., Kuzmányho ul., Gazdovskej ul., Kamennej ul., Gazdovskej ul.
- zachovať vidiecku urbanistickú štruktúru a parceláciu Štefánikovej ul., Gazdovskej ul. (v južnej časti), Kamennej ul., Moyzesovej ul. a Kuzmányho ul.
- zachovať a chrániť národné kultúrne pamiatky a archeologické náleziská v súlade s verejným záujmom ochrany kultúrneho dedičstva a ochranou pamiatkového fondu v zmysle pamiatkového zákona
- zachovať dominantu kostola
- z hľadiska ochrany archeologických nálezísk dodržiavať nasledovné požiadavky:
  - akýkoľvek zámer realizácie stavebnej alebo hospodárskej činnosti na území s predpokladom výskytu archeologických nálezov je nevyhnutné vopred prerokovať s krajským pamiatkovým úradom, ktorý v zmysle §41 pamiatkového zákona v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní.
  - v prípade nevyhnutnosti vykonať záchranný archeologický výskum ako predstihové opatrenie na záchranu archeologických nálezísk a nálezov rozhoduje o výskume podľa § 37 pamiatkového zákona krajský pamiatkový úrad
  - v prípade archeologických nálezov je potrebné postupovať podľa ust. § 40 ods. 2, 3, 10 pamiatkového zákona

3.6 Zásady a regulatívy pre starostlivosť o životné prostredie, ochranu a využívanie prírodných zdrojov, ochranu a tvorbu krajiny, vytváranie a udržiavanie ekologickej stability

Zásady ochrany prírody a krajiny

- rešpektovať chránený strom (S 147) Dub pri Lutile
- zachovanie priaznivého stavu chránených biotopov národného aj európskeho významu skupiny B Mezofilné trvalé trávne porasty (Lk1, Lk3, Tr8b)
- rešpektovať výhradné ložiská nerastných surovín, dobývacie priestory, chránené ložiskové územia a prieskumné územia:
  - výhradné ložisko Stará Kremnička – Jelšovský potok II (347) – bentonit, s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) Stará Kremnička pre KBS, s.r.o. Kremnica
  - výhradné ložisko Stará Kremnička I (848) – bentonit, s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) Stará Kremnička III pre REGOS, s.r.o. Lučenec

- výhradné ložisko Stará Kremnička – Jelšovský potok I (346) – bentonit, s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) Stará Kremnička pre KBS, s.r.o. Kremnica
- výhradné ložisko Stará Kremnička – Jelšovský potok I (142) – kremenec, s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) Stará Kremnička pre KBS, s.r.o. Kremnica
- výhradné ložisko Stará Kremnička – Jelšovský potok II (143) – kremenec, s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) Stará Kremnička pre KBS, s.r.o. Kremnica
- výhradné ložisko Kopernica III (834) – bentonit, s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) pre BENOX, s.r.o. Banská Bystrica
- výhradné ložisko Bartošova Lehôtka Okolo Salaša (852) – bentonit, s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) Stará Kremnička pre KBS, s.r.o. Kremnica
- výhradné ložisko Lutilla I (774) – bentonit, s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) Lutilla pre ENERGOGAS, a.s. Košice
- výhradné ložisko Stará Kremnička – Jelšovský potok - sever (348) – bentonit, s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) Stará Kremnička pre KBS, s.r.o. Kremnica
- výhradné ložisko Kosorín (9) – lignit, s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktorého ochranu zabezpečuje ŠGÚDŠ Bratislava
- výhradné ložisko Lutilla II (809) – keramické íly s určeným chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktorého ochranu zabezpečuje ŠGÚDŠ Bratislava
- výhradné ložisko Lutilla (138) – kremenec s určeným chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktorého ochranu zabezpečujú Rudné bane, š.p. Banská Bystrica
- výhradné ložisko Pod Kypce (139) – kremenec s určeným chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktorého ochranu zabezpečujú Rudné bane, š.p. Banská Bystrica
- výhradné ložisko Žiar nad Hronom (146) – kremenec s určeným chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktorého ochranu zabezpečuje ŠGÚDŠ Bratislava
- výhradné ložisko Kopernica (136) – kremenec s určeným chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktorého ochranu zabezpečujú Rudné bane, š.p. Banská Bystrica
- výhradné ložisko Stará Kremnička (141) – kremenec s určeným chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktorého ochranu zabezpečujú Rudné bane, š.p. Banská Bystrica
- výhradné ložisko Kypce (137) – kremenec s určeným chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktorého ochranu zabezpečujú Rudné bane, š.p. Banská Bystrica

- prieskumné územie (P8/10) Kopernica – západ – bentonit a keramické suroviny určené pre držiteľa prieskumného územia BENTOKOP, s.r.o. Kopernica s platnosťou do 07.04.2018
- prieskumné územie (P26/06) Kremnické vrchy - Lutila – bentonit, keramické íly určené pre držiteľa prieskumného územia REGOS, s.r.o. Bratislava s platnosťou do 25.08.2016
- prieskumné územie (P9/13) Lutila – Ludáš – bentonit, určené pre držiteľa prieskumného územia KOPERBENIT, s.r.o. Kopernica s platnosťou do 03.06.2017
- prieskumné územie (P25/12) Lutila II – Au, Ag, Cu, Zn, Pb, Sb, Hg rudy, určené pre držiteľa prieskumného územia Kremnica GOLD, s.r.o. Banská Bystrica s platnosťou do 26.09.2016
- prieskumné územie (P16/13) Lutila I – bentonit, určené pre držiteľa prieskumného územia REGOS, s.r.o. Bratislava s platnosťou do 16.07.2017
- prieskumné územie (P6/07) Lutila – Horná Klapa – bentonit, určené pre držiteľa prieskumného územia BENOX, s.r.o. Banská Bystrica s platnosťou do 14.11.2014

Zásady pre vytvorenie územného systému ekologickej stability (ÚSES)

V zmysle návrhu systému ekologickej stability je nutné rešpektovať / dobudovať navrhované prvky ÚSES, tak aby plnili požadované funkcie biocentra, biokoridoru alebo interakčného prvku:

- biocentrá regionálneho významu rBC1 Alúvium Kopernice, rBC2 Lesné porasty Brezie, rBC3 Lovčická brezinka, rBC4 Sútok Lutilského a Kosorínskeho potoka
- biokoridor regionálneho významu rBK1 Lutilský potok
- biocentrá miestneho významu mBC1 Nad Lutilským potokom, mBC2 Hore Lutilou, mBC3 Nad Hrbkom, mBC4 Chlmok, mBC5 Remízka na Dĺžavách, mBC6 Alúvium Slaského potoka na Jelšínách, mBC7 Alúvium prítoku Kosorínskeho potoka, mBC8 Zráz za Žiarom, mBC9 Remízky nad Lutilským potokom
- biokoridory miestneho významu mBK1 Slaský potok, mBK2 Kosorínsky potok, mBK3 Lehotský potok, mBK4 Prítok Lehotského potoka, mBK5 Nad chatovou osadou pred Lutilou, mBK6 Roveň medzi Istebnými, mBK7 Gočová, mBK8 Potok pri Lutile
- interakčné prvky plošného a líniového charakteru: občasné vodné toky a medze so sprievodnou vegetáciou, trávobylinné porasty s vysokým podielom nelesnej vegetácie

Zásady starostlivosti o životné prostredie a pre aplikáciu ekostabilizačných opatrení

- vytvorenie nárazníkových pásov pozdĺž vodných tokov

- zvýšiť druhovú diverzitu lesných porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a zabrániť jej premenu na lesné monokultúry
- optimalizovať drevinovú skladbu a preferovať pôvodné dreviny v súlade s potenciálnou prirodzenou vegetáciou v danom území
- udržiavať existujúcu líniovú zeleň a založiť novú líniovú zeleň s pôdoochrannou funkciou v podobe vsakovacích vegetačných pásov na medziach a popri poľných cestách
- dobudovať prvky územného systému ekologickej stability
- výsadba pásu alebo línie izolačnej zelene okolo, resp. v rámci výrobných areálov
- revitalizovať a dosadiť líniovú zeleň pozdĺž cesty I. triedy a cesty III. triedy
- prevencia vzniku a sanácia prípadných divokých skládok
- dodržiavať ochranné pásmo lesa – 50 m od hranice lesného pozemku
- výsadba aspoň jednostrannej líniovej zelene na hlavných obslužných komunikáciách v navrhovaných obytných súboroch

3.7 Vymedzenie zastavaného územia

V súvislosti s návrhom rozvojových plôch vymedzuje Územný plán obce Lutíla zastavané územie tak, že bude zahŕňať:

- existujúce zastavané územie vymedzené súčasnou hranicou zastavaného územia
- existujúcu zástavbu v lokalite Nová Lutíla
- nové rozvojové plochy č. 4, 5, 7, 9, 10, 11, 11, 13

3.8 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

Z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného vybavenia územia je potrebné v riešenom území rešpektovať ochranné pásma:

- ochranné pásmo cesty I. triedy definované v šírke 50 m od osi vozovky mimo zastavaného územia obce (v zmysle cestného zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.)
- ochranné pásmo cesty III. triedy definované v šírke 20 m od osi vozovky mimo zastavaného územia obce (v zmysle cestného zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.)

Z hľadiska ochrany trás nadradeného technického vybavenia územia je v zmysle príslušných právnych predpisov potrebné v riešenom území rešpektovať požiadavky na ochranné a bezpečnostné pásma existujúceho aj navrhovaného technického vybavenia:

- ochranné pásma vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 43), vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
  - 400 kV – 25m
  - 110 kV – 15m
  - 22 kV – 10m
  - zavesené káblové vedenie 22 kV – 1m
  - vodiče so základnou izoláciou – 4 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 43) vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla – 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 43):
  - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
  - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- ochranné pásmo plynovodu (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 79) vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
  - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
  - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území mesta s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
  - 8 m pre technologické objekty (regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly)

- bezpečnostné pásmo plynovodu (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 80) vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
  - 20 m pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
  - 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch
- ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov
- ochranné pásmo vodovodu a kanalizácie v zmysle zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách:
  - 1,5 m od vonkajšieho okraja potrubia horizontálne na obe strany (priemer potrubia do 500 mm)
- ochranné pásmo tokov v zmysle STN 75 2102, ktoré dosahuje pri šírke toku medzi brehovými čiarami do 10 m šírku 4 m od brehovej čiary, pri šírke toku do 50 m medzi brehovými čiarami je ochranné pásmo 6 m od brehovej čiary; v tomto ochrannom pásme nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí. Rešpektovať ustanovenia § 49 ods. 2 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách, umožňujúcim správcovi vodných tokov a vodných stavieb pri výkone ich správy užívať pobrežné pozemky, ktorými sú v závislosti od druhu opevnenia brehu a vegetácie pri vodohospodársky významnom toku (Lutiský potok) pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary.

V zmysle rozhodnutia Štátnej leteckej inšpekcie zn. 1-16/90 zo dňa 13. 03. 1990 je potrebné v riešenom území rešpektovať ochranné pásma letiska Janova Lehota:

- ochranné pásmo vzletovej roviny a približovacej roviny (sklon 2% - 1:50) s výškovým obmedzením 383,9 – 403,9 m n.m. B.p.v.
- ochranné pásmo prechodových plôch (sklon 14,3 % – 1:7) s výškovým obmedzením 383,9 – 423,9 m n.m. B.p.v.
- prekážková vodorovná rovina s výškovým obmedzením 421,4 m n.m. B.p.v.
- priestor s obmedzením stavieb vzdušných vedení VN a VVN (vedenie musí byť riešené podzemným káblom)

V riešenom území je ďalej potrebné rešpektovať hygienické ochranné pásma:

- ochranné pásmo cintorína 50 m (v zmysle zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve)
- ochranné pásmo lesa – 50 m od hranice lesného pozemku (v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov)

- pásma hygienickej ochrany areálu so živočíšnou výrobou – 300 m od objektov živočíšnej výroby (stanovené s rezervou pre prípadné rozšírenie chovu hospodárskych zvierat)

Z hľadiska ochrany nehnuteľnej kultúrnej pamiatky (kostol sv. Ladislava):

- v bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky podľa § 27 ods. 2 (základná ochrana kultúrnej pamiatky) nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok

3.9 Plochy na verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov a na asanáciu

V zmysle § 108 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov a nálezov Ústavného súdu SR č. 217/2002 Z.z. územný plán obce vymedzuje verejnoprospešné stavby, pre ktoré je možné vyvlastniť pozemky a stavby za účelom zabezpečenia verejnoprospešných služieb a verejného technického vybavenia územia podporujúceho rozvoj územia a ochranu životného prostredia.

Verejný záujem na vyvlastnení pre tieto účely sa musí preukázať vo vyvlastňovacom konaní. Za stavby podľa odseku 2 písm. a) sa považujú stavby určené na verejnoprospešné služby a pre verejné technické vybavenie územia podporujúce jeho rozvoj a ochranu životného prostredia, ktoré vymedzil a schválil schvaľujúci orgán v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie (Stavebný zákon §108 ods. 3).

Územný plán obce Lutilla vymedzuje plochy, resp. koridory pre verejnoprospešné stavby v rozsahu zoznamu verejnoprospešných stavieb podľa kap. 3.10 tejto dokumentácie. Verejnoprospešné stavby a plochy pre umiestnenie verejnoprospešných stavieb sú zakreslené vo výkresoch č. 2 a 3. Ako verejnoprospešné stavby sú definované dopravné líniové stavby miestneho významu, plochy a koridory pre distribučné energetické a vodohospodárske zariadenia, plochy pre umiestnenie zariadení športu, odpadového hospodárstva, vyhradenej zelene.

Predpokladáme, že k deleniu a sceľovaniu pozemkov dôjde na všetkých plochách vymedzených ako rozvojové plochy. Na plochách navrhovaných pre bývanie dôjde k deleniu parciel z dôvodu potreby vymedzenia plôch pre verejné komunikácie. Nakoľko územný plán obce Lutilla nie je riešený s podrobnosťou územného plánu zóny, nie je možné bližšie určiť parcely, ktorých sa proces delenia a sceľovania bude dotýkať. Tieto parcely určia územný plán zóny, zastavovacie plány, prípadne projektové dokumentácie (DÚR/PSP).

Územný plán obce Lutíla plochy a objekty na asanácie nevymedzuje. Ich vymedzenie je potrebné vykonať na základe podrobnejšej dokumentácie najmä v prípade kolízie s navrhovanými verejnoprospešnými stavbami.

3.10 Zoznam verejnoprospešných stavieb

Územný plán obce Lutíla určuje zoznam verejnoprospešných stavieb v nasledovnom rozsahu a s označeniami:

- VD1: miestne obslužné komunikácie, vrátane chodníkov a inžinierskych sietí (splašková kanalizácia, rozvody plynu, vody, elektrickej energie NN, telekomunikácií) – pre dopravnú obsluhu navrhovaných rozvojových plôch
- VD2: rekonštrukcia a rozšírenie miestnych komunikácií, vrátane inžinierskych sietí (splašková kanalizácia, rozvody plynu, vody, elektrickej energie NN, telekomunikácií)
- VD3: rekonštrukcia a rozšírenie účelových komunikácií
- VD4: cyklistické trasy
- VT1: výstavba elektrického vedenia ZVN 2x400 kV
- VT2: výstavba transformačných staníc TS A, TS B, TS C, vrátane prívodných vedení
- VT3: dobudovanie splaškovej kanalizácie v existujúcej zástavbe
- VT4: dažďové rigoly
- VT5: úprava toku Kopernica
- VT6: vodné nádrže (poldre) na potoku Kopernica
- VT7: úprava Lutílskeho potoka

Verejnoprospešné stavby lokalizované v zastavanom území a jeho kontaktnom území sú zakreslené vo výkrese č. 2; ostatné verejnoprospešné stavby sú zakreslené vo výkrese č. 3.

3.11 Vymedzenie častí územia pre podrobnejšie riešenie na úrovni zóny

V zmysle § 11 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov môže územný plán obce vymedziť plochy, pre ktoré bude nutné obstaráť dokumentáciu nižšieho stupňa (územný plán zóny).

Podrobnejšiu dokumentáciu pre umiestňovanie objektov – územný plán zóny je potrebné spracovať pre nové rozvojové plochy č. 9, 10.

3.12 Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb

Schéma záväzných častí a verejnoprospešných stavieb je súčasťou výkresov č. 2 a 3 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia (s vyznačením záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb).

Vo výkrese sú zakreslené hranice a označenia regulačných blokov, krajinnoekologických komplexov a ďalšie položky, ktoré predstavujú záväznú časť riešenia. Verejnoprospešné stavby sú vyznačené v zmysle ich definície v kapitolách č. 3.9 a 3.10.